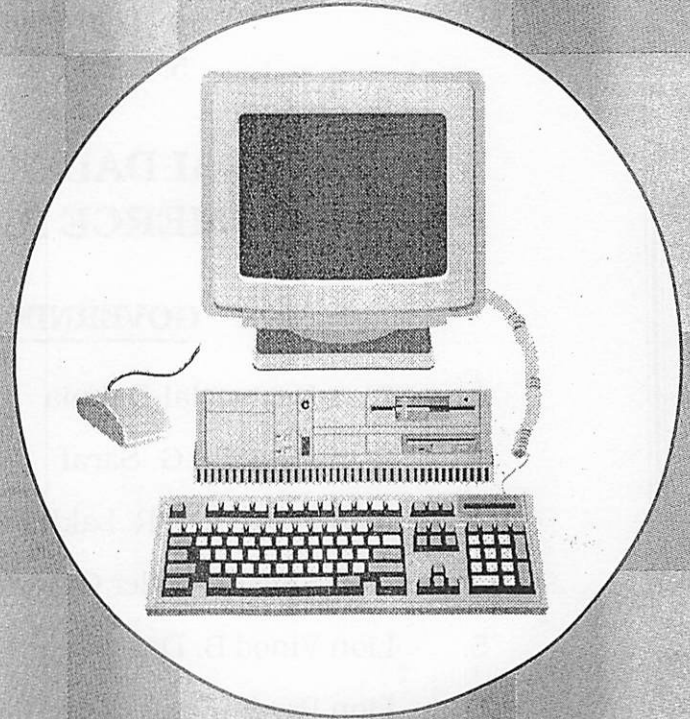

PRAHLADRAI DALMLA LIONS COLLEGE OF COMMERCE & ECONOMICS

Volume - 27

MAGAZINE - 1998-99

LIONS CLUB OF MALAD-BORIVALI COLLEGE CHARITY TRUST

BOARD OF TRUSTEES

1. Shri Bajranglal Dalmia.
2. Lion Ratanlal G. Saraf.
3. Lion Balkishan R. Lakhotia
4. Lion Shyamsunder G. Ruia.
5. Lion Vinod B. Dalmia.

PRAHLADRAI DALMIA LIONS COLLEGE OF COMMERCE AND ECONOMICS

GOVERNING COUNCIL

1.	Shri Bajranglal Dalmia	Trustee
2.	Lion Ratanlal G. Saraf	Trustee
3.	Lion Balkishan R. Lakhotia	Trustee
4.	Lion Shyamsunder G. Ruia	Trustee
5.	Lion Vinod B. Dalmia	Trustee
6.	Lion Pradhuman U. Mehta	Chairman
7.	Lion Rajendra J. Chokshi	Vice-Chairman
8.	Lion Kanhaiyalal G. Saraf	Hon. Secretary
9.	Lion Madhusudan R. Maheshwari	Jt. Secretary
10.	Lion Kamal Ruia	Jt. Secretary
11.	Lion Kailash Kejariwal	Hon. Treasurer
12.	Lion Banwarilal Jhunhunwala	Member
13.	Lion Shankarlal Jain	Member
14.	Lion Jaiprakash Bairagra	Member
15.	Lion Pradeep Kabra	Ex-Officio
16.	Lion Pawan Bairagra	Ex-Officio
17.	Principal (Mrs) S. S. Aware	Ex-Officio

Prahladrai Dalmia Lions College of Commerce & Economics

Magazine

1998 - 99

Magazine Committee

Chairperson : Principal (Mrs) S. S. Aware

Editor : Prof. M. B. Ranveria

Sectional Editors

English : Prof. C. K. Anandan

Hindi : Prof. Dr. (Mrs) P. R. Dadhich

Gujarati : Prof. (Mrs) Jyotsna Vyas

Marathi : Prof. (Mrs) Rohini Takle

**Student's Representatives : (i) Ravindra Prabhu
(ii) Priti Jivrajka**

Volume - 27

Statement As Per Press Registration of Books Act

Form IV

1. Place of Publication : Mumbai
2. Periodicity of Publication : Yearly
3. Publisher's Name : Principal (Mrs) S. S. Aware
Nationality : Indian
Address : P.D. Lions College of Commerce
and Economics
Sunder Nagar, Malad (West)
Mumbai - 400 064.
4. Printer's Name : Printography
Nationality : Indian
Address : 200, Perin Nariman Street, Fort,
Mumbai - 400 001.
5. Editor's Name : Prof. M. B. Ranveria
Nationality : Indian
Address : P.D. Lions College of Commerce
and Economics
Sunder Nagar, Malad (West)
Mumbai - 400 064.
6. Names and Address of Individual:
who own the newspaper and
partner or shareholders holding
more than one percent of total
capital : P.D. Lions College of Commerce and
Economics
Sunder Nagar, Malad (West),
Mumbai - 400 064.

I, Mrs. S. S. Aware, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge.

Sd/-

S.S. Aware

Signature of the Publisher

EDITORIAL

As this twenty-seventh annual Magazine of the College reaches your hands, the dust and din of the academic year 1998-99 will have settled down pushing another academic year into history. All of us will be waiting for the onset of the next academic year 1999-2000 which will take us to the next millenium. That is indeed a fascinating thought.

Only a few years back, India celebrated the fiftieth anniversary of our Independence and the nation expressed a fervant hope that the future will be glorious. The electronic and laser world that has been unfolded has led to many a developments in the country and one of them is the internet and multi-channel TV viewing. This is indeed a great achievement as it holds the prospects of further development in uncharted areas of human achievements. But all the channels of our TV sets tell us only one story — a sad story and reality of instability. Whether we look at the nation's economy, society, polity or culture, there is instability as the writing on the wall. India has experienced economic instability from time to time and it continues to haunt the economists of the nation. With prices continuously rising, the rupee touching the all-time low against the US dollar, unemployment moving upwardsd to reaching the figure of 100 million, the growth prospects appear grim. Social instability is equally daunting. The killings of innocent persons in Bihar in the name of caste, creed or religion, the rise of private armies maintained by the landlords, the killing of Mr. Staines and his two innocent children, the most heinous of crimes that this country is known to have involved, all portray a picture of society moving backwards and fundamentalist approach seems to be gathering momentum. Political uncertainty has been experienced with the coalition governments taking over from single-party rule of the past. Governments come and go which used to happen at the State-level, has now started happening at the central level. To survive is becoming the only object of such governments and therefore all sorts of compromises are made with persons who have numbers with them. Even individuals who have no numbers with them but who are alone, have become important in the game of numbers. Policy decisions are the casualty. Cultural degradation has been recognised. Our art, painting, drama, music, dance, and other forms of expression are all getting throttled and becoming faceless and voiceless. The nation is reminded of an old story. Several important persons in society were asked, What do you do ?

*The doctor said, I treat all
The priest said, I pray for all
The lawyer said, I plead for all
The teacher said, I teach all
The common-man said, I pay for all.*

The common-man who is considered as the important person in a democratic system, more so in a parliamentary system of governance, is sidelined and his cup of woes is full. There is frustration all around and cynicism is taking over the place of hope in the future.

Education presents a no better scenerio. The new economic policy with its offshoot of New Policy on Education enunciated by no less a person than the then Prime Minister of India Shri Rajiv Gandhi in 1985, lays its emphasis on privitisation, liberalisation, globalisation and marketisation of every economic activity including education. Education has therefore become a commercial activity and doctors and engineers are emerging in this country in large numbers on the basis of their capacity to pay sky-rocketing fees. All cherished objectives of a good education system that Dr. Radhakrishnan and Dr. Kothari talked about in their Education Reports only a few decades ago, are thrown to the winds. Educational institutions are being captured by men of lower instincts with profit motive as their hobby and Shikshan Samrat has been created that will unfold policies for the State based on their likes and dislikes. As members belonging to education such as we are, viz., teachers, students and ex-students, we cannot hold our heads high any more. No wonder there is such widespread examination and marks scandal in which the highest academic personalities are embroiled and people are ridiculing the system.

The nation has now reached a state of moral coma. The objectives that the national leaders had before them at the time of our struggle for independence have been thrown to the winds and in just about 50 years, the nation is being cast away into the high sea rudderless and directionless. Will the intellectuals of the nation rise to end their sordid state of affairs? Will an alternative from the present confusion emerge? At least as we turn to a new millenium? We have hoped against hopes in the past fifty years. But we must remember the words of Francis Bacon, "Hope is good for a breakfast but bad for a dinner."

Prof. M. B. Ranveria

INDEX

❖ ENGLISH SECTION ❖

Sr. No.	Title	Page No.
1)	Principal's Report	1
2)	Gymkhana Report	2
3)	Annual Report of the Planning Forum	3
4)	Report of Lads	5
5)	Fine Arts Association	7
6)	Students Teachers Council	9
7)	Report of N.S.S. Activities	10
8)	Viva - Voce	11
9)	Pokhran - Necessity or Compulsion	13
10)	When Humanity Died!!!, Mistakes	14
11)	Good Youth, Web of Magic	15
12)	What is Friendship ???	16
13)	Pokhran - A Necessity & Compulsion	18
14)	Kick of Soft Drinks, I Need You	19
15)	Coalition Government, Unknown to Us	20
16)	The Glory of An Intellect, I Believe	21
17)	Be A History-Maker, A Little More & Less	22
18)	Before You Give up Read This..., What it Happens???	23
19)	This Place as Vaikuntha, Life Means Love, Day Dreaming	24
20)	My Sweet Heart, The Sunflower of Friendship	25
21)	Sports in India, Love Hurts	26
22)	Smile, Value of Time, How to get people to like you	27
23)	Music of Parliament...	28

❖ हिन्दी विभाग ❖

1)	हिन्दी साहित्य परिषद - एक रिपोर्ट गतिविधियाँ	29
2)	आप क्या बनना चाहते हैं ?	30
3)	“भ्रष्टाचार - एक बड़ा अभिशाप”	31
4)	प्रतिबन्धित हों, हिंसात्मक फिल्में, अब हमें यह सोचने की जरूरत है।	32
5)	प्रजातंत्र में षडयंत्र	33
6)	एक नजर - जीवन पर	34
7)	आँसू, जिन्दगी, खवाबों से हकीकत तक।	35

49	1)	पाठ्यपुस्तक	12)	सिद्ध - सिद्ध मत
50	2)	मराठी वाङ्मय मंडळ, शिक्षक - खरे देव	3)	तमसा मा ज्योतिर्मय ।
52	4)	सावण कुठला वापरता ?	4)	सावण कुठला वापरता ?
53	5)	विद्यार्थी आणि शिक्षक	5)	विद्यार्थी आणि शिक्षक
54	6)	मानवी मन	6)	मानवी मन
55	7)	"विश्व उद्यान"	7)	"विश्व उद्यान"
57	8)	मायबोली - मराठी	8)	मायबोली - मराठी
58	9)	सुधा, 'रोकाचे प्रदूषण निवारणे' !	9)	सुधा, 'रोकाचे प्रदूषण निवारणे' !
59	10)	परीक्षांचे निकाल व आत्महत्या ?	10)	परीक्षांचे निकाल व आत्महत्या ?
60	11)	दाग उघडले का ? , भ्रष्टाचार	11)	दाग उघडले का ? , भ्रष्टाचार
61	12)		12)	

◆ मराठी विभाग ◆

39	1)	'पाला'ला संक्षेप अर्थ उत्तम आणण्यात आले कथय छे', संक्षेप
40	2)	पुस्तकात आले संज्ञा... , आदी कथना
41	3)	उदाहरणार्थ होमात आणण्यात आले, उदाहरणार्थ होमात
42	4)	दिल्लीकरांच्या शिक्षण, शिक्षण
43	5)	'पुढे पुढे पुढे', 'आपण पुढे', 'आपण'
44	6)	'एक पत्र', 'दिल्ली आरक्ष'
45	7)	अपन अपनाला कथा
46	8)	विश्वामा अर्थशास्त्र, 'अपनातुं त्याकरिता'
47	9)	विश्वामा
48	10)	'इतुं हात छे, स्टिक छोटले करिता अर्थशास्त्रात पुढे' ,

◆ मराठी विभाग ◆

36	8)	सुधा, सध्याचे राजनीति ।
37	9)	अर्थ, सध्याचे राजनीति ।
38	10)	सुधा

PRINCIPAL'S REPORT

It is my great pleasure to be with the prestigious institution and to presently put before you an account — of dynamic activities conducted by our associations and achievements of our students in various fields during the academic year 1998 - 99.

To develop students' skill, leadership quality, to give them innovative ideas and to encourage them to come forward and to be confident, courageous, communicative, our teachers took active interest in organising competitions - conferences and sending our deserving, bright, career oriented students with planned exercises to other colleges, for taking part in competitions in different Utsavas. It is noteworthy that Mr. Ravindra Prabhu of S.Y.B.Com has bagged twenty four Inter Collegiate prizes for debate, elocution, creative writing, poetry recitation, nakal karo, antakshari, etc. and our best artist Mr. Naresh Kacharia of T.Y.B.Com has received intercollegiate prizes for Rangoli.

The students' Teachers Council organised Dalmia Natraj 1998. It was a novel programme. An intercollegiate competitions for western dance, solo singing and duet singing were organised in that programme. Overwhelming response was given by colleges and the programme was enjoyed by our Trustees also. They are always enthusiastic to encourage such type of activities. The Literary, Advertising and Debating Society (LADS) organised at Collegiate level, Quiz, Elocution competition, A. D. Shroff Memorial to enable the students to get success in Inter-Collegiate Competitions. LADS also organised an Inter Collegiate Dasodadevi, Radheshyam Jhunjhunwala Elocution competition. The professors were impressed with the excellent performance shown by the students for that competition.

I am happy to mention that Planning Forum organised Mock Interview (for the first time in the life of our college) in addition to Essay writing competition and Group Discussion. The student took keen interest in these activities and appreciated the efforts made by the Professor Mrs Latha Krishnan and her team.

I must say with proud that our Hindi Drama Purnaviram was at the Top in the popular, prestigious and tough drama competition of Indian Peoples Theatre Association (IPTA). We have received prizes — for the best direction, acting. The judges, spectators, competitors appreciated the drama.

I am happy to mention that in sports field our students are in forefront. Mr. Mangesh Vaykul of F.Y.J.C. is the National Champion in Malkhamb. Mr. Balwant Potekar of S.Y.B.Com also has won a gold medal in Malkhamb. Miss Shibeni and Dipti were the champions at State Level Yoga Tournament.

Our results of H.S.C. 84% and B.Com 92% speaks about our academic excellence. We will make sincere efforts to get better and better results every year.

Let me conclude my report with my comment and observation, 'Moral Support and the best advise of management, systematic and sincere efforts of teaching as well as non-teaching staff members and disciplined behaviour-keen interest taken by students in all the activities have enabled the institution to carry on Joint venture smoothly and successfully.

GYMKHANA REPORT

PROF. B. V. TEKLE
DIRECTOR OF SPORTS

It may be proud pleasure to put before you the report on the activities for our Gymkhana for the academic year 1998-99. Our Boys and Girls have given quite a spectacular performance in a number of Inter-collegiate, District, State and National Games. I shall briefly report only the highlights. Our Jr. college Chess Team reached the Quarter Final in the Inter Collegiate Chess Tournament organised by Jr. college Sports Association of Mumbai.

Mr. Punit Shetty of S.Y.J.C. won 2nd Prize in Judo Inter collegiate Tournament organised by Govt. of Maharashtra at Wadala, Mumbai.

Miss Sweta Saini of F.Y.J.C. won 2nd Prize in State level, Judo Tournament held at Pune. Mr. Jatin Balasara of S.Y.J.C. won Third Prize in 50 Mtr. Free style swimming Tournament organised by Jr. college Sports Association - state).

Our Sr. College Chess Team reached Pre-quarter Final in the Inter Collegiate Chess Tournament organised by University of Mumbai, Mr. Kanakia Rakesh was selected to Join University Chess Camp.

Miss Shibani Tamhane of F.Y.J.C. and Miss Dipti Paralkar of F.Y.B.Com won First prize in District - Yoga Tournament and were selected to represent Mumbai Team at State level Yoga Tournament held at Miraj.

Miss Shibani Tamhane and Dipti Paralkar were champions at state level yoga Tournament and were selected to represent State of Maharashtra at National level Yoga Tournament held at Bangalore, Karnataka.

We are proud of Mr. Balwant Potekaro of S.Y.B.Com for being winner of Malkhamb Tournament conducted by Mumbai District Malkhamb Association. He also earned 4 Gold Medals.

Another rising bright — star in our college horizon is Mangesh Yakul of F.Y.J.C. who swam to glory in the Malkhamb Championship where not only was he a member of our winning Malkhamb Team but also he won three Individual Gold Medals. He was selected as a Captain of Mumbai at State level Tournament.

He also won at State level Malkhamb Tournament held at Amaravati. (Maharashtra State). He was also selected for National level Malkhamb competition held at Satara.

Mr. Dixit Vishal of T.Y.B.Com won first Prize and Gold Medal in Inter collegiate weight lifting tournament organised by University of Mumbai.

I sincerely hope that I shall receive more co-operation and encouragement from the Principal, Management and Sports lovers in the year to come.

AN
Prof. L. ha
Dr. (Mrs.) L
Economics
Planni
enthusiasm
Planni
6th Oct. 9
the various
the san d
unanimousl
1. MR. AR
T.Y.B.CO
2. MISS PI
S.Y.B.CO
Along with
also elected
1. GAURAV
T.Y.B.CO
2. VIR
S.Y.B.CO
3. HARSH
F.Y.J.CO
4. MANISH
S.Y.B.CO
The Pla
ROUND of G
98. Many stu
The priz
1. ARU P
T.Y.B.CO
2. PRIYA
S.Y.B.CO
3. PRAVE
F.Y.B.CO
Thereaft
round of GR
on 23rd No

ANNUAL REPORT OF THE PLANNING FORUM FOR THE YEAR 1998 - 99.

Prof. Incharge
Dr. (Mrs.) L.V. Krishnan
Economics Department

Planning Forum started its activities in enthusiasm as usual.

Planning Forum held its 1st meeting on 6th Oct. to elect the office bearers. Elections to the various posts by Secret ballot was held on the same day. The following were selected unanimously.

1. **MR. ARUN P. KANCHAGAR**
T.Y.B.COM (SECRETARY)
2. **MISS PREETI JIWRAJKA**
S.Y.B.COM (JT. SECT.)

Along with them 4 committee members were also elected to co-ordinate with them.

1. **GAURAV DALAL**
T.Y.B.COM - F-39
2. **VIRAL MEHTA**
S.Y.B.COM - C-96
3. **HARSHADA**
F.Y.B.COM - D-45
4. **MANISHA KHANDELWAL**
S.Y.B.COM - C-89

The Planning Forum organised the 1st ROUND of **GROUP DISCUSSION** on **16th Nov. 98**. Many students participated enthusiastically.

The prize winners were as follows :

1. **ARUN P. KANCHAGAR**
T.Y.B.COM F-53 IST PRIZE
2. **PRIYA NAIR**
S.Y.B.COM D-19 IIND PRIZE
3. **PRAVEEN JHA**
F.Y.B.COM C-1 IIIIRD PRIZE

Thereafter the Forum organised the 2nd round of **GROUP DISCUSSION** which was held on **23rd Nov. 98**.

The prize winners were as follows :

1. **MR. CHANDAK**
F.Y.J.C. IST PRIZE
2. **MR. PRAVEEN JHA**
F.Y.B.COM IIND PRIZE
3. **MR. VISHESH**
T.Y.B.COM IIIIRD PRIZE

Students were introduced to a variety of Group discussion like Case Study, Cartoon Study and One Word was given for discussion.

We thank our Judges Prof. A.B. Mehta, Prof. Mrs. Sharada Gaitonde and Prof. Miss Harmmeet Kaur for giving their judgements.

The forum wanted to keep the students acquainted with and develop their writing skills. So organised an **Essay Writing Competition** on **30th Nov. 98**.

The Prize Winners were as follows :

1. **PRASHANT PUROHIT**
S.Y.B.COM IST PRIZE
2. **GAURAV DALAL**
T.Y.B.COM IIND PRIZE
3. **SATISH AWAMURU**
S.Y.B.COM IIIIRD PRIZE.

With a view to introduce the Students to Competitive Exams the Forum organised a **GENERAL KNOWLEDGE QUIZ**. Similar to C.A.T. & C.E.T. on 11th Dec. 98.

The event received an overwhelming response where in more than 150 Students participated in it.

Following Students topped the list.

1. **GAURAV DALAL**
T.Y.B.COM IST PRIZE
2. **BHAVI PATIL**
IIND PRIZE
3. **TEJAL MISHTRI**
S.Y.B.COM IIIIRD PRIZE
4. **PREETI JIWRAJKA**
S.Y.B.COM IVTH PRIZE

For the 1st time in the History of our College the Forum organised a **MOCK INTERVIEW** to equip the Students to face stress and friendly interviews. The interview was on **27th Jan. 99** and more than 65 students had applied from which only 17 were selected. The best performers were as follows :

1. **DEPESH MANDALIA**
T.Y.B.COM 1ST PRIZE
2. **NIKETA DOODIA**
T.Y.B.COM IIND PRIZE
3. **VIJAY GATTANI**
T.Y.B.COM IIIRD PRIZE

The honourable Judges for his interview were :

1. **Mr. K. D. Barot**
Retired Executive of Bank of India.
2. **Mr. P. S. Kamble**
Deputy Collector - Mumbai.

3. **Prof. M. B. Rangveria**
Prof. in Eco-Dalmia College.

In the final meeting MR. GAURAV DALAL of T.Y.B.COM was selected as the most active member of the College Planning Forum.

I would like to gratefully record my gratitude and thanks to Madam Principal Mrs. Aware for the Support and Encouragement she extended to our activities.

Our Sincere thanks are due to Professor MRS. LATA KRISHNAN for introducing us to a variety of activities. Our thanks are due to Prof. A.B. Mehta, Prof. Miss Harmeet Kaur and Prof. Sharada Gaitonde for their co-operation and valuable guidance.

I wish the Forum greater success in the years to come.

Professor in charge
Dr. L. V. Krishnan

Secretary
Arun P. Kanchagar

Proverbs reworked for the Computer Age

1. A mouse in hand is worth two that escaped the trap.
2. Behind every successful man is an over-worked computer.
3. It's better to have hacked and lost that never to have hacked at all.
4. Disconnection is such sweet sorrow.
5. When God shuts the door, Bill opens the windows.
6. Surf and Surf till you succeed.
7. A virus scan is better than a cure.

GETUP-N-TRY

*C'MON GUY, GET UP-N-TRY
LIFTY-UP YR NATION HIGH-N-HIGH
TAKE ALL YOU LOVE, TAKE ALL YR LIFE.
GIVE ONE TO NATION BEFRE YE DIE.*

*C'MON GUY GET UP-N-TRY
TO GIVE YOU SHOULDERS HEER AM I
SPREAD YR WINGS TO FLY-N-FLY
GO TO THE HEIGHT WHERE LIMIT IS SKY.*

*C'MON GUY GET UP-N-TRY
EVEN YR TIRED NEVER SIGH
ATTEMPTS MAY FAIL, BUT NOT TO SHY
WHEN ALL IS LOST, MAKE ONE MORE TRY.*

*C'MON GUY, GET UP-N-TRY
LIFT UP YR NATION HIGH-N-HIGH.
...BY PUNEET CHATURVEDI
ADOPTED BY PARAG PAREKH T.Y. B.COM. (B-84)*

CHAIRPE
 CO-CHAIR
 CO-ORDINATOR
 All good things
 another is
 called over
 LADS beg
 this year
 collegiate
 This year
 1998-99 :
 (T.Y.P. Co
 (T.Y.B. Co
 The activi
 in all 5 te
 The vinn
 1) Mr.
 2) Mis
 3) Mis
 4) Mr.
 5) Mis
 LADS
 kind eno
In Engli
 1) Mr.
 2) Mr.
In H d
 1) Mr.
 2) Mr.
 3) Mis
 LADS al
 26th Sej
 winr s

THE LITERARY, ADVERTISING AND DEBATING SOCIETY
(LADS)

ANNUAL REPORT FOR THE YEAR 1998 - 99

CHAIRPERSON	:	PROF. A. A. MEMON
CO-CHAIRPERSON	:	PROF. (MRS.) N.S. LELE
CO-ORDINATOR	:	PROF. (MISS) HARMEET KAUR

All good things must come to an end and so this year. But, no regrets. One good year has passed, another is waiting to blossom. Even the bright and splendorous sun has to set when the day is called over. 'Men may come, men may go, but LADS must go on.'

LADS began with the objective of encouraging the talents of the students to bloom. As is the trend, this year also, LADS was seen prominent in its presence, in various collegiate as well as inter-collegiate activities.

This year commenced with democratic elections for the post-holders of LADS for the Academic year 1998-99 resulting in Mr. Pramod R. Niishankar (T.Y.B.Com.) as Secretary, Mr. Arun P. Kanchagar (T.Y.B.Com.) as Jt. Secretary & Mr. Naresh Kacharia (T.Y.B.Com. as P.R.O., while Mr. Gaurav Dalal (T.Y.B.Com.) was elected as Computer-in-charge.

The activities of LADS began with a Quiz in association with A.B.V.P. on 18th July 1998. There were in all 5 teams each having 5 members. 4 rounds were put forth to the participants.

The winners were :-

1) Mr. Milind Vaidya	S.Y.B.Com.
2) Miss Pooja Mittal	T.Y.B.Com.
3) Miss Kamla Bista	S.Y.B.Com.
4) Mr. Hemang Mehta	T.Y.B.Com.
5) Miss Mona Ohri	T.Y.B.Com.

LADS further organised a collegiate level elocution competition in 2 languages. Our Principal was kind enough to preside over the competition. The Prize winners were :-

In English :-

1) Mr. Pramod Nishankar	1st Prize	T.Y.B.Com.
2) Mr. Praveen Jain	2nd Prize	S.Y.B.Com.

In Hindi :-

1) Mr. Ravindra Prabhu	1st Prize	S.Y.B.Com.
2) Mr. Milind Vaidya	2nd Prize	S.Y.B.Com.
3) Miss Kamla Bista	2nd Prize	S.Y.B.Com.

LADS also organised the 34th A.D. Shroff memorial Elocution Competition at the collegiate level on 26th September, 1998. The competition was organized by the FORUM OF FREE ENTERPRISE. The winners were :

1) Mr. Pankaj Kataria	1st Prize
2) Mr. Ubed Memon	2nd Prize
3) Mr. Milind Vaidya	3rd Prize
4) Mr. Vishal Kotecha	1st Consolation Prize
5) Miss Taruna Bubna	2nd " "
6) Mr. Pramod Nishankar	3rd " "

The most outstanding event of the year was the DASODADEVI RADHESHYAM JHUNJHUNWALA Intercollegiate Elocution Competition organised by LADS on the 12th December 1998. The Dream came true on this day of organising an Inter-collegiate Competition as the enthusiasm, vigour and excitement of all the members was there for all to see. Our Principal extended her whole-hearted co-operation for the event. The competition was held in 2 languages - Hindi and English. The winners were :-

In English :-

1) Mr. Vishal Kotecha	1st Prize	P. D. Lions College
2) Miss Anupama Gopinath	2nd Prize	Gokhale College
3) Miss Babita negi	3rd Prize	Saraf College

In Hindi :-

1) Mr. Manish Kushalka	1st Prize	Mithibai College
2) Miss Pritika Wadhwa	2nd Prize	Mithibai College
3) Mr. Ravindra Prabhu	3rd Prize	P. D. Lions College

The Rotating Trophy was sponsored by our Respected Trustee Shri Jhunjhunwalaji in memory of his mother Shrimati Darodadevi Radheshyam Jhunjhunwala.

The Trophy for the overall performance was won by M.D. Shah Mahila College, Malad.

Following is the list of Prize Winners :-

1) Mr. Pankaj Kataria	-	Highest prize winner
(34 Collegiate & Inter-collegiate Prizes + 4 Trophies)
2) Ravindra Prabhu	-	23 Collegiate & 1 Inter-collegiate Prizes.
3) Prashant Purohit	-	1 Collegiate & 1 Inter-collegiate Prizes.
4) Vikas Mishra	-	Inter-collegiate Prize in Hindi Extempore.
5) Kanaiya S. Parrmar	-	3rd Prize in Inter-collegiate Kavi Sammelan.
6) Vishal Kotecha	-	1st Prize in Inter-collegiate Elocution held by LADS in Dalmia College.
7) Vikas Mandhania	-	Two Inter-collegiate Prizes in Quiz, Essay Competition.
8) Milind Vaidya	-	4 Collegiate Prizes.
9) Rakesh Mehta	-	Two Inter-collegiate Prizes.
10) Hemang Mehta	-	First Prize in Collegiate QUIZ.
11) Seema Mehta	-	4 Inter-collegiate & 4 Collegiate Prizes.

FINE ARTS ASSOCIATION

1998 - 1999

Chairman : Prof. C. K. Anandan
Secretary : Naresh Kacharia (T.Y.B.Com)

Managing Committee

1. Prof. S. S. Pai
2. Prof. Anil Bagade
3. Arun Kanchagar T.Y.B.Com
4. Geetanjali K. Raut S.Y.J.C.
5. Rajesh Salian F.Y.J.C.
6. Amitkumar Pujari F.Y.J.C.
7. Rakesh Kumbhavdkar F.Y.J.C.
8. Romajeet Bawa S.Y.J.C.
9. Rane Sachin F.Y.B.Com
10. Nadeem Sharif F.Y.B.Com
11. Babita Agarwal T.Y.B.Com

Activities held during the year 1998 - 99.

Competitions

1. Poster - Painting
2. Greeting Card-making
3. Sketching
4. Rangoli
5. Handicraft
6. Book-shield

A large number of students from Junior and Senior College participated in these activities, under the active guidance of Prof. S.S. Pai and Prof. Anil Bagade.

We thank Prof B. V. Tekle, Sports Director, for giving the Gymkhana-room, for two days, to conduct our activities.

Our young team of artists made their presence felt in various Inter-Collegiate Competitions — Poster-painting, Pot-painting,

Rangoli, Mehendi, Hair-style, Book-shield, Good-scoof, etc. — organised by various colleges in Mumbai and won several prizes.

FINE ARTS congratulates Mr. Naresh Kacharia, Mr. Arun Kanchagar, Mr. Sudesh Tated, Mr. Ubed Memon, Miss Seema Mehta, Miss Poonam Mehta, Mr. Rakesh Kumbhavdkar for bringing laurels to the college.

Naresh Kacharia was awarded P.D.L.C. Fine Arts "Best Artist Prize" for 1998 - 99.

We thank Principal Mrs. Savita Aware for inspiring our students and making our activities a success.

Fine Arts thanks Prof. M.M. Telang, Vice-principal (Sr. College) Prof. C.R. Sadasivan, Prof. Latakrishnan, Prof. D.P. Mehta, Prof. J.J. Oza, Prof. Mrs. Jayshree R., Prof. Bharat Pandya, Mrs. Rashmi Kulkarni, Dr. Rohini Jakle, Dr. S.A. Naringrekar and all other Professors for making our activities a grand success.

Judges of our competitions

1. Principal Mrs. Savita Aware
2. Prof. M.B. Ranveria,
3. Prof. Mrs. Vyas
4. Mrs. Asha Lokeshwar
5. Prof. K.S. Vachhrajani
6. Prof. B.P. Singh
7. Prof. Mrs. Geeta Naik
8. Dr. Mrs. P. Dadhich
9. Dr. Mrs. P. Khusalka
10. Prof. S.S. Srivastava
11. Prof. Mrs. Rajkumari Vyas
12. Prof. D. D. Daffle

We thank you for your co-operation and valuable help.

FINE ARTS ASSOCIATION 1998 - 99

I. Result of Rangoli Competition held on 9th December, 1998 (Junior and Senior College)

1.	Rakesh Kumbhavdkar	FYBCOM	G-43	1ST PRIZE
2.	Milan Bhandare	FYBCOM	A-57	IIND PRIZE
3.	VIJAY MORE	FYJC	I-73	IIND PRIZE
4.	AMIT POOJARI	FYJC	C-3	IIIRD PRIZE

II. Result of Greeting Cards Making Competition held on 8th Dec., 1998 (Junior & Senior College)

1.	Hetal N. Betadra	FYJC	G-4	1ST PRIZE
2.	RAJESH G. SALIAN	FYJC	C-23	IIND PRIZE
3.	VARSHA BHARTIA	SYBCOM	A-44	1ST PRIZE
4.	NADEEM SHARIF	FYBCOM	G-86	IIND PRIZE
5.	ARUN P. KANCHAGAR	TYBCOM	F-53	CONSOLATION

III. Result of Cartooning Competition on 8th Dec., 1998. (Junior & Senior College)

1.	RAJESH G. SALIAN	FYJC	C-23	1ST PRIZE
2.	AMIT POOJARI	FYJC	C-3	IIND PRIZE
3.	NARESH KACHARIA	TYBCOM	D-103	1ST PRIZE
4.	RANE SACHIN M.	FYBCOM	E-18	IIND PRIZE
5.	NADEEM SHARIF	FYBCOM	G-86	CONSOLATION

IV. Result of Sketching Competition held on 8th Dec., 1998 (Junior & Senior College)

1.	NARESH KACHARIA	TYBCOM	D-103	1ST PRIZE
2.	ARUN KANCHAGAR	TYBCOM	F-53	IIND PRIZE
3.	SEEMA MEHTA	TYBCOM	B-45	IIIRD PRIZE
4.	BABITA AGARWAL	TYBCOM	A-3	IIIRD PRIZE
5.	RAJESH SALIAN G.	FYJC	C-23	1ST PRIZE
6.	VIJAY H. MORE	FYJC	I-73	IIND PRIZE
7.	AMIT POOJARI	FYJC	C-3	IIIRD PRIZE

V. Result of handicraft competition held on 9th Dec., 1998 (Junior & Senior College)

1.	VARSHA BHARTIA	SYBCOM	A-47	1ST PRIZE
2.	NEHA LOHIA	FYJC	B-47	IIND PRIZE
3.	RAJESH SALIAN	FYJC	C-23	IIIRD PRIZE

VI. Result of Bookshield Competition held on 9th Dec., 1998 (Junior & Senior College)

1.	NARESH KACHARIA	TYBCOM	D-103	1ST PRIZE
2.	ARUN P. KANCHAGAR	TYBCOM	F-53	IIND PRIZE
3.	MILAN B. BHANDARI	FYBCOM	A-57	IIIRD PRIZE
4.	BABITA AGARWAL	TYBCOM	A-3	IIIRD PRIZE
5.	RAJESH SALIAN	FYJC	C-23	1ST PRIZE
6.	AMIT POOJARI	FYJC	C-3	IIND PRIZE
7.	HETAL N. BOTADRA	FYJC	G-4	IIIRD PRIZE
8.	SANGEETA AGARWAL	SYJC	D-8	CONSOLATION

VII. Result of Poster-painting competition held on 28th Aug. 1998

1.	Rajesh Salian G.	FYJC	C-23	1ST PRIZE
2.	Amitkumar Pujari	FYJC	C-3	IIND PRIZE
3.	Romajeet Bawa	SYJC	A-23	IIIRD PRIZE
4.	Geetanjali Rault	SYJC		IIIRD PRIZE
5.	Dhanya R.	FYJC	D-50	CONSOLATION

STUDENTS TEACHERS COUNCIL

We feel honoured to place before you the annual report of the council for the academic year 1998 - 99.

The Council was constituted as per the University rules. The composition of the council was as follows :-

1.	PROF. (MRS.) SAVITA AWARE	PRINCIPAL	PRESIDENT
2.	PROF. A. M. BHENDE	PROFESSOR	CHAIRMAN
3.	PANKAJ KATARIA	T.Y.B.COM	GEN. SECRETARY
4.	RANJITA ARYA	T.Y.B.COM	LADIES REPRESENTATIVE
5.	RAVINDRA PRABHU	S.Y.B.COM	CONTINGENT LEADER
6.	SANJAY PAWAR	S.Y.B.COM	GYM. SECRETARY
7.	PREETI JIWRAJKA	S.Y.B.COM	CULTURAL SECRETARY
8.	VIKAS AGARWAL	S.Y.B.COM	N.S.S. SECRETARY

The council was active during the academic year and helped many students in solving their problems by guidance and counselling. This time Students Teachers Council organised 'DALMIANATRA98', an inter-collegiate competition of Western dance, Solo-singing and Duet singing with tremendous success.

The major activity of the year was that of organising an Annual Day as usual. The Annual Day function was celebrated on 4th January 1998 in the college premises.

The Prize Distribution was also part of this function and the winners in different events were given medals and certificates at the hands of the chief guest. The chief guest expressed their satisfaction on the achievements of the college and also congratulated the winners of the prizes.

The council is greatly thankful to the management and Principal (Mrs.) S.S. AWARE, Vice-Principal Prof. Telang, Prof. Incharge of STC. Prof. A.M. Bhende, Teaching and non teaching staff of the college and all the students who participated in various events during the academic year.

PANKAJ KATARIA
General Secretary

PROVERBS WITH A DIFFERENCE

- If at first you don't succeed, destroy all evidence that you tried.
- Hard work pays off in the future. Laziness pays off now.
- A conclusion is the place where you got tired of thinking.
- Bills travel through the mail at twice the speed of checks.
- Experience is something you don't get until just after you need it.
- Never do card tricks for the group you play poker with.
- No one is listening until you make a mistake.
- The severity of the itch is proportional to the reach.
- You never really learn to swear until you learn to drive.
- A clear conscience is usually the sign of a bad memory.
- To steal ideas from one person is plagiarism; to steal from many is research.
- The colder the X-ray table, the more of your body is required on it.
- The hardness of the butter is proportional to the softness of the bread.
- Money cannot love. But it can rent a very close imitation.
- If you must choose between two evils, pick the one you've never tried before.
- A conscience is what hurts when all your other parts feel so good.

Report Of N.S.S. Activities For The Academic Year 1998 - 99

During the current academic year (1998-99) the N.S.S. unit has registered 86 volunteers out of which about 43 volunteers have completed 120 hours. The various projects undertaken by our units were :-

1. Independence Day Celebration :

During the Independence Day, our volunteers participated in Independence Day flag-hoisting and also we had organised Poster-competition in which round about 31 students had participated. The topic was Nuclear-Bomb and World Peace.

2. Blood Donation Drive :

A Blood Donation Drive was organised on 19th December 1998 in association with Lions Club of Malad - Borivali and K.E.M., Hospital Parel, 60 bottles of blood were collected. The function was inaugurated by Principal Mrs. S. S. Aware.

3. M.P.F.L. :

Around 7 volunteers were engaged in the above project at KURAR VILLAGE, MALAD (EAST). They taught 20 adults.

4. Medical Project :

The project was undertaken by about 50 volunteers of our unit. They collected medicines for Shrimati Ladidevi Maheshwari charitable Hospital at our adopted village, Tandulwadi, Saphale.

5. Y.F.S.D. Camp :

A special camp was conducted from 25th December 1998 to 3rd January 1999 at Pimpri Pada, near Water Tank, Goregoan (East). There the student did the work of 1) Cutting of dry grass, thorny bushes . 2) Fencing of the garden.

6. Library Project :

All the volunteers of N.S.S. have done the library project. They have taken informative books and distributed in slum areas and helped to distribute knowledge for the one who couldn't afford.

We are highly thankful to Principal, Mrs. S.S. Aware, Professor M.M. Telang, teaching and non-teaching staff for helping us in conducting the various activities successfully.

er

Mr. Vikas Agarwal

(Secretary)

Prof. S.N. Hatekar

Prof. S.V. Chandrate

(Programme Officer)

Prof. Mrs. S.S. Aware

(Principal)

er

● Let us keep our face towards the sun so that we do not see the shadows. This morning is a fresh beginning and a glorious opportunity to feel his invisible presence and experience his divine omnipotence. Seize this opportunity and enjoy the moment. Give the world the best we have and the best shall surely come back to us.

● Today is the day to rejoice with the youth and share in their exuberance. Let us give our sympathy to the needy and use our God-given abilities to aid our less-fortunate friends. Those who bring sunshine into the lives of others will not have it kept from themselves.

SERVING THE NATION - N.S.S. ACTIVITIES 1998-99

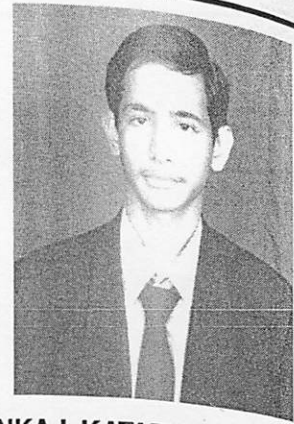
RAVINDRA PRABHU S.Y.B.Com.

- Second National Level Prize Winner at Rajasthan.
- Contingent Leader Students Teachers Council.
- Best Boy – Senior College 1998-99

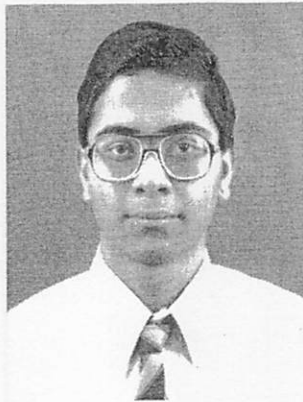
PREETI JIWRAJKA S.Y.B.Com.

- 3rd Rank in F.Y.B.Com.
- Cultural Secretary
- 'Best Girl – Degree College.

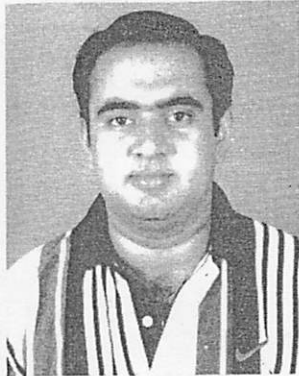

PANKAJ KATARIA T.Y.B.Com.

- Maximum Prize Winner 98-99
- General Secretary (Students Teachers Council)

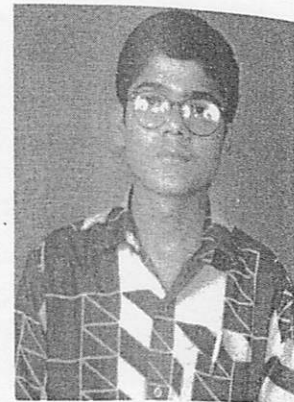

MR. PRAMOD NISHANKAR
Secretary (LADS)

Vishal S. Dixit
T.Y.B.Com - (A-60)

Won the Gold Medal at the Inter Collegiate Power-Lifting competition organised by the University of Mumbai & held at University sports Pavilion, Marine Lines, Mumbai.

MR. NARESH KACHARIA
P. R. O. (LADS)
Secretary, Fine Arts

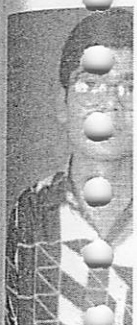

KAMALA BISTA

- 1) In Group Selection Camp
1st prize in Group Dance • 2nd Prize in Group Song
- 2) In CATC-I CAMP
2nd Prize in Flag Area • 2nd Prize in Line Area
- 3) At Delhi
3rd Prize in Group Dance at All india Level
1st Prize in NIA-Presentation at All India Level
- 4) Secured 'A' Grade Certificate at All India Level at HIMALAYA MOUNTAINEERING INSTITUTE in Darjeeling.
- 5) Appeared for 'B' certificate examination.

- 1) First Prize in
- 2) First Prize in
- 3) First Prize in
- 4) First Prize in
- 5) First Prize in
- 6) First Prize in
- 7) First Prize in
- 8) First Prize in
- 9) Best Team C
- 10) Best Debate
- 11) Best Policy
- 12) Best Debate

- INTER COLLEGE**
- 1) 1st F
 - 2) 1st F
 - 3) 2nd
 - 4) 3rd F
 - 5) 2nd F
 - 6) 3rd F
- COLLEGIATE I**
- 1) 1st F
 - 2) 1st F
 - 3) 1st F
- P.D.L.C. BEST**
- 1) Orga

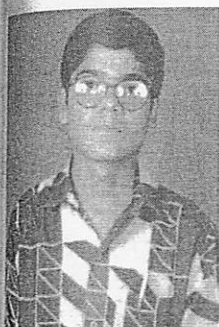

RAVINDRA PRABHU (S.Y.B.Com. D-81)

(BEST BOY GOLD MEDALIST 1998-99)

INTER COLLEGIATE PRIZES (24)

- 1) First Prize in Debate at Rang-Tarang '98 (NKTTTCOLLEGE).
- 2) First Prize in Elocution at Sydhnem College.
- 3) First Prize in G. K. Qur at Sydhnem College.
- 4) First Prize in Elocution at P. D. Lions College (H.S.P).
- 5) First Prize in College at Sardar Patel Collge.
- 6) First Prize in Creative Writing at Sardar Patel College.
- 7) First Prize in Essay Writing at G. S. Medical College.
- 8) First Prize in 'Lekh' at Chetna College.
- 9) Best Team Debate at Gokhale College.
- 10) Best Debate Team at N.K.T.T. College.
- 11) Best Poetry recitation team at Chinai College.
- 12) Best Debate team at Chinai College.
- 13) Second Prize in 'AD-MAD' Show at 'Disha 99'.
- 14) Second Prize in Poetry recitation at 'Vivek College'.
- 15) Second Prize in Nakal Karo at Sydhnem College.
- 16) Third Prize in Elocution at Satya Sai Organisation.
- 17) Third Prize in Elocution at P.D. Lions College (LADS)
- 18) Third Prize in Antakshari at Lala College.
- 19) Third Prize in Elocution at Ruia College.
- 20) Consolation Prize in Elocution at Gokhale College.
- 21) Consolation Prize in Poetry recitation at Chinai College.
- 22) Consolation Prize in Elocution at Chinai College.
- 23) Consolation Prize in Elocution at Somaiyya College.
- 24) Consolation Prize in Shenani Ganj at Sophia College.

FINE ARTS ASSOCIATION

NARESH KACHARIA (T.Y.B.Com. D-103)

INTER COLLEGIATE PRIZES

INTER COLLEGIATE PRIZES :

- 1) 1st Prize in RANGOLI at Sydenhem.
- 2) 1st Prize in BOOK-SHIELD at Lala Lajpatrai in Rendezvous '98.
- 3) 2nd Prize in RANGOLI at Bhavan's in Space '99.
- 4) 3rd Prize in GOOD SCOUT at Lala Lajpatrai in Rendezvous '98.
- 5) 3rd Prize in RANGOLI at Gokhle College in 9th Gokhle Utsav.
- 6) 3rd Prize in RANGOLI at T. N. Medical in Aarambh '98.

COLLEGIATE PRIZES :

- 1) 1st Prize – BOOK SHIELD – Organised by Fine Arts.
- 2) 1st Prize – CARTOONING – Organised by Fine Arts.
- 3) 1st Prize – SKETCHING – Organised by Fine Arts.

P.D.L.C. BEST ARTIST for the Year 1998-99"

- 1) Organise "NATRAJ '98" – STC.

DR. SATISH A. NARINGREKAR

Congratulations !

Our Staff Member Dr. Satish A. Naringrekar has been recently awarded Ph.D. Degree in Commerce. He has submitted thesis on "A study of Policy changes in Banking Sector and its impact on Indian Economy with reference to Nationalised Banks."

He has been guided by Dr. N. R. Thorat from Shri Shahaji Chhatrapati Mahavidyalaya, Dasara Chowk, Kolhapur. Dr. Satish Naringrekar has been also awarded with M.Phil Degree earlier on his thesis on "Progress made by Maharashtra Industrial Development Corporation" He is also actively associated with various Associations and Social Institutions.

Prof. J. J. OZA

Dept. of Accountancy

Prof J. J. Oza, Dept. of Accountancy, P. D. Lions College of Commerce & Economics, opted for voluntary retirement after 22 years of meritorious service. He graduated from this college and joined the teaching faculty.

The teaching, non-teaching staff and the students offer their best wishes.

MADHUKAR DHARMAJI AMBERKAR

Retired on 28-02-1999

He was enthusiastic, dedicated to his work. In his retirement, the library loses one of its best staff.

Viva
sadistic m
young play
examinat
compre he
confession
has a job
face the
Intelligens

A pr
poetic ing
to pass off
barrage of
and pati
profession
attached v

This
winks in s
the Vi-A
expression
tryst with
the respir
system go
on a flash

Let
experien
examinee
Insomnia
knowing
wouldn't
funda nei
Common
out a str
journal w
of sketch
to create
had stud
to a safe,

The
midnight
air of cc
represen

VIVA - VOCE

(THE FACE TO FACE INTERVIEW)

- PROF. A.A. MEMON

Viva - Voce ! It is one of the techniques of sadistic mental torture, used on students. The young playful minds are subjected to an oral examination to gauge their academic comprehension, but to me, it seems like a confession under duress. The innocent student has a Hobson's choice-either flunk the Viva or face the sadistic executioners from the intelligensia.

A pre-school toddler has to satisfy the poetic inquisition of many an uninvited guest to pass off as a bright boy. A school kid faces a barrage of questions in the form of mental sums and poetry recitation. Undergraduates in professional courses have major assignments attached with a subsequent Viva-Voce.

This breed of students sacrifice their forty winks in search of enlightenment and Victory over the Viva-Voce but end up with gaunt, haggard expressions and pits in the stomach. A simple tryst with the oral examiner creates havoc in the respiratory system while the perspiratory system goes berserk and the cerebral system goes on a flash strike.

Let me recount one bizarre Viva-Voce experience when I was a post-graduate examinee. The Viva was a fortnight away and insomnia stepped into my life. I started studying, knowing fully well, that whatever I studied, wouldn't be asked. What would be asked were fundamentals alias common-sense. But Alas! Common sense isn't very common. So I worked out a strategy of alternatives. I prepared my journal with meticulous care with several shades of sketch pens and neat illustrations. This was to create a diversion towards a topic which I had studied properly thereby leading the orals to a safe, happy end.

The D-Day dawned after I had burnt the midnight oil. I shaved, took a bath to put up an air of confidence but my face was a pitiful representation of hell let loose. My mind had

worked overtime thinking of dreadful questions that were in store for me.

Before I could reach the site of termination (Viva room), the funeral atmosphere became all-pervasive. As I reached the hall, the impending disaster struck its first note. A fellow classmate came out of the room with a dazed expression and a glassy look in his eyes. Soon, his glassy eyes couldn't focus properly as they swelled with tears. His only words - "Had it! They are out there to screw our happiness". This was the last thing I needed to hear for lifting my sagging spirits. I braced myself, still fighting a losing battle, with the gloom that had engulfed the precincts of the Viva hall. I tried my best to coax out a few questions from the martyrs of the orals. But they were too shocked to speak coherently and at last I gave up the cause as hopeless.

It was my turn next. I had an expression of a sheep moving towards the abattoir. I knocked on the door and entered the inhuman world of mental torture. The external faculty eyed me with obvious relish and the smirk on his face confirmed my doubts. I was in troubled waters. He asked for my journal and went through it.

"How much of this is original work?" he asked me knowing fully well that half the class had the same report.

"It is the result of team work". I replied.

"What is your contribution"? he pressed. "I did the criticism part sir" I answered. "Oh! Very good! Now let us rip open your journal to see the contents", he said. But I could only visualise my guts ripping out. It was heading towards doom. He questioned my basic literary assumptions, challenged my factors of safety and proved it to me that the basis was all wrong. He told me not to waste precious time in colouring journals but to use it for thinking

before writing. Fluctuating between spasms of dead pan seriousness to pure flippancy, he displayed his keen ken for insulting and degrading. I wished Mother Earth would open up and devour me so that I could be saved from the billings-gate that was being unleashed on me. I was still reeling under the attack when he told me matter-of-factly that he was through with me.

It was with a mixed reaction that I made my egress (exit) excited. It was all over and I was scared to think of the final out-come. Only a miracle could save me.

I hoped against hope that if all my colleagues underwent the same ordeal, I could hope to derive some relief from the stereotyped expression. "there is safety in numbers".

1. Tears and True friends are the most valuable treasures
Cause all our treasures full of diamonds and gold may go away
But tears,
 We will always possess
 same with the friends;
 Will always stay in our heart.
2. Walking by your side
When the rain was falling,
I felt the blessings from
the heaven showering.
3. Horizon is defined as the place where earth and sky meets.
But there is a horizon in
 your ownself
Where the heart and soul meets.
4. You and I came together
Became one self,
Love is the bridge to
reach the destination
To the miraculous mind.
Who made this thing
 really happen.
5. Always want to reach the height
 of sky; so take all the
 stars away.
But, I know the fact they are
balls of gases burning,
One day will fade away.
6. Life is an essay of joy,
 A poem of happiness,
 A comprehension of love,
 And a sonnet of sadness.
7. You came into my life,
Like a wonderful morning;
Your love was warm
 like the afternoon;
Care was as cosy as the
 evening,
But the departure was
like the dark and endless night,
Still waiting for new sunrise
That you walk back into my life.
8. People say,
Love is Blind,
But it is Light
Of heaven with
Vanity of Eternity.
9. Make your life an episode of a warrior,
Not a documentary of dead.
10. I cannot express my love in
the language of sun, moon and stars;
But I know the simple three words
will surely melt your heart.

Geetanjali K. Raut
S.Y.J.C. - H

Two ex
May 1998 ar
— and the w
explosio. I
posses nucle
Russia, I ar

11th M
Day in Ind
conduct
named "SHA
In Rajas
May 1998. 7
Indian s
for the first
test. On 18
first ever in
Loharia ne
named 'B
Buddha Poo

Now, th
explosions
necessary, w
agreed u
on
this? Why
starving
ec
for this expl
arriving at a
mind, the c
conduct the

Inca
two reasons

1) In
around
er
making nuc
was helpin
Pakistan in
conducted
May 1993.
weapons in
can prepa
she is prepa

POKHRAN - NECESSITY OR COMPULSION

Prashant Purohit
S.Y.B.Com., D-90.

Two explosions — the first on the 11th of May 1998 and the second on 13th of May 1998 — and the world received a जोर का झटका With these explosions India became the sixth country to possess nuclear weapons besides America, China, Russia, France and Britain.

11th May will be considered as the Golden Day in Indian history. On this day India conducted three underground nuclear tests named "SHAKTI - 98" in Khetulal near Pokhran in Rajasthan followed by two others on 13th May 1998. This was a moment of pride for the Indian scientists and all Indians. This was not for the first time that India conducted nuclear test. On 18th May 1974, India conducted its first ever underground peaceful nuclear test at Loharia near Pokhran and the project was named 'BUDDHA IS SMILING' as the day was Buddha Purnima.

Now, the question arises — whether these explosions were necessary? Had it not been necessary, why all the political parties who never agreed upon one point, were indifferent towards this? Why instead of feeding the poor and starving people of India the government opted for this explosive nuclear programme? But before arriving at any conclusions, one should keep in mind, the circumstances that forced India to conduct these nuclear tests.

India conducted these tests mainly due to two reasons.

1) India was aware of the growing danger around her. China was helping Pakistan in making nuclear weapons. The fact that China was helping Pakistan became clear when Pakistan in reply to Indian nuclear tests, conducted 6 nuclear tests on 28th and 29th May 1998. Can a country prepare nuclear weapons in around 15 days? Never. No country can prepare nuclear weapons in 15 days unless she is prepared in advance.

2) There was increasing pressure on India to sign the Comprehensive Test Ban Treaty (CTBT) and the Nuclear Non-Proliferation Treaty (NPT). As you know, CTBT is a document which prohibits any country to conduct nuclear tests but it has no clause relating to the destruction of existing weapons possessed by the nuclear powers. To overcome the pressure India had to come at such a stage where she could sign CTBT at his own terms. And to reach at such a stage, it was absolutely necessary for India to conduct nuclear tests. Even member countries like France and China conducted their own nuclear tests before signing CTBT. Then why not India? As it is said 'Necessity is the mother of Invention.' It was necessary and therefore India invented Atom Bomb and Hydrogen Bomb.

The response to Indian nuclear tests was very sharp. All the countries giving aid to India and Pakistan imposed sanctions on both the countries. Not only sanctions were imposed on India but the whole world condemned India of starting a nuclear arms race in the South East Asian region. But we haven't started this race as the bomb already exists in some other countries.

The following lines exactly suit Indian condition in nuclear respect.

हम आह भी भरते है,
तो हो जाते है बदनाम,
वो कत्ल भी करते है,
तो चर्चा नहीं होती।

But, I would like to ask one question to the nuclear powers. Who gave you the right to impose sanctions on India? Have they forgotten that they are the first to have nuclear weapons? Has America forgotten Hiroshima and Nagasaki? Have they forgotten that when one finger is pointed towards anyone, the rest of the three fingers are pointed on yourself? They should remember that those who live in glass houses

should not throw stones on others.

Though India have nuclear weapons, she is ready to sign the 'No first use' treaty on mutual basis. India could be described as a peace loving nuclear power but to spread our message of peace, we should be strong enough so that our voice could be heard.

Our honourable Prime Minister, Shri Atal Bihari Vajpayee has given a slogan, 'जय जवान, जय किसान, जय विज्ञान'. But while concluding my speech I would like to add a few lines, "जय जवान, जय किसान, जय विज्ञान, जय पोखरन, जय हिंदूस्तान।"

When Humanity Died !!!

Sonia D. Dutta
F.Y.J.C. - A

The devil laughed, the Angel cried.
.....This was when humanity died.
The sun was intolerable, the moon was red.
None belonged to each other, all became mad,
Peace was left somewhere, all where red with hatred.

.....This was when humanity died.
They forgot the temples, they forgot the churches, and on to destruction. They rushed,
Much as they tried to save themselves.
The poor flowers were crushed.

.....This was when humanity died.
No one was left, all were dead,
The creator cried tears of blood,
At last the devil had won,
but even he had none.

.....And all this happened when humanity died.

Mistakes ?

*Sometimes a Boon
But for some a curse*

Ravindra Prabhu
S.Y.B.Com - D-81

If an educationist makes a mistake,
It's a change in the syllabus.
If a scientist makes a mistake,
Eureka! It's new invention.
If an artist makes a mistake,
It's surely modern art.
If an administrator makes a mistake,
You bet, it's a new law.
If a dancer makes a mistake,
It's indeed a new step.
If an orator makes a mistake,
It must be a new word.
If a cook makes a mistake,
It's a new delicacy to relish.
But if a student makes a mistake,
ALAS! It's just a BIG ZERO.

● Let us neither grieve over the past nor worry about the future. Today is the first day of the rest of our lives. Let us live only one day at a time. By eliminating our fears, let us make existence beautiful and worthwhile.

● Today is the day to ask for forgiveness from our spiritual masters and express our gratitude towards them for blessing us with a fraction of their wisdom and maturity. Let us also impart forgiveness to our companions and sacrifice our self-esteem for others.

GOOD YOUTH OR GREAT YOUTH WHAT'S YOUR GOAL OF LIFE?

Ravindra Prabhu
S.Y.B.Com — D-81

India is my country. All Indians are my brothers and sisters except two. One is Gharwali other is Bhaharwali

This is the way that the fourth standard students undertake pledge as our national pledge. In this situation when the youths are totally on the off track it is very important to the young generation to create character because if "wealth is lost nothing is lost, if health is lost something is lost but if character is lost everything is lost", so the condition is that the first goal to be achieved must be of good youth and then great youth.

If each and every person of this country becomes the great youth then the word great would not exist. Greatness is never to be achieved. We can consider it as an automatic action and reaction that take place in a good person. Once Lord "BUDDHA" said, "I am being praised like a great person of this country but I can't change the whole fortune of this country upside down as I don't have ten other good persons with me." The message is simple; don't try to make yourself a great person instead become good and make thousands the same and you will find that the world will be yours.

WEB OF MAGIC

Shubha M. Galgali
S.Y.B.Com — C-115

As you watch those ways
Runaway with years
Another dream lies slaughtered
In your heart, sealed with unshed tears
Memory extends her dusty cobwebs.
To the corpse, just aposing it
with the coffins of others
In some dusty recesses of your mind
And yet you fondly weave another
web of magic
of hopes and dreams,
and perhaps somewhere sometime.
The stars might smile upon
the gossamer web of magic you spin.

Are you afraid to live, my heart?
Look around and see
What life at its best
With its strange unrest
Can mean for you;
Ceaseless sorrow and toil
Waits for each child of soil
And the highest work ever seems unpaid
By God and man
In the mystic plan
Think of it, are you afraid?
Are you afraid to love My Heart?
Look well and see, if any sweet thing
that can sigh or sing
Has need of you;
Of love comes wild desire
Hungry and fierce as fire
In the souls of man and maid.
But the fullness thereof; Is the end of love
Think of it. Are you Afraid?

WHAT IS FRIENDSHIP ???

Arpit G. Kothari
S.Y.J.C. — E-15.

Friends are for sharing quiet moments and little things, friends are for having fun and doing things with. A friend sees things as you see them and understand things as you understand them, but you know that just part of it sometimes friends don't even have to speak. They know, they feel, they can tell and when you need someone a friend is there to look upto, to listen, to help . . . That's what **FRIENDSHIP** is!

We cannot tell the precise moment when friendship is formed. As in filling a vessel drop by drop, there is at last a drop that makes it run over so in a series of kindness, there is a last one that makes the heart run over.

Someone who shares my tears and smile. Someone whose love is as deep as Nile. Someone who corrects me when I am wrong. Someone who will miss me when I am far away. Someone whose friendship will have no end. Is someone I'll call my **BEST FRIEND**.

FRIENDSHIP is really a matter of time. The time it takes to be kind. The time that it takes to listen and talk. To let someone find peace of mind.

There are those who pass like ships in the nights. Who meet for a moment then sail out of sight. With never a background glance of regret. Then there are **FRIENDS** who sails together. Through quiet waters and stormy weathers. Helping each other through joy and through strife. And they are the kind who give **MEANING TO LIFE**.

The **REAL FRIEND** warms you by his presence. Trusts you with his secrets and remembers you in his prayers.

Let us be first to give a **FRIENDLY** song to nod first, smile first, speak first and if such a thing is necessary then to **FORGIVE FIRST**.

FRIENDSHIP improves happiness and abates misery by doubling our joy and dividing our grief.

FRIENDSHIP is a living thing that lasts only as long as it is nourished with kindness, sympathy and understanding.

Life is fortified by many **FRIENDS** to love and to be loved is the greatest happiness of existence.

The Bank of **FRIENDSHIP** cannot exist without long deposits.

FRIENDSHIP is a golden chain made stronger with each other each link is full of memories that make you still more dear the thoughtful things you say and become the link of gold that I will treasure through the years and in my heart will hold.

A **FRIEND** is one who walks in when rest of the world walks out.

FRIENDSHIP is the only cement that will hold the world together.

Blessed are they who have the gift of making **FRIENDS** for it is one of the Gods best gifts. It involves many things but above all the power of going out of ones self and appreciating whatever is noble and loving in another.

FALSE FRIENDSHIP is like the ivy decays and ruins the wall it embraces, but **TRUE FRIENDSHIP** gives new life and animation to the object it supports.

True **FRIENDS** don't sympathize with your weakness, they help to summon your strength.

Wherever you are, it is your own **FRIENDS** who make your world.

There
FRIENDS
thoughts .
A **FR**
your p
you today
FRIE
almost
yourself.
A **FR**
you, b
Some
person wh
has its **FR**
A **TR**

Life
we
sha
n,
who
spe
oll,

May G

There is always a special kind of freedom **FRIENDS** enjoy. Freedom to share innermost thoughts . . . to show their true feelings.

A **FRIEND** is someone who understands your past, believes in your future and accepts you today just the way you are.

FRIENDSHIP is what makes you think almost as much for someone else as you do for yourself.

A **FRIEND** is one who knows all about you, but still likes you.

Some people have their first dollar. The person who is really rich is the one who still has its **FIRST FRIEND**.

A **TRUE FRIENDS** think of you when all

others are thinking of themselves.

A **FRIEND** is a present you give yourself.

A **FRIEND** will joyfully sing with you when you are on the mountain top and silently walk beside you through the valley.

A **FRIEND** will strengthen you with his prayers, bless you with his love and encourage you with his hope.

FRIENDSHIP is like Philosophy and Art . . . it has no survival value rather it is one of those things that gives value to survival.

The flower of friendship blooms in the heart of **TRUE LOVING FRIENDS**.

FRIENDSHIP is a garden, whose fruits and flowers are the real and true loving friends.

- Life is sweet because of the friends we have made and the things we share in common. We want to live on, not for ourselves, but for those who care for us. On that, life's entire splendor depends, and the joy of it all, is found in just loving others.

- Oh God, if I cannot be the highway, then shape me into a trail.
If I cannot be a splendid tree, then give me the fragrance of a flower.
By your grace, I aspire to succeed in the mission you have given me.

- Let us live everyday fearlessly and joyfully, so that we do not measure our life by years, but by its liveliness. The present is in our hands. Let us invoke Him and understand His will.

May God bless us and strengthen our life-spirit by following this resolution in daily practice.

POKHRAN — A NECESSITY AND COMPULSION

Praveen Jain
S.Y.B.Com. — B-84.

Suddenly, there were movements in the earth and between the roaring of clouds an explosion was heard, then black and white coloured sand roused atleast up to the height of 100 feet. Afterwards there was complete silence but the nuclear weapon states received a sudden shock and Buddha as usual smiled.

Yes, to the respected members of jury and my dear friends, in Rajasthan at Pokhran on 11th and 13th may India once again conducted nuclear tests and this time not one but five and five of them successful. Even the American satellites could not detect these tests. Isn't it a matter of great pride to our nation? Indeed yes. By conducting these tests India has established itself in the group of nuclear weapon states.

Do you know, that the five nation's having the authority to keep nuclear weapons have conducted more than 2000 nuclear tests. America ranking first with 1032 nuclear tests, Russia with 715, France with 415, Britain with 45, China with 44 tests and Pakistan which is no exception. Though it may not have conducted tests by itself, but she received help from China to develop its nuclear weapons. So, India came under tremendous pressure and it had to develop the nuclear weapons and the result is, recent nuclear tests.

The tests were not conducted with an intention to attack any country or to create fear against any country, but the main reason behind these tests was providing a strong national

defence for our country. Because the two nations China and Pakistan have come together which is a real threat to the Indian defence, there was no other option left with India but to conduct nuclear tests. It is not our purpose to enter in any arm's race. The tests became necessary to keep the enemies silent. The aim is not destruction but self-defence. According to our Honourable Prime Minister Shri Atal Bihari Vajpayee he said "that the nuclear weapon's will not be used against peace but they will be used for the sake of defence.

India has proved that it has the capacity to develop nuclear weapons. Now it is in a position to face attack from any country. India is a peace loving nation, but it is not that it will keep quite, when there will be attack it would defend the attack and prove its capacities.

When the first test was conducted in 1974 May 18th at Pokhran, the then Prime Minister Late Mrs. Indira Gandhi; said that the tests were conducted for the sake of maintaining peace and doesn't want to enter in any arm's race. After 24 years in 1998 on May 11th and May 13th, our Honourable Prime Minister Shri Atal Bihari Vajpayee gave a shock to the nuclear weapons states which I believe will take ages for them to forget.

India has already started on the path of progress. The nuclear explosions are a leap in this direction and there can be no doubt that sooner or later India would be one of the most prominent of all countries.

At the dusk

Vishal A. Joshi
F.Y.J.C. - B-14

At the dusk where I sit, I have learned a great truth, The answer for all National Problem.
The answer for all the problems of the world. Comes to a single word that word is "EDUCATION".

KICK OF SOFT DRINKS

Deepak Rander
F.Y.B.Com. — E-15.

What does a bottle of Soft Drink mean to you?

You must be knowing that a bottle of any cold drink sold for around Rs.10/- actually costs 80 paise for manufacturing.

A litre of soft drink costs around Rs.35/-. what if you compare it with say Milk that cost Rs.16/- a litre or why not to petrol that costs Rs.27/- a litre. And how our faces get down each time the price of petrol is increased. We never think of the scores of soft drink we gulp down each week. And what could 4 litres of milk do instead! Have you ever thought what you drink when you drink an aerated drink. You gulp down Carbon-di-oxide nobody in the world would advise you to drink CO₂, I can bet on that!

Two months back, there was a competition in Delhi University who could drink more cokes, the winner drank "9" and died on the spot. Too much CO₂ in the blood- all soft drinks were

banned by the principal from the canteen!

Did you know that soft drinks use chemicals in them that causes immense harm to you — let me tell you something.

Someone put a broken tooth in a bottle of pepsi and in 10 days it got **Dissolved!** Can you believe it! Teeth and bones are the only human organs that stay intact for years after a dead person is buried.

Imagine what the drink must be doing to your soft intestines and stomach lining!!

There is no dearth of options — Why can't we have juice in our pantries, in our homes — Why can't we have Nimbu Pani, or "Shinkaji" or "Nariyal Pani" or "Neera" or tens of such other things it would be as much a protest to the US as it would be a gift to yourself and to your pocket if you could adopt any of the above and not Soft Drinks or other aerated drink. A toast to our health!

I need you

You are in my Dreams
Which I see with open eyes
Yes I am practical
and I admit it with pride
I don't know what love means to the world
But for me it is like a nest
to return in the even for a bird.
I need you, I need you
To rest my head upon your shoulders
after a tirefull day.

I need you to share my happiness and gay
I need you to solve my problems.
I need you in each and everything I do
Because I cannot do anything without you
You are my confidence, my grace, my pride
My happiness lies with you
I love you so I need you.

Harshad N.
F.Y.B.Com. - D-45.

ARE COALITION GOVERNMENTS THE SOLUTION TO INDIA'S POLITICAL PROBLEMS

Pankaj Kataria
T.Y.B.Com.

What is Coalition Government?

Take a slice of AIADMK [All India Authorised Demand Maker Kake] now spread BJP over [Butter Jam and Paneer]

Add 11 and 12 regional spices and now put it in the Mamta Brand Trinmal oven.

Respected Members of the Jury and dear friends.

The sizzling disc of Coalition Govt. is ready with a special note that it is uneatable and non-digestible.

Even Lord Krishna were not able to handle more than four horses at a time and we expect an ordinary man to control 18 extraordinary animals some of which are healthy like anything.

Today the major Indian political problem is of stability. We have the Governments for 13 days, 6 months, one and half year and the recent Govt. a big question mark. Instead of having one Govt. for five years we have 5 Govt. for one year.

A detailed study denotes that the problem of stability has come into the picture due to Coalition Govt. and the topic here is can Coalition Govt. solve the Indian political problem of stability.

As said by Vivekanandji, "Each mind is the master of amendments and hurdles".

The more the parties, more are the problems.

Coalition Govt. is more like a contingent liability and a country cannot run on the foundation of uncertainties.

It is never desirable to have a new Govt. release (as a new releases) on every Friday.

'Wait & Watch' cannot be attitude towards solving the Indian political problems.

Yet, it is Democracy and it is 'We' to decide and never 'I' to conclude.

Thank you

UNKNOWN TO US

Pradeep Sharma
F.Y.B.Com. - F-20.

Why to search a person.

Unknown to us.

Why to love a person.

Unknown to us

Why to see world from the eyes of a person.

Unknown to us.

Why to sacrifice everything for a person.

Unknown to us.

Why to die for a person.

Unknown to us.

The answer to all is

just a heart

Which needs a person

Unknown to us.

THE GLORY OF AN INTELLECT

Priya M. Kedia
S.Y.J.C.-B-37.

The true greatness and glory of intellect lies in contemplation of the divine. Seeking the company of the holy, righteous behaviour and leading a truthful life. It is the duty of every human being to keep his intellect in its pristine glory. He should not allow it to stray along the wrong path of indiscipline and violence but observe restraint and forbearance. Even in everyday life the intellect should not be allowed to go astray leaving the path of righteousness.

Man considers that his greatness lies in achieving name and fame and material possession. In pursuit of these goals he keeps his intellect or faculty of intelligence in Abeyance and drags it deep down to ignorance and degradation, thereby ruining himself. The intellect should always be nourished and

nurtured on proper food that of contemplation of the divine, constant repetition of the divine name, meditation and mental invocation of one's 'Satguru' by having love and compassion for all beings and living in contentment and in contemplation of God one can make one's life worthy of living. When the intellect is thus nurtured and kept in its true greatness, the worldly glory and respectability which a man craves for automatically follow.

Wise, respectable and intelligent people know very well, wherein lies the real interest of the nation if every one trains and keeps his intellect in his true and natural sublime the whole country will attain glory and greatness with its citizen's living in happiness and contentment.

I Believe

Parag Parekh
T.Y.B.com - B-84

*I believe that love can last a lifetime
and that the heart can tell
when love is real ...*

*I believe in daring to take chances
and coming out and saying
what I feel.*

*I believe in passionate embraces,
in promises
and lingering good-byes,*

*In all the sweet, unspoken possibilities
I see each time I look
into your eyes.*

*I believe in holding on to happiness,
in doing what my heart
tells me to do ...*

*I believe that love
can last a lifetime ...
and I want to spend that lifetime
loving you.*

BE A HISTORY-MAKER

Milind A. Vaidya
S.Y.B.Com.-F-64

There are various kinds of people in our Society. I categorise them as follows. First one who not only believe in action but also try to put it into practice. They focus themselves on the goal with necessary speed. They make the history and create golden moments which makes us feel proud of them.

The second one who follows first kind of category and trial the path of them. They just immitate them.

And now coming to the third one who do nothing but only laud the creation of first one. They only discuss about sensational things at length without the action, so called they are impractical.

We are mostly surrounded by this third type of person everywhere in our country. This category do nothing by themselves but only get surprised by the other's creation. They do not put their efforts or use their strength at work instead they only wish that they could get the

benefit out of it. This is certainly not healthy sign for our Society. If you see most of the young generation of ours presently represents this category.

They are fond of watching T.V. hours together, especially the cricket matches. They love watching Sachin by bunking lectures or shirking duties. They just don't understand that cricketers do their duty by playing the game and earn living instead these unkers and thousand of people waste their valuable time by not doing anything creative. Don't you think that such things will affect our country by wasting a huge manpower?

Sachin wouldn't have been so successful, if he had watched only the T.V. instead of working on the field.

History makers are very rare persons. They are hardly few in thousands but they decide the life of thousands.

A Little More & A Little Less

Ragini Goenka
S.Y.B.Com - B.

A little more smile
A little less frown
A little less kicking
A man when he's docon
A little more we
A little less I
A little more laughter
A little less cry
A little more flowers
On the pathway of life
And fewer on graves
At the end of the life.

BEFORE YOU GIVE UP READ THIS . . .

Seema Mehta H.
T.Y.B.Com.

I am not giving a sermon, so don't read this like you are listening to a sermon. This is one of those articles which are meant to inspire one and all. People who poke fun at articles with a lot of wise quotes by wiser men better not read ahead.

President Radhakrishnan in his farewell address to the nation said, ".....we have to chart our course by the distant stars and not by the dim street lights." To make it explicit what he meant was, a nation must set high goals. And if the nation sets high goals each one of us must follow suit. We must have a vision. We must have a dream. The future belongs to those who believe in the beauty of their dreams.

I agree it is not enough to dream. Dreams have to be translated into goals and goals achieved. History has shown time and again that the most notable winners have faced the most heart-breaking obstacle.

Thomas Edison tried over 2000 experiments before he got the light bulb to work. On being questioned on the innumerable failures, he replied, "I never failed. I invented

the light bulb. It just happened to be a 2000 step process."

Wilma Rudolph was the 20th of 22 children. Her left leg was paralysed. At the age of 13, she walked without crutches. She dared to dream that she would run in the Olympics. For the next few years she lost every race she ran. One day she actually won a race, then another, then another. She ended up with 3 Olympic gold medals in her bag.

In 1952, Edmund Hillary attempted to climb the Mt. Everest. He failed. He was invited to a function to relate his experience. The backdrop of the stage was a painting of the Mt. Everest. After he finished talking he turned around, shook his fist at the painting and said, "Mt. Everest you have grown all you are going to grow, but I am still growing. I'll beat you next time." On 29th May, 1953 he became the first man to scale Mt. Everest.

Remember if man had not reached for the stars he would never have walked on the moon.

Just do it.

WHY IT HAPPENS ???

Jatin Kumar
F.Y.J.C.—F-82

"Why it happens when I want to sleep but it runs miles away from me.

Why it happens when I wish to meet you but you could not meet me in the way.

Why it happens when I want to see you, your cartoon friends are close to you.

Why it happens when I see others loving, my heart searches you.

Why it happens when I need you, you are far away from me."

THIS PLACE AS VAIKUNTHA

Kekin M. Nandu
S.Y.J.C.-B-91

The world is like milk, it is for us to get butter out of it. The milk has to be well heated, cooled, turned into curds and then it has to be well churned before the butter becomes available. From our head to foot, similarly from within and without ourselves, is all this world. Like the milk the body is to be well heated with Satkarmas etc., i.e. by doing Tapashcharya. Then some buttermilk or curd is to be added to curdle the milk; The touch or advice of the Satpurusha has to be obtained as a curdling agent. When that advice or association acts well on the heated milk in the form of this body for sometime; then the jiva attains the state similar to that of curds. Then various Satkarmas in the cause of God have to be done repeatedly like churning the curds, churning destroys the

curdled state of milk and brings out the butter; The Satkarmas destroy the curdled state of jiva and brings out the butter - like pure Atma within the heart. When the butter is thus ready, it attracts Lord Krishna who is very fond of this butter; To eat that butter Lord Shri Krishna enters our hearts, sits there — To enjoy his union with the pure atma. When he thus sits in our heart, our work is over and our aim is accomplished. In one word by sitting in one place like this and listening to all this talks at leisure is not going to help anybody. Remember — "Jivache Karuni Dahi, Sharirachi Karuni Ravi, Maga Ghusalita Nighe Lani, Tarica Hari Bhetel". This is an inspired couplet you should well remember.

"LIFE MEANS LOVE"

Payal G. Nevatia
F.Y.B.Com—D-51

The Heartbeat Of Lovers,
Their sentimental expose,
Having drunk the liquar of 'Love'
This charming pose
The enactment of intoxicating,
Dramas this start
When the lovers sentiments touch,
The loving sweetheart.

"LOVE MEANS LIFE".

DAY DREAMING

Parth Joshi
S.Y.B.Com. — C-19

Her Smile makes me happy.
Her Yes makes me mad,
Her No makes me get rid of her,
Guess whe she is?
Is she a girl or a dream,
And if she is a dream.
Then I like to watch her,
I like to be a day dreamer,
And it is a confusion whether
my dream is someone or not?

MY SWEETHEART (FLANCY)

Teena Bedmutha
T.Y.B.Com-A-25

_____; Hi, how are you? Must be fine enjoying the things nicely. You told me to write a letter in such a way that you can feel as if I am talking with you. I don't know what to write, so I am just pening down my feelings.

Firstly, I want to know that what kind of fear do you have to disclose yourself, so please don't be afraid about anything. Nobody in this world is cent percent perfect by all means, there maybe something incomplete but you should not be afraid of. On the contrary it is important to be happy in every way. Enjoy what God has provided to us.

It is not bad to keep high expectations but to disappoint with the failures is certainly bad. The simple logic of a successful life is as to how you adjust yourself in with the situation adverse circumstances with high degree of understanding. For that most important thing is mutual and spiritual understanding and bonding of good sense of humour is necessary.

To accept the guilty is more difficult because it requires a high degree courage.

So my SWEETY be frank about everything and do the things in such a way that everybody likes you, admires you, appreciates you, but while doing this don't forget about yourself completely to me don't hesitate while talking about your hopes and expectations.

Sweety, don't worry about the family members. Everybody is loving, co-operative and of understanding nature.

Sweety, our engagement is a surprising change in our life, I was not thinking about it; As though I was knowing that somebody will come in my life who will change all the things and who will make me complete but you have entered in my life as a magic and changed the surroundings very dramatically by entering in my life.

There is too much to write, but I am giving fullstop here.

THE SUNFLOWER OF FRIENDSHIP

Hemant D. Deora
F.Y.B.Com—A-118

The flower of friendship blooms in,
The garden of two hearts,
Of two true friends.
The sunflower furnishes its fragrance,
As the sun of sacrifice rises,
Between the mountains of,
Hateness, Jealousy, and selfishness.
The fragrance is lastlonging forever,
Even though the flower is plucked,
And the sun begins to set,
Garden into her arms.
The sunflower of friendship never,

Closes it's leaves, though there's long darkness,
But the flower sees beyond,
The darkness the 'sun' which is made,
By two hearts.
Because of the true friendship, love, caring,
The flower in the garden inspire,
Other flowers in the garden to be,
like him,
The flower of friendship is forever,
The most beautiful and no bee,
can sucked honey from it.
Be my friend forever.

SPORTS IN INDIA

Manisha Khandelwal
S.Y.B.Com-C-43.

Sports in India, till recently was treated as low status profession, as there was no secured future nor encouragement from Government.

Sports like Hockey which is our national game, volley ball, shooting and others are totally ignored. These sports even do not manage to attract sponsors for lack of government support and encouragement.

Though cricket is a very popular game in India, the condition of Indian pitches is not good. Pitches are very slow and hard. Fielders do not dare to dive to stop the ball for danger of injury.

Inspite of all this Kumble has proved his mental. He has shown that sheer determination and firm will to achieve goal is a sure success.

Kumble has achieved unforgettable feat. It's

just 2nd time in the history of cricket that any bowler has taken 10 wickets in an innings (earlier in 1956 by Jim Laker). He got support from Srinath at the end but it was all over by then and he deserved it.

Kumble has elevated India's position in the field cricket by his astonishing performance. One of the great leg spinner, Shane Warne expressed "It couldn't have happened to a better leggie." Many bowlers have expressed to achieve 10 wickets in an inning but Kumble has done it.

Surely this 10 wickets haul of Kumble will inspire millions of cricketers all over the world and especially bowlers in India. We need more Kumbles so that India will be unbeatable in the game of cricket.

LOVE HURTS

Jatin K Doshi
S.Y.B.Com — B-17

I'm no poet,
Don't know how to write
It is this girl I met,
So fresh, so bright.

We talked, we chatted,
Not knowing what's in store,
Never knew where we're headed,
This feeling we couldn't ignore.

One moment we were free as birds,
The other saw us hopelessly in love,

Days, months and years flew past,
Alas, the truth came out at last!!

So what, if we were made to part,
Still I'm left with a priceless treasure,
Fond memories sweet tears.

Now selfish me prays to God
Bless her with all goods things in life.
For if she suffers in any way,
I'll feel the pain, be it night or day.

SMILE

Dhanya P. N.
F.Y.J.C.—B -83.

A smile costs nothing but creates much. It cannot be purchased, begged, borrowed or stolen. It happens in a flash when we see our dear one's and the memory of its last forever. A smile is a rest to the tired, a day light to the discouraged, sunshine to the sad and nature's best poison to the trouble. It enriches those who receive it without making poor, those who give it.

Smile is the only thing which helps to bring friendship between two unknown persons. Smile is a beautiful expression on our face of

wonderful experiences; a natural action through which we as well as others feel happy. A sweet smile on the face improves our face value and provides joy and cheer to the giver as well as receiver. A smile on the face informs that indeed we are a person not having ego. It makes the life fruitful and happier. Life is for a little while.

Tomorrow is unanswerable. This present moment is very precious. SO FRIENDS! learn to smile whole heartedly. Try not to let this smile fade away.

Value of Time

Arpit G. Kothari
S.Y.J.C.—E-15

- To know the value of one year ask the student who has failed.
- To know the value of one month ask the mother who has given birth to a child before time.
- To know the value of one week ask the editor of the weekly.
- To know the value of one day ask the captain of the cricket team who has lost the match.
- To know the value of one hour ask the lover's who were waiting to meet.
- To know the value of one minute ask the person who has missed the train.
- To know the value of one second ask the person who is saved by accident.
- To know the value of one milli second ask the loser of the gold medal in olympic race.

How to get people to like you

Kekin M. Nandu
S.Y.J.C.—B

- Learn to remember names. Inefficiency at this point may indicate that your interest is not sufficiently outgoing. A man's name is very imp. to him.
- Be a comfortable person so that there is no strain in being with you.
- Acquire the quality of relaxed easy-goingness so that things don't ruffle you.
- Don't be egotistical. Guard against giving the impression that you know it all. Be natural and normally humble.
- Cultivate the quality of being interesting so that people will want to be with you and get something of stimulating value.
- Never miss an opportunity to say a word of congratulation upon anyone's achievement, or express sympathy in sorrow or disappointment.
- Get a deep spiritual experience so that you have something to give people that will help them to be stronger and meet life more effectively. Give strength to people and they will give affection to you.

MUSIC OF PARLIAMENT

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

NARESH KACHARIA
T.Y.B.COM.

'ANNUAL DAY GATHERING'

Receiving the Chief Guest
Dr. Nareshchandraji

Principal Mrs. Savita S. Aware
Addressing the Gathering Seated
Shri Bajranglal Dalmia, Trustee

BEST BOY - RAVINDRA PRAHU
receiving the medal from
Chief Guest : Pro-Vice-Chancellor
Dr. Nareshchandraji

BEST GIRL - PRITI JIVRAJKA
receiving the medal from
Chief Guest : Pro-Vice-Chancellor
Dr. Nareshchandraji

A Dance at
Annual Gathering

Audience at
Annual Gathering

◀
DALMIA NATRAJ '98
Students Teachers Council

We are the winners !
Members of student Teacher's Council
Receiving the Trophy.

▶
HINDI-SAHITYA-PARISHAD
HINDI-DEBATE-COMPETITION

◀
The Chief-Guest Lion Banwarilal
Jhunjhunwala Awarding the Inter Collegiate
Trophy to the Winning Team of S.N.D.T.
Mahila College, Malad, in the presence of
Trustee Lion Shyam Sunder Ruia and prof.
M. M. Telang, Vice-principal, Senior College.

▶
The National Level Winners
Pankaj Kataria and Ravindra Prabhu
Stands Second in the National Level
Elocution Competition held at
Mount Abu (Rajasthan)

◀
Annual Day
Chief Guest :
Pro. Vice-Chancellor
Dr. Naveshchandraji
addressing the Gathering

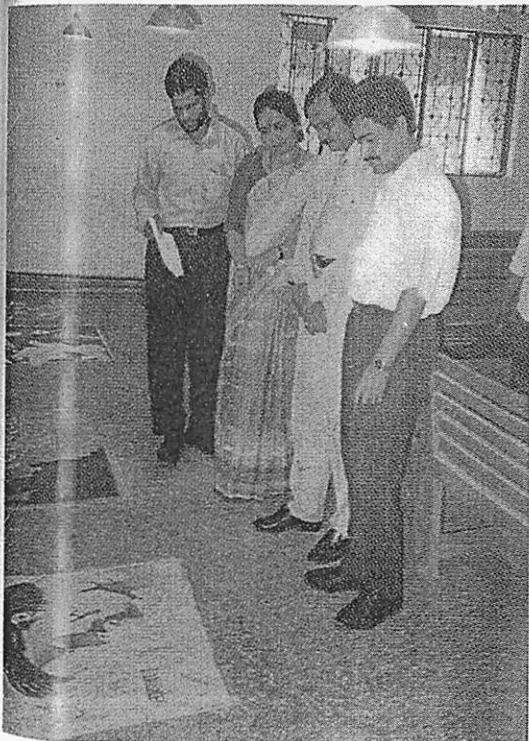
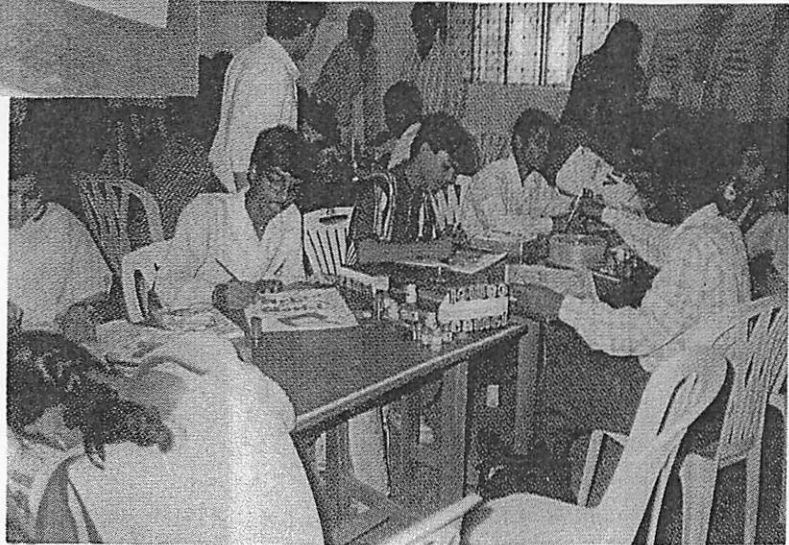

FINE ARTS COMPETITION

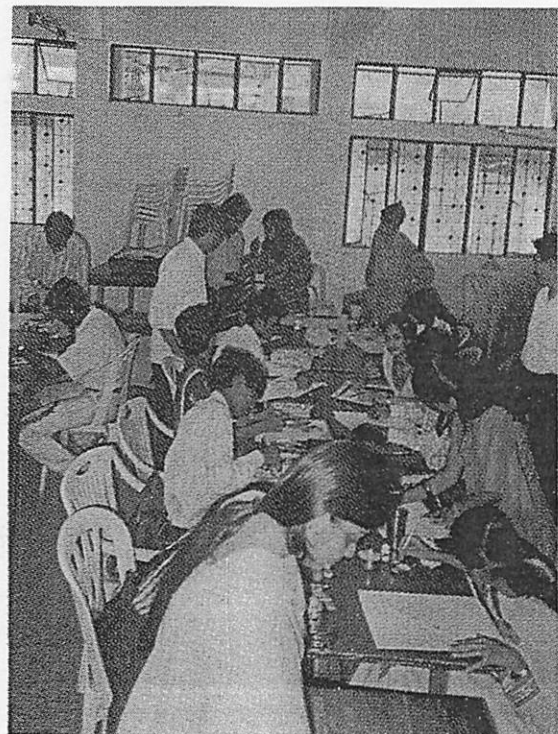

Fine Arts
Rangoli Competition
Principal Mrs. Savita Aware,
Prof. Mrs. Vyas, Vice-Principal
Prof. Asha Lokeshwar, Supervisor,
alongwith Prof. Naringrekar,
Prof. S. S. Pai, Prof. Mrs. Geeta Naik,
Prof. Anil Bagade and Prof. D. P. Mehta
searching for the best Rangoli design.

Book-Shield Competition

Rangoli Competition

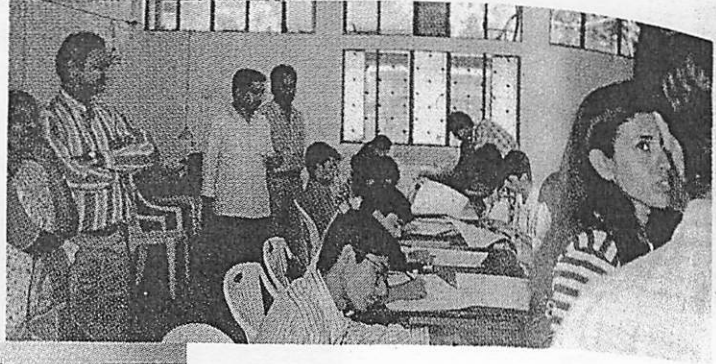

Painting Competition

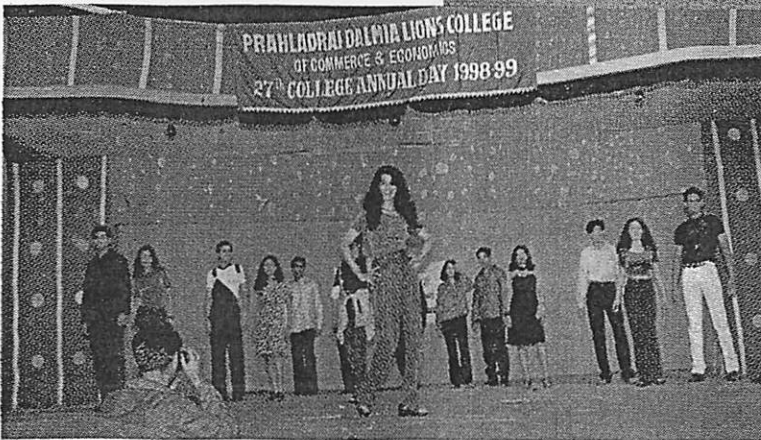
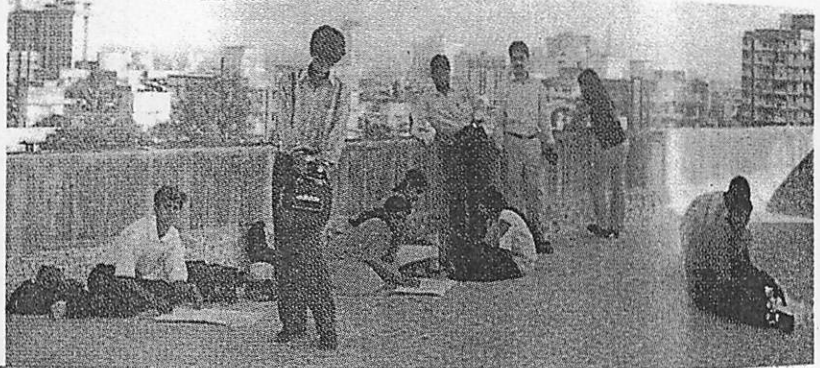
◀ The Tunak-Tunak Tun Performance
Western - Dance
Dalmia Natraj '98

▶ Fine Arts -
Cartooning Competition
Principal Mrs. Savita Aware,
Prof. J. J. Oza and Prof. B. P. Sing and
Pro. S. S. Pai watches the cartooning
competition in progress

◀ Fine Arts
Greeting Card Making

▶ Fine Arts
Sketching Competition

◀ An event at
Annual Day Gathering

हिन्दी स
गति

को-ओरि
अध्यक्षा डॉ

हिन्दी

की वह सशक्त
के अन्तरमायस
करने हेतु पू
परिषद ने विभि
का आयोजन
प्रतियोगियाँ व
अतिरिक्त उत्स

इस व

महाविद्यालयी
जिसके मुख्य
प्रतियोगिता च
मराठी, गुजरा
प्रतियोगियाँ ने

विजित

हिन्दी

मराठी

गुजरा

उच्च

इस वे

एक मिनट के।
भी किया गया
प्रतियोगिता व
विजेता रह -

प्रथम - रवीन्द्र प्रभु (इलामिया)
द्वितीय - प्रीतिका बाधवा (मिठीबाई)
तृतीय - मनीष कुशालका (मिठीबाई)

पुरस्कार विजेता रहे -

कॉलेज ने प्रथम स्थान पर रहे कर विजय चिन्ह प्राप्त किया। महाविद्यालयों के ११ प्रतियोगियों ने भाग लिया। मिठीबाई राज दधीच एवं श्रीमती श्रुतिता कर्पूर। इसमें १० पब्लिकेशन के संपादक श्री अणुक्रम "कमल", श्री रहे। प्रतियोगिता के निर्णायक थे - "रॉडट मिडिया फिलम अभिनेत्री इरानी कर्पूर और अभिनेता दिलीप थांडेकर मुख्य संपादक "श्री प्रदीपसिंहजी" रहे। अतिथि विशेष आयोजन भी किया गया। मुख्य अतिथि "जनसत्ता" के "आंतरमहाविद्यालयीन वाद-विवाद" प्रतियोगिता का ईश्वरदास जी की पुण्य स्मृति में

- निर्मोही सामंत (तृतीय-गोखले कॉलेज)
- मयूरेश मंगवकर (द्वि-दहनुकर कॉलेज)
- भजन - स्वाति काबरा (प्रथम-इलामिया कॉलेज)
- गीत - संतोष पवार (प्रथम-दहनुकर कॉलेज)
- गजल - अपूर्वा शाह (प्रथम-इलामिया कॉलेज)

प्रतियोगिता के विजेता रहे -

गया। द्वितीय स्थान पर आए दहनुकर कॉलेज को प्रदान किया प्रथम स्थान पर इलामिया कॉलेज रहा। किन्तु विजयचिन्ह महाविद्यालयों के कुल २१ प्रतियोगियों ने भाग लिया। नारायणन" एवं संगीता प्रणामी थी। इसमें बाहर प्रतियोगिता के निर्णायक "श्रीकांत नारायणन", "शैलजा राजेंद्र जी गर्ग, अतिथि विशेष श्रीमती रजना गर्ग थी। शर्मिष्ठी"। जो गीत और संगीत से जुड़े हुए है। अत्यक्ष श्री प्रतियोगिता के मुख्य अतिथि रहे - "श्री किशन गीत, गजल प्रतियोगिता का आयोजन किया। इस ने स्वामी श्री सत्यानंदजी महाराज की पुण्य-स्मृति में भजन, हर वर्ष की तरह इस वर्ष भी हिन्दी साहित्य परिषद

- हिन्दी - श्वेता धानका (प्रथम)
- गुजराती - उर्वी सेठ (प्रथम)
- अंग्रेजी - पूर्णिमा प्रभु (प्रथम)

विजेता रहे -

प्रतियोगिता भी चार भाषाओं में आयोजित की गई थी। भी किया गया। इसमें ४६ प्रतियोगियों ने हिस्सा लिया। यह एक मिनिट के लिए "आर्थि-भाषण प्रतियोगिता का आयोजन इसी के साथ महाविद्यालयीन स्तर पर ही "केवल

- हिन्दी - श्वेता धानका (प्रथम)
- मराठी - मनीष दरने (प्रथम)
- गुजराती - उर्वी सेठ (प्रथम)
- अंग्रेजी - पूर्णिमा प्रभु (प्रथम)

विजेता प्रतियोगी रहे।

प्रतियोगियों ने भाग लिया।

मराठी, गुजराती एवं अंग्रेजी। इस प्रतियोगिता में ३८ प्रतियोगिता चार भाषाओं में आयोजित की गई। हिन्दी, जिसके मुख्य अतिथि "श्री वीरेंद्र मिश्राजी" रहे। यह महाविद्यालयीन "वाद-विवाद" प्रतियोगिता के साथ हुआ इस वर्ष हिन्दी साहित्य परिषद का उद्घाटन

आतिथिक उत्साह भी देखा गया।

प्रतियोगियों की संख्या अपेक्षाकृत अधिक रही एवं उनमें का आयोजन किया। प्रतियोगिता में भाग लेने वाले परिषद ने विभिन्न साहित्यिक एवं सांस्कृतिक गतिविधियों को बढ़ावा देते हुए संपूर्ण अवसर जुटाती आ रही है। इस वर्ष भी के अन्तर्मानस में छिपी हुई विलक्षण प्रतिभाओं को उजागर की तरह सशक्त एवं संगठित संस्था है जो प्रतिवर्ष विद्यार्थियों हिन्दी साहित्य परिषद प्रहलादराय इलामिया कॉलेज

अध्यक्ष - डॉ. श्रीमती प्रकाश कुशालका

की-ओरिडेंटर - श्रीमती ज्योत्सना व्यास

- प्राचार्या - श्रीमती सविता आचार्य

हिन्दी साहित्य परिषद - एक रिपोर्ट

गतिविधियाँ - १९९८-९९

ormance

आपने यह विज्ञान सदा पढ़ा होगा
"एक व्यक्ति की आवश्यकता है।"

से मनुष्य बन सकते हैं।

होता है।
समस्त विश्व ऐसे मनुष्य को पाने के लिए तरसता है; जो मानव की रक्षा कर सके। ऐसे मनुष्य की खोज के लिए दूर जाने की आवश्यकता नहीं है; वह आपके पास ही है। वह तो आप ही है; वह तो मैं हूँ, हम में से प्रत्येक मनुष्य हंस बन सकता है। यदि आप संकल्प कर ले, तो आप भी

हो।
ऐसे मनुष्य की आवश्यकता है जो पौष का मतदाता हो और ऐसा भी नहीं चाहिए जो सत्ता या धन के मद में चूर हो।
को किसी विश्वास की संकीर्ण कोठरी में बन्द कर रखता बुद्ध के घमंड से भरा हो; ऐसा भी नहीं जो अपने मस्तिष्क में निर-विचारों का दास हो, ऐसा मनुष्य भी ठीक नहीं; जो ऐसा मनुष्य किस काम का, जो विश्व-विधानों और

- विनयकुमार रा. सिंह (एस. वाय. बी. काम.)

आप क्या बनना चाहते हैं ?

में अपना सहयोग दिया।

करती है जिन्होंने निःस्वार्थ भाव से उसका पथ-प्रदर्शन करने यह परिषद उन सभी हितैषियों के प्रति आभार व्यक्त

को एक सही मार्ग दिखाएंगी।

कई वर्षों तक प्रचलित होती रहीगी एवं आनेवाले भविष्य है। इसके साथ ही एक ऐसी ज्योति जगायी है जो आनेवाले परिषद" के नाम को एक सही अर्थ और दिशा प्रदान की के सामने उजागर किया है और साथ ही "हिन्दी साहित्य इस संस्था ने अपनी क्षमता और प्रतिभा को लोगों

किये गए।

किया गया जिनमें प्रथम, द्वितीय एवं तृतीय पुरस्कार प्रदान "सत्कार-कमीज एवं कुर्ता पायजामा है" का भी आयोजन ही महाविद्यालयीन स्तर पर "साही एवं टाई डे" और इन अन्तरमहाविद्यालयीन प्रतियोगिताओं के साथ

अब कभी आप को किसी पद के लिए साक्षात्कार लेनेवाला यह प्रश्न नहीं पूछेगा - क्या तुम धनी हो ? वचन निम्नलिखित हो ? क्या तुम्हारे पास भौतिक साधन हैं; तुम्हारे पास यह या वह योग्यता है ? वह तो यह पूछेगा - क्या तुम "कुछ" हो ? क्या तुम्हारे जीवन का कोई उद्देश्य है ? क्या आप जीवन में कुछ करना चाहते हो ?

जितना अपना, ऐसे ही मनुष्य की आवश्यकता है।
होने दें। जो दूसरों का भी उत्तना ही सम्मान करता हो, शक्ति इतनी प्रबल हो कि वह वह आग इसको बाहर प्रकट न मचा देने वाली आग धयक रही हो; परंतु उसकी इच्छा हो; परन्तु योग्य रचकर या धोखा देकर नहीं। अन्दर हलचल काम करना चाहता हो, न कि दिखाना। जो यश चाहता आवश्यकता है। आवश्यकता है; ऐसे आदर्शों को जो ठीक बर्तुमूवी सूत्र तथा बर्तुमूवी कार्यशक्ति वाले मनुष्य की आज के विश्व को बर्तुमूवी योग्यता, बर्तुमूवी गुणों; सारी योग्यताओं और सारे गुणों को सुखाने न डाला हो। आवश्यकता है; जिसने केवल एक गुण के पीछे अपनी विकास कर लिया हो। आज के संसार को ऐसे मनुष्य की संकल्पित न कर रखी हो; जिसने अपनी योग्यता का पूरा जिसने अपनी सारी शक्तियाँ किसी एक सुकरी गली में आज के संसार को ऐसे मनुष्य की आवश्यकता है; योग्य व्यक्ति के लिए हर जगह स्थान रिक्त है।

तो आगे बढ़ो; दिखाओ अपना पौष।
क्या तुम पुरुष हो ?
कौन कहता है — काम नहीं मिलता ?

को बेच्यार न हो।
लगाड़ा या असहाय न बनने दें; अपने पौष का संध खोड़ने दूसरे लोगों के आगे अपनी योग्यता और बल को बर्बाद ऐसे व्यक्ति की प्रत्येक क्षमता में आवश्यकता है; जो संसार 'हो' कह रहा हो।
व्यक्तित्व को खो न बैठे; जो अपने विचारों पर अडिग रहने का साहसी हो जो 'नहीं' से भयभीत न हो; चाहे समस्त ऐसे व्यक्ति की आवश्यकता है; जो भीड़ में अपने

अपना पथ
लिखित
की दुर्लभ
और दुर्लभ
नाम बड़
आजकल
और न
शुद्ध
शुद्ध
नहीं है
possible
है, नहीं
है। क्या
है। आज
भी रहे है
आ

करने का सपना साकार कर पायेंगे ? नहीं चुकते। क्या इसके द्वारा ही हम अष्टाचार को समाप्त में भी नेता एक दूसरे पर शोर-शराबा, हाथा-पायी करने से भी यहाँ हाथा-पायी मची हुई है। यहाँ तक कि संसद भवन मिटायेंगे। देखिये हमारी विडम्बना समाज सेवा करने के लिए हम देश को सुधारों, समाजसेवा करेंगे, दुःख, दरिद्री को कहने। हर एक दल यह कहता है कि हमारे हाथ में शासन दो दूनिया। आज हमारे देश की शासन व्यवस्था के तो क्या नारा लगते हैं, शासन को दोषी ठहराते हैं। वाह ! मतलबी किस्मि दूसरे का तो हम शोर-शराबा करते हैं, अष्टाचार का अगर अपना काम होता है तो हम चुप रहते हैं और यदि आज हमारा समाज काफ़ी मतलबी हो चुका है -

करवा लेने में भी हम कोई संकोच नहीं करते। अंदर के कर्मचारी को दस-पचास टिकाकर अपना काम अपना काम करवा लेना शय्यकर समझते हैं। या किस्मि भी कार्यरत हो तो कतार में खड़े रहने की जगह हम सीधे-सीधे दफ्तर। यदि हमारा कोई भी सगा-संबंधी इन जगहों पर पाठशाला-महाविद्यालयों की कतार या फिर किस्मि सरकारी राशन की कतार हो या फिर मंदिर की कतार, सकते।

देश को एक अच्छा शासक एक अच्छा उम्मीदवार नहीं दे हम-आप ही ना, तो क्या हम अष्टाचारी नहीं हुए जो अपने लिफा रहते हैं उन्हें उस मुकाम तक पहुँचानेवाले कौन है चलकर किस्मि न किस्मि घोटाले में पाये जाते हैं, अष्टाचार में आपका सहयोग नहीं। आपके द्वारा चुने गये नेता जो आप अष्टाचार नहीं किया, अष्टाचार के किस्मि भी मामले में जरा अपने जमीर से पूछिए कि क्या आपने कभी अलग नहीं रख सकते। पुजारी से लेकर रास्ते के भिखारी तक को हम अष्टाचार से समाज में भी अष्टाचार का काफ़ी बोल-बाला है। मंदिर के योगदान से फल फूल रही है। वर्तमान राजनीति में ही नहीं, विशाल वृक्ष की ही शाखाएँ हैं जो हमारे प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष धोखा, भिखारियों, बेईमानी, सभी अष्टाचार जैसे दिया जा सकता है।

अथक प्रयास किया जाय तो इसे कम क्या बड़ से भी बटा जिसका हल संभव नहीं ? जी नहीं, मैं तो यही कहूँगा यदि क्या "अष्टाचार" बाकई एक ऐसी समस्या है की दुहाई दे रहा है। और दूसरा नेता घोटाले को कम करने, अष्टाचार को हटाने नाम बड़े अभिमान के साथ लिया जा रहा है वही दूसरी आजकल बहो देखो हर एक घोटाले में एक न एक नेता का और न जाने क्या-क्या समस्याओं का आगमन हो चुका है। अष्टाचार से देश में गरीबी, बेरोजगारी, असाक्षरता, महंगाई अष्टाचार के आतंक से आज पूरा देश परेशान है।

अष्टाचार को खत्म करने की कोशिश की है। नहीं है। इस जहान में जो असंभव हो। तो क्या हमने कभी possible except impossible" अर्थात् ऐसा कुछ भी है, नहीं ना ? अंग्रेजी में एक उक्ति है, "Everything is possible"। क्या हमने कभी अष्टाचार को समाप्त नष्ट करने की ठानी है। आज हर इसान अपनी अपनी फिराक में लगा हुआ है। आज मानव को जीने के लिए विघनें समझाते करने पड़ रही है कि देश की शासन व्यवस्था में अष्टाचार बढ रहा अक्सर हमने लोगों के मुँह से सुना है - तथा देख

- क्षपट बहादुर सिंह (टी.वाय.बी.कॉम.)

“अभिशाप” एक बड़ा

जाएगा। संकीर्ण के तनाव और दबाव में उनका जीना मुश्किल हो की सबल शरीरवाले तथा उत्साही होना होगा; नहीं तो करने में समर्थ बनाना, आज आनेवाले समय में स्त्री-पुरुषों बनाना। आज की संकीर्ण के तनाव का मुकामबला मानसिक तथा आत्मिक प्रशिक्षण से अपने को "पूर्ण मानव" बनाने की प्रशिक्षण कर; अतएव हमारा कार्य है शारीरिक, हमारा काम इतना ही नहीं कि हम केवल आराम

मूर्तियों के रूप में नई विकृतियों का निर्माण करने में सहायता विषय है तो दूसरी ओर हिंसात्मक फिल्मों समाज को नए एक ओर मानवीय मूर्तियों का पतन हमारे लिए चिंता का लिए एक मार्गदर्शक के रूप में काम करने लगी थी। जहाँ सामाजिक वर्ग द्वारा निर्दिष्ट 'सत्या' फिल्म गैंग्स्टर्स के फिल्मों को पया जाता है। सर्वोक्षण दौरान पया गया कि हत्या के दोष में ताउम करारवास। प्रेरणास्त्रोत फिर एक बार तीन माह परचाल एक बालक को अपने माता-पिता की धरित एक १६ वर्षीय युवक को दोषी पया जाता है। ठीक जाती है, तहकीकात होती है और किसी अंग्रेजी फिल्म से एक शाम, एक घर में प्राख्यापिका की लाश पाई इंसानियत भी मांगती है आपसे ककन ॥

जरा आँख खोलकर तो देखिए,
 चट्ट और है हा:हाकार, खो गया अमन,
 बहरें लुट रही है, रो रहा है वमन,
 "हिंसा की आग में जल रहा है वतन,

- रविन्द्र प्रभु (एस. वाय. बी. कॉम.)

प्रतिबन्धित हो, हिंसात्मक फिल्में

"सारे जहाँ से अच्छा, हिंदोस्ताँ हमारा,
 हम बुल-बुल है इसकी, ए गुलिस्ताँ हमारा।"

होगे तब हम शान से कर सकेंगे -
 उठना होगा। संविधान में भी आवश्यक फेर-बदल करने से कि इसे करना ही करना है, व इसके लिए सार्थक कदम होगी। यह सब संभव है जब हर इंसान यह दृढ़ संकल्प कर बेरोजगारी - असाक्षरता आदि कमजोरियों पर विजय पानी ताकि जुर्म करने से पहले व्यक्ति को उसकी सजा याद रहे। सके। देश के कानून व्यवस्था को और कठोर बनाना होगा होगा जो देश की बागडोर को सुव्यवस्थित ढंग से चला मात करना होगा। एक अच्छा मंत्री-मंडल देश को देना लातच, सत्ता की ओट, ईर्ष्या, आदि अंदरकी बुराइयों को प्रखार को कम करना है तो हमें अपने स्वार्थीपन,

हम सभी समान उम्र के विद्यार्थी हैं, पढाई करना ही हमारा उद्देश्य और कर्तव्य है और नि:संदेह हम अपना यह कर्तव्य पूर्ण करते हैं मगर एक बात ध्यान में आती है कि हमारे बालिज्य शाखा की पढाई बहुत मर्यादित है। कालेज के बाद हमारे पास बहुत सारा खाली समय बचता है। उस बचे हुए समय में कोई विद्यार्थी अन्य पदवी परीक्षाओं के अभ्यास में लग जाते हैं तो कोई व्यवसाय से अर्थार्जन करने लग जाते हैं और फिर बस हमारा जीवन बहुतही व्यस्त हो जाता है। सुबह कालेज, फिर कुछ देर कालेज की गली या रास्तेपर, वहाँ से घर, घर से क्लॉस या व्यवसाय के लिए जाना, शाम या रात को लौटना, फिर पढाई और अन्य काम करना सिर्फ इन्ही बातों में हमारा जीवन फँस जाता है, मर्यादित हो जाता है मगर तब बाहरी दुनिया में क्या हो रहा है इससे हम अनभिज्ञ होते हैं।

- मिलिंद अ. वैद्य (एस. वाय. बी. कॉम.)

अब हमें यह सोचने की जरूरत है।

लगाना ही होगा।
 की समझ पैदा करनी हो तो हिंसात्मक फिल्मों पर प्रतिबंध अतः जरी हो गया है कि हमारे समाज में यदि नैतिक मूर्तियों नीचे धँक देता है तो इस मनुष्य की बर्बरता ही कहा जाएगा प्रेरणा लेकर यदि किसी लड़की को इक्कीसवीं मंजिल से अपने स्वार्थ के लिए यदि कोई व्यक्ति 'बाजीगर' फिल्म से फिल्मों में व वास्तविकता में कोई अन्तर नहीं रह गया है। सब बात तो यह है कि अब हिंसा के प्रसंग में का स्टूडेंट सिखारया नहीं जाता।
 साधन तथा एक है जब तक कि उसे सामग्री या रजनीकाल एक छोटे बालक के लिए छुटी, पेंसिल का नोक बनाने का नजर में होती है पर बुराइयों का जन्म कारवाला कौन है ? यह कहा जाता है कि बुराई तो देखने वालों की दे रही है।

संसार से, इस देश से मदद मांगने का कोई हक नहीं है।
 निःसंदेह "नहीं" ऐसा ही आयोग, तो फिर हम दूसरे से,
 नियम का पूर्ण रूप से पालन करते हैं ? तो इसका जवाब
 देश के प्रति कर्तव्य पूर्ण करते हैं ? क्या हम संसार के हर
 कभी क्या सोचते हैं कि हम देश को क्या देते हैं ? क्या हम
 अनुदान की अपेक्षा हम संसार या देश से रखते हैं मगर हम
 गया तो अनुदान चाहिए और ऐसी ही अन्य सुविधा या
 हमारी नौकरी गयी तो संसार से अनुदान चाहिए। पर फिर
 की उतम सुविधा चाहिए। पढाई के लिए अनुदान चाहिए।

हम हर बात की अपेक्षा दूसरों से करते हैं हमें पढाई

क्या करोगा ?
 है। और जो खुद ही खुद नहीं करता उसकी मदद दूसरा
 से मदद मांगने का या हक मांगने का अधिकार नहीं होता
 का जीवन छोड़कर दूसरे के लिए कुछ करता नहीं उसे दूसरे
 गुरहारा कोई कर्तव्य नहीं है ? याद रखिये जो व्यक्ति खुद
 भाई से सब होता है तो क्या तुम लोग सो रहे थे ? क्या
 संसार बेकार है चोर है हमें काम देती नहीं। अरे मगर भरे
 गयी है। अगर कहीं नौकरी नहीं मिलती तो कहते हैं कि
 या खराब हो गये तो कहते हैं महानगरपालिका कामचोर हो
 थी ? पुलिस आलसी हो गयी है, अगर रास्ते गंदे हो गये हैं
 है। अगर चोरी होती है तो कहते हैं पुलिस क्या कर रही
 के सर मढ़ते हैं। कहते हैं कि इन्होंने ही सारे देश को बिगाड़ा
 रखा। इन नामों से संबोधित कर उसका इन्जाम नोटार्यों
 जाती है तब हम उसे भ्रष्टाचार, रिश्वतखोरी, बड़ैमानी,
 और जब वही बात एक भयानक स्वरूप में सामने

जीवन पर अच्छा या बुरा असर भी हो सकता है।
 नहीं" मगर हम एक बात भूल जाते हैं इन्हीं बातों का हमारे
 से कहते हैं कि "ऐसी फालतू चीजों के लिए भरे पास टाइम
 घटनाओं से हम हमेशा अनभिज्ञ होते हैं और हम बड़े आराम
 होती है मगर हमारा जीवन इतना व्यस्त होता है कि इन
 और भौतिक ऐसी कितनी और घटनाएँ बाहर हर रोज
 भी होती है राजकीय, सांस्कृतिक, सामाजिक, आर्थिक
 हमारी वाहनी दुनिया हमेशा अनेक घटनाओं से

में अपना रथ चलाने के लिए चार घोड़ों की आवश्यकता
 नहीं आ रहा है। उस काल में भावान श्रीकृष्ण को युद्धभूमि
 से लेकर इस महान भारत देश में कुछ खास परिवर्तन नजर
 यही बात आज साक्ष्यक होती नजर आ रही है। उस महानभारत
 कहते हैं इतिहास अपने आप को दोहराता है, और

प्राणों के छोट-छोटे दलों का समर्थन लेना पड़ रहा है।
 बहुमत मिलना, उसे संसार को चलाने के लिए भिन्न-भिन्न
 हाल ही में संघन हुए चुनवालों में वह राजनैतिक दल जिसे
 आज के वातावरण को कौन प्रजातंत्र कहेंगा जब

हो रहा है ?
 जिंदा है ? या कहीं यह प्रजातंत्र षड्यंत्र का शिकार तो नहीं
 यह पूछना चाहेंगा कि क्या समुच्च आज भारत में प्रजातंत्र
 के लिए और जनता के द्वारा चलाया जाए। परंतु मैं आपसे
 प्रजातंत्र का अर्थ है वह शासन जो जनता से, जनता
 जब भ्रष्टाचार ही समाज का शिष्टाचार हो गया है ॥
 रिश्वत को मिटाकर शासन को स्वच्छ कैसे करेंगे,
 शांतिदाता धर्म भी अब व्यापार हो गया है।
 आदमी लोभ के कारण लाचार हो गया है,

- राकेश महरा (एस. वाय. बी. कॉम.)

प्रजातंत्र में षड्यंत्र

बड़े भारी !

खड़े हैं कहाँ पे हम।
 क्या नाम है अपना जहाँ में, खड़े हैं कहाँ पे हम।
 एहसास थोड़ा तो जगाए अपने दिलों में हम
 बस अब मैं इतना ही कहना चाहूँगा कि,
 उसकी उन्नति से हम जीवित रहेंगे।
 से राष्ट्र जीवित नहीं रहता है। मगर राष्ट्र जीवित रहने से,
 इसी की जरूरत है। क्योंकि हमारे सिर्फ खुद के जीवित रहने
 हमें इस बारे में सोचना ही होगा। आज देश को

मत किसी को छलावा का उपहार दो।

मत किसी को दर्द का सैलाब दो,

तो धरती के सीने से भी चाँद उगायेंगे।

हेतु कि, हम और आप मिलकर जब अपने कदम बढ़ायेंगे इसलिए कहना चाहता हूँ अखंड भारत की प्रचण्डता

पीठी यकीनन हम पर गर्व करेगी।

गहर नजर देश की तरफ नहीं उठेगी और हमारी आनेवाली भारत का प्रजातंत्र महान। यदि सचमुच ऐसा होगा तो कोई और फिर हम सब गर्व से कह पाएंगे, 'मेरा भारत महान' होगा, तभी हमारा प्रजातंत्र मजबूत और शालीन बन पाएगा की ज्योत जगाकर देश को विघटन के कगार से मुक्त करना चाहते हैं तो भ्रष्टाचार का समूल नष्ट करना होगा। शिक्षा मित्रों, सचमुच देश को २१ वीं सदी में ले जाना

का दृशमन हमारा दोस्त।

की बातें करते हैं। यहाँ पर एक ही सिद्धांत चलता है दृशमन पर कीचड़ उछाल रहे थे वह आज बुलंद आवाज में एकता करने से हिचकिचाते नहीं हैं, जो दल कल तक एक दूसरे को लगे हैं जो साम, दाम दंड, भेद किसी का भी उपयोग दलों का एक ही लक्ष्य है और वह है कुर्सी की लालसा। ये मछली की आँख। उसी तरह आज के सभी राजनैतिक की लालसा। जिस तरह से अर्जुन का एक ही लक्ष्य था -

इन सबके पीछे एक ही कारण था - सरकार बनाने

छोटे दल मिलकर सरकार चला रहे थे।

बड़ा दल सरकार को बाहर से समर्थन दे रहा था और सबसे बहुमत देकर चुना था वह विपक्ष में बैठे थे, दूसरा सबसे जब हमारे संसद की यह दशा थी कि जिस दल को जनता ने आपकी मिल जाएगी। अभी कुछ ही समय पहले की बात है प्रजातंत्र की ध्वजियाँ उड़ानेवाले बहुत से उदाहरण

वही है या यूँ कहिए कि बर्बादी के गर्त की ओर जा रहा है। में दौड़ रहे हैं। परिणाम - हमारा देश कल जहाँ था आज भी मार्गदर्शन करने की बजाय खुद ही अलग-अलग दिशाओं है और धोड़ें भी ऐसे जो एक ही दिशा में चलकर देश का कभी तेरह तो कभी उससे ज्यादा धोड़ों की जरूरत पड़ रही थी वहीं इस युग में हमारे देशरूपी रथ को चलाने के लिए

अपने दम की आदमी हरदम हकीकत जान ले, खक का फिर देर है बाद-ए-फना कुछ भी नहीं।

आइए, हम सब मिलकर दूँद प्रतिज्ञा करें कि समय की कीमत को समझ कर, ऐसा कोई कार्य न करें, जो हमारे चारित्र्य को, हमारे व्यक्तित्व की गरिमा को कम करती हो।

महत्वपूर्ण कार्य में लगाओ। दुनिया छोड़ देने के बाद, देश के इतिहास में नहीं तो कम से कम अपने परिवार और दोस्तों में स्मरणीय बनो।

अपने जीवन को व्यर्थ मत जाने दो। उसे किसी गया तो फिर जोड़ा नहीं जा सकता। उठायें। जीवन तो ऐसा नार्जक काँच है कि एक बार टूटे आवश्यक है कि हम जीवन का हर कदम सच समझकर से एक पत्ता छूट गया तो समझो कि खेल खतम। आगे जीवन तो उन ताश के पत्तों की भाँति है कि गलती बुना हुआ कपड़ा है।

दरजी बनकर उस कपड़े को देख नहीं सकते हैं जो अदृश्य तो संवारे हैं या बिगाड़ते हैं। फर्क है तो इतना कि हम तो हमारे हाथ में है। एक दरजी की भाँति जीवन को हम या प्रदत्त है पर जीवन को किस तरह व्यतीत किया जाए, यह और आज से मृत्यु काल तक। "निस्सन्देह जीवन ईश्वर जीवन क्या है? यही न, "जन्म काल से आज तक

गम से उकता के मुस्करा लेंगे।

जिन्दगी धूप-छाँव है दोस्त,

- अखिला गुप्ता (एफ.वाय.बे.सी.)

एक लज्जत - जीवत पर

देना ही चाहते हो गुम अगर दोस्त में, आदमी को आदमी का प्यार दो ॥

झुकी गारदन जिसकी, जिसकी टूटी हुई कमर,
 महंगाई, अत्याचार, शोषण, भ्रष्टाचार,
 के खिलाफ आवाज उठाने की चाह तो है दिल में मगर,
 मगर, माँ, बहन, बेटा, बीबी, भाई, बाप के
 पिरतों की सलामती की चाह में,
 दब गई है, छुट गई है, जिसकी 'क्रान्ति वाली हलक'

अहसासों का सफर ।
 पर से निकलता, नये सपने बुनाता,
 सड़कों से सटी दिवारों पर चिपके
 फिक्रों के नायक, मैं खुदको ढूँढता,
 तन्हा अकेला मेले में मगर,
 अंधेरी में परछाईं को कहता हमसफर,
 खवारों के मंजर हकीकत में ढूँढती जिसकी मंजर
 नजर ये है हर आम इंसान की नजर ।

खवारों के मंजर, हकीकत में ढूँढती जिसकी नजर,
 नजर, ये है हर आम इंसान की नजर ।
 कितारों की बातों से निकल, क्यों न आओ करे तय,
 इनके खवारों में छिपे जच्चातों का सफर,

- कृष्ण कुमार (एफ. वाय. बी. कॉम.)

खवारों से हकीकत तक ।

जिसकी न है दवा कोई
 जिसकी तू बेसहारा है पर,
 जिसकी तू बेसहारा न कोई ।
 जिसकी तू रंगीन भी है पर,
 जिसकी तू बेरंग न कोई ।
 जिसकी तू खाल है पर,
 जिसकी तू सच्चाई न कोई ।
 जिसकी तू जिन्दगी है
 पर जिससे प्यार न कोई
 पर फिर भी ए जिन्दगी जिससे प्यार है

जिन्दगी तू एक पहिली है,
 जिसका हल न है कोई ।
 जिन्दगी तू सजा भी है ।
 जिसकी न बजह है कोई ।
 जिन्दगी तू दर्द भी है,

- तन्वया बुबना (एस. वाय. बी. कॉम.)

जिन्दगी

जब ए आँसू आँखों से निकलकर दिल पर गिर जाते है ।
 मेरी साँसे भी थम जाती है,
 मगर अपने निशान हर जगह छोड़ जाते है
 सफर तो ए छोटा तय करते है,
 निक जाते है ।
 दुनिया के बाजार में बिकती नहीं खुशबू जब कि फूल हमेशा
 आँसू वो खुशबू है जो हर समय फूल में रहती है
 हँसी वो तितली है जो हर पल बेहरे बदलती है,
 आँसू वफादार है जो आँखों में रह जाते है
 हँसी तो बेवफा है जो आती और जाती है
 हमेशा साथ रहते है ।

समझता नहीं कोई भी इनको, मगर ए वो हमसफर है जो
 बैठ रहते,
 न कभी कुछ कहते, न कभी कुछ बोलते चुपचाप आँखों में
 तो आँखों के ए मोती सबको समझा जाते है
 समझता नहीं जब कोई दर्द को,
 दिल में सिरन सी होती है और तनहाइयों का मंजर आता है ।
 है ।
 दिल में जब दर्द बढ़ता है शब्द को जुबान से नहीं निकालता
 दर्द तो दिल में रहता है पर आँखों में आँसू आ जाते है ।
 वक्त के तकाजे में हम कई बार दर्द पाते है,

- विकास मिश्रा (एस. वाय. बी. कॉम.)

आँसू

लगा जाता एक पूर्ण विराम,
 फिट जाती सब झाड़ें टूटें,
 ना मैं कविता करती, ना तू कविता सुनता।
 ना मैं कुछ कह पाती, ना तू कुछ सुन पाता,
 तो क्या होता ?

कभी-कभी मैं सोचती हूँ ऐ वक्त मार तू ठहरता,
 ना चट्टानों से टकराता, ना संवर्षमयी बन पाता।
 मानव परशर बन जाता।

ना खुशियाँ होती, ना मातम होता।
 ना हँसी होती, ना रोना होता।

ये दुनिया कुछ ऐसी होती,
 ऐ वक्त मार तू ठहरता तो क्या होता ?
 कभी-कभी मैं सोचती हूँ,

ऐ वक्त मार तू ठहरता..... !
 किसी और ने पकड़ रखी है इसकी डोर।

तो भाई ये राजनीति है,
 वो पहुँच जाता है कहीं और।
 हम वोट देते हैं किसी और को,
 फिर कहरती है ऐसे लोग राजनीति में कहां से आए ?
 जनता राजनीति का नाम लेकर करती है हाय-हाय,
 ना जाने होते हैं लोग कैसे-कैसे ?

जयललिता ने दबा लिए है पैसे,
 जनता ने उसके वोट के डिब्बे पर लगा दिया है ताला।
 राव ने जब से किया है घोटाला,
 पर लालू कहता है चारा हम ही खाएँ, हम ही खाएँ।
 जनता कर रही है हाय-हाय
 भुला चुका है भाईचारा।

लालू ने जब से खया है चारा,
 जो बन गई है कूटनीति।
 कोई मुझे भी सिखा दे ये राजनीति,

- रिगू महेश जोशी (एफ.वाय.बे.सी.)

हाय, हाय ये राजनीति

एक रोटी के टुकड़े पर, लारों को मरो देखा
 उठ गया खौफ जाल का, जब आदमियों में हैवान देखा,
 जीते-जी जिसकी मनता निहारते थे लोग
 उन्हीं को मरने पर उसपर ओढ़ते मखमली कफन देखा।
 हमसफर हमने सफर को देखा।

हमसफर हमने सफर को देखा।
 किसी की मजबूरी का भूखापन देखा,
 किसी का क्रोध से भूखा सो जाना,
 और उसे भी झड़ते हुए देखा,
 कहीं सावन तो कहीं तरु पे केवल एक पत्ता,
 किसी घर में बैठ तमाशो को देखा,

हमसफर हमने सफर को देखा।
 तो कुछ पलों में खिलखिलाना देखा,
 कुछ पलों में खामोशी
 कुछ पलों में दुश्मनी,
 कुछ पलों में प्यार

हमसफर हमने सफर को देखा।
 आज खवाब से निकल हकीकत को देखा,
 जिन्दगी की राहों की आज हमने कड़वाहट को देखा,
 हमसफर हमने सफर को देखा,

नजर ये है हर आम इन्सान की नजर।
 खवाबों के मंजर हकीकत में ढूँढती जिसकी नजर,
 दौड़ता ये चारों पहर।
 मौत में जिंदगी ढूँढता, जिन्दगी के लिये मार,
 कभी-कभी मौत भी जिसे लगती है बे-असर,
 धरे रहती है वहाँ भी चिंगा रोटी-कपड़े-मकान की,
 तनहाईयों में भी जिसे चैन नहीं ॥ २ ॥

तो कारखाने-आफिसों में मजदूरों की,
 घर में जिसके बच्चों की भीड़, टैन में पब्लिक की,
 खवाबों के मंजर हकीकत में ढूँढती जिसकी नजर।
 'ओढ़े समझौतों के कफन'

आदमी : लीजिए चालीस रुपए और एक खुरोक दवा
 मुझे भी दे, ताकि मैं अपने घोड़े को पकड़
 सकूँ।
 आदमी : डॉक्टर आपकी फीस कितनी हुई ?
 डॉक्टर : डॉक्टर उसे दवा देता है और घोड़ा उठके भागने लगता है।
 आदमी : डॉक्टर मेरा घोड़ा चलता ही नहीं।
 (एक आदमी अपने घोड़े को पशु-अस्पताल में ले गया-)

भगवान
 भगवान : पता नहीं तब तक मैं जिंदा रहूँगा
 होगा ?
भारत के प्रधानमंत्री : मेरे देश में भ्रष्टाचार कब खत्म
 होगा ?
भगवान : पता नहीं तब तक मैं जिंदा रहूँगा
 पचास साल बाद।
प्रधानमंत्री : भ्रष्टाचार कब कम
 होगा ?
भारत के प्रधानमंत्री : मेरे देश में भ्रष्टाचार कब कम
 होगा ?
भगवान : पता नहीं तब तक मैं जिंदा रहूँ
 तीस साल बाद।
प्रधानमंत्री : भ्रष्टाचार कब कम
 होगा ?
भारत के प्रधानमंत्री : मेरे देश में भ्रष्टाचार कब कम
 होगा ?
भगवान : पता नहीं तब तक मैं जिंदा रहूँ
 है। वे भगवान से पूछते हैं -

विंदू : नहीं माँ मैं तो चुपचाप पिछली बेंच पर सो रहा
 था।
माँ : तूने जरूर कोई शरारत की होगी।
विंदू : सर, ने मारा।
मम्मी : तू क्यों रो रहा है ?
विंदू : सर पर रोता हुआ आता है तो उसकी मम्मी पूछती है -

बच्चे : एक लिटर पानी।

शिक्षक : दो लिटर दूध का आधा।

बच्चे : चार आम

शिक्षक : अच्छा बताओ आठ आम का आधा

बच्चे : जी सर।

शिक्षक : कल मैंने गुम लोगों को घटना सिखाया था न ?
 (शिक्षक बच्चों से)

श्राहक : तो आधा कितना रस पैक कर दो।
दुकानदार : रस मुफ्त में।
श्राहक : और रस ?
दुकानदार : साठ रुपए दर्जन।
श्राहक : भाईसाहब रसगुले कैसे है ?
 (श्राहक दुकानदार से)

उस कृते को नहीं भगाया।
 एक कृता मेरा मुँह चाट रहा था, इसने
दूसरा आदमी : हाँ भाईसाहब यह बहुत आलसी है, कल
 पड़ा हुआ आम उठाकर नहीं खा सका।
राहीर : अरे भाई गुम तो बड़े आलसी हो, पास
 फिर है उसे मेरे मुँह में डाल دیجिए।
पहला आदमी : अरे, भाईसाहब जरा मेरे पास जो आम
 एक राहीर वहाँ से गुजरता है -

- विकास मिश्रा (एस. वाय. बी. कॉम.)

अरे, हँस भी लो यारो

सूँ करता कोई किसीका जीना हराम।
 कभी-कभी मैं सोचती हूँ,
 कि कब गर तू ठहरता तो क्या होता ?

बनाना है तो अपने मन को बनाओ सुंदर,
करके उरटे-सीधे फैशन क्यों बनते हो बदर
हर संस्कृति से महान है, अपनी भारतीय संस्कृति,
ऐसा फैशन मत करो कि गांठी हो जाए इसकी आकृति

बड़ाई

लेकिन इतना ध्यान रखो कहीं छोटी न हो गुन्हासी
में यह नहीं कहता कि गुम फैशन न करो, भाई
बोले भाग जा नालायक बाद में मुझे सिखाना
सुनके मेरी बात दादाजी ने शिक किया आँख निकालना,
छोड़ के ए आदत, आप राम का नाम क्यों नहीं लेते है,
एक दिन मैं उनसे बोला, दादाजी ए सब क्यों करते है,
कमर मतकाना ।

इस उम्र में भी खुश होते है देखके "कमिला" का
घर बैठे आज भी सुनते है फिलमी गाना
का बाबा

मुँह में दाँत एक भी नहीं फिर भी मन बजाए जवानी
आज हमारे पड़ोस में आए है एक दादा,
रंगो की इस दुनिया में, छिप सी गई है सादागी ।
बालों में कालिख पात के छिपाते है सब सफेदी,
क्या कुछ इंसान नहीं कर रहा, पाने को रेशो आगम
खाली हो गया राम का मंदिर, मिट गया राम का नाम
धिकरतना-धिकरतना ।

सुनके कोई पाँप म्यूजिक शूक होता इसका
इस बुढ़िया ने भी छोड़ दिया अब राम नाम का जपना,
सब धज के हमेशा निकले, नहीं भूलती पहनना गहना
तेरे कारण आज की बुढ़िया भी देखती जवानी का सपना,
यशोदा मइया ।

आज अपने नंदलाला के साथ हर जगह नाचती
हर नवजवान के ऊपर तेरा ही नशा चढ़ा है भइया,
कौन कहे तलवार उठाना, इसमें तो पहन ली बाली
पुरुष समाज भी खड़ा होकर देख बजाए लाली,
पहन लिए न जाने कैसे कपडे, छोड़ दी पहनना साड़ी

आज तेरे मोह में फूस के पगल हो गई गरी,
का किया तेने बेड़ा पार,

बाहर रे फैशन तेरी महिमा अपरम्पार, हमारी भारतीय संस्कृति

- विकास मिश्रा (एस.वाय.बी.कॉम.)

कृष्णा

अंकल पूछे बेटे तेम राह में क्यों भटकते ?
बेटे बोले, अंकल घर में सब मुझे फटककरते
अंकल बोले, बेटे हो गुम कितने भाई-बहन,
बेटे बोले, अंकल छः भाई छः बहन
अंकल बोले, बेटे पापा गुन्हारे क्या करते ?
बेटे बोले, कभी बहन तो कभी भाई ज्यादा करते ।

तीन बच्चे आपस में बात करते हुए -
पहला : एक बार मेरे पिताजी को शेर मिला गया उन्होंने
उसे बंदूक दिखाई और वह भाग गया ।
दूसरा : एक बार पिताजी को शेर मिला तो उन्होंने उसे
बंदूक गोलियाँ दिखाई तो वह भाग गया ।
तीसरा : एक बार मेरे पिताजी को भी शेर मिला उन्होंने
अपने बंदूक का लाइसेंस दिखाया और शेर
हर के मारे भाग गया ।

तीन देश के नागरिक हवाई जहाज में सफर कर रहे
थे । एक अमेरिकन, एक रूसियन तथा एक भारतीय ।
अमेरिकन : (एक घड़ी बाहर निकाले हुए) हमारे देश में
रूसियन : (एक जोड़ी कपड़ा बाहर निकाले हुए)
भारतीय : (उन दोनों को नीचे फेंक देता है)
हमारे देश में कपड़े की कमी नहीं है ।
हमारे देश में आदिमियों की कमी नहीं है ।

‘વાણી નો સંયમ એજ ઊત્તમ આભૂષણ અને કવચ છે’

‘મૌનમ્ પરમ્ ભૂષણમ્’

નાન્યાયે મૌન એ વ્યક્તિ નું ઊત્તમ આભૂષણ છે. વ્યક્તિ સામાજિક પ્રાણી છે. મનુષ્ય માટે તો કહેવાય છે કે “ચડે પડે તે જીભ વડે જ માનવી” જીભ વડે ઊચ્ચારાતા શબ્દો માનવી ના ચારિત્ર્ય ને ઘડે છે. સંયમ એટલે વિચાર, વાણી, વર્તન સર્વ પર નિયંત્રણ, સંયમ વગર નુ જીવન. ‘સુકાન વગરની નાવ’ જેવું છે. મર્કટ જેવા ચંચળ મનને કાબુ માં લેવાનું અચૂક હથિયાર એટલેજ વાણી નો સંયમ.

આપણા અનેક ઋષિમુનિઓએ પ્રાચીનકાળથી માર્ગ બતાવ્યો છે કે ‘મૌન માં પથ્થર ને પાણ પીગાળવાની શક્તિ છે.’ મૌન એ તો સર્જનાત્મક પ્રકૃતિ નો ખોરાક છે. કવિ, તત્વચીંતક, વૈજ્ઞાનીક સર્વ મૌન ને જ મહત્વ આપે છે. સાંસારિક ક્ષેત્ર માં અંપલાવેલ માનવી વાણીના ધારદાર હથિયાર થી અનેક લોકોને ધાયલ કરે છે. તેનું સામાજિક હિત જોખમાય છે. સમાજમાં તેનું યોગ્ય સ્થાન રહેતું નથી. મૌનનો માર્ગ સમાજમાં તેને મહત્વપૂર્ણ સ્થાન અપાવે છે. વાણી વિલાસ સાંસારીક કલહનું મુખ્ય કારણ છે ક્ષમા અને સહનશીલતા નો નીચોડ એટલેજ મૌન-મૌન વ્યક્તિ ને વ્યવહારુ બનાવે છે. મૌન એ કઠોર તપ છે જેમા તપી ને મનુષ્યની કાયા કંચન ની જેમ નીખરી ઊઠે છે. મૌન આત્મીય સૌંદર્યમાં ઊમેરો કરે છે.

વાણી સંયમ વ્યક્તિ ના જીવન ને ઊચ્ચ અને ભવ્ય બનાવે છે. સાચુ સુખ, સમૃદ્ધિ અને શાંતી અર્પે છે જે વ્યક્તિ વાણી સંયમ જાળવે તે વ્યક્તિ સમાજ માં પીઠ ગણાય છે. મહાન તત્વચીંતક સોક્રેટીસે કહ્યું છે કે, “મૌન આત્મા ના સૌંદર્યમાં વધારો કરે છે.” વાણી ના સંયમ વડે માનવી નું જીવન ઊદ્યાન ખીલી ઊઠે છે. વાણી નો સંયમી મનુષ્ય કસોટી ની એરાણ થી સફળ બને છે. વાણીનો મહિમા અપરંપાર છે તેના કરતા વાણીના સંયમ નો મહિમા અભૂતપૂર્વ છે, જીભ જેવો હાડમાંસ વગરનો માંસલ અવયવ જ્યારે મૌન માં ડૂબી જાય છે ત્યારે સંયમી જીવન એ સુખી જીવનની ચાવી બની જાય છે. મૌન એટલે પ્રાચીન કાળ ના આપણા અનેક ઋષિમુનીઓની

તપસ્યાનો આધ્યાત્મીક નીચોડ મૌન એ સાર્વત્રિક દ્રાવક છે. વાણી સંયમ જીવન ના અનેક દોષ અને દુષણો ને અગાળવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. વાણીનો સંયમ એજ સત્ય છે. જે જીવન ને સફળ બનાવે છે. મૌન એ પારસમાણી છે જે, પથ્થરરૂપી મનુષ્ય ને પોતાના એક માત્ર સ્પર્શથી સોનું બનાવી દે છે.

આપણા રાષ્ટ્રપિતા ગાંધીજી એ મૌન નું મહત્વ ખૂબજ સુંદર રીતે પોતે રચેલી આત્મકથા ‘સત્યના પ્રયોગો’ માં વર્ણવ્યું છે. તેવી જ રીતે ‘મહાવીર સ્વામી’ રચીત જૈન ધર્મમાં પાણ મૌન ને આગવું મહત્વ આપવામાં આવ્યું છે. ૬૭-૬૭ મહીના ના ઊપવાસ વખતે મહાવીર સ્વામી મૌન અવસ્થામાં જ રહેતા. પોતાના અંત સમયે સોક્રેટીસે જેલમાં પોતાના શિષ્યો ને પોતે ઊચ્ચારેલ વાણી નું મહત્વ સમજાવ્યું હતું અને મૌન ની પરિભાષા સમજાવી હતી.

‘ન બોલવા માં નવગુણ’ જેવી કહેવતો એ પાણ વાણી સંયમ ના ગુણધર્મ ને સાર્થક કરી છે. નવવધુ ની કાયાને સોળ શાગુગાર કરવો સહેલો છે પાણ આત્માનો શૂંગાર કેવી રીતે કરવો? મૌન જ આત્મા નો સાચો શૂંગાર છે. મૌન એ પ્રભુ પાસે જવાનો સાચો અને સરળ માર્ગ છે. જ્યારે વ્યક્તિ મૌન ધારણ કરી એક ચિત્ત બની સમાધી માં બેસે ત્યારે પરમાત્મા અને આત્મા નું મિલન ધાય છે. શિવ અને ભક્ત એક બીજા માં તલ્લીન થાય છે. ભક્ત અને પ્રભુ એકમેક માં એકરસ બની જાય છે. આ ના દ્વારા આત્મા ને તેનું સાચુ કર્તવ્ય તે પૃથ્વી પર શા માટે આવ્યો છે તેનું રહસ્ય ખબર પડે છે આજ મૌન આત્મા ને મોક્ષ પ્રાપ્તી કરાવે છે અને તેનો ભવોભવ નો બેડો પાર કરાવે છે.

- તેલી કૃતિ

નિબંધ સ્પર્ધા પ્રથમવિજેતા

સંદેશ

સાહી હોય જોગે વેદના અમાસની

એ જ જાગે છે કિંમત પ્રકાશની

વહાણ તો કિનારો શોધી જ લે છે

જરૂર છે એને ફક્ત વિશ્વાસની

ચેતના જજોતર, એફ.વાય.બી.કૉમ

વિચારો અને સંજોગો

“વિચારો”, એ જીવન જીવવાનું પ્રેરક બળ બની રહે છે, સંઘર્ષો સામે લડવાનું કે એમને પાર પાડવાનું એક અમૂલ્ય શસ્ત્ર બનીને રહે છે. જીવનમાં મક્કમતા, ધીરજ, સ્થિરતા વગેરે લાવે છે. આ વાત સ્વીકારીને પણ ઘણી વાર માનવીના જીવનમાં એવા સંજોગો આવે છે જ્યારે માનવી લાચાર બની જાય છે, પરિસ્થિતિ આગળ પાંગળો બની જાય છે. હતાશ અને નિરાશ બની જાય છે.

ઉમદ અને આદર્શ વિચારો ધરાવતી વ્યક્તિને ખુદ પોતાને પણ એવું થાય કે મારા સારા વિચારો શું પાણીમાં ગયા? મારા જેવી વ્યક્તિ આવું વર્તન કરી બેઠી? મારા મોઢામાંથી આવી અવળી વાણી નીકળી પડી? સંજોગવશાત્ કોઈકવાર આવું બને ત્યારે થોડોક સમય ભલે કોઈક વાર આવું બનતું હોય પણ વિચારો એળે જતાં નથી, ફરી પાછા પોતાને ઊભા કરવાનું બળ સારા વિચારો આપે જ છે. આવે સમયે સમાજની અન્ય વ્યક્તિઓ પણ ટીકાની ઝડી વરસાવે કે ટકોર કરે કે સારા વિચારો ફક્ત પુસ્તકમાં અને લખાણમાં અને બોલચાલમાં જ છે, બાકી કંઈ માલ નથી.

આવી ટીકા કરનાર વ્યક્તિઓ તરફ આંખમીચામાણાં જ કરવાં રહ્યાં કારણ કે એમની ટીકામાં જરા જેટલી પણ સહાનુભૂતિની ભાવના હોતી નથી, કેવળ ટીકા જ હોય છે. એમનો જ સ્વાર્થ હોય છે, એમનો હેતુ ફક્ત આપણને હલકા અને નીચા દેખાડવાનો હોય છે. સંજોગો ગમે તેવા વિકટ હોય પણ વિચારો થોડી ઘણી હિંમત આપવાના જ. ક્ષણિક આવેગમાં નાની મોટી ભૂલ થઈ જાય તો પશ્ચાતાપની ભાવનાથી સુધારી લેવી. માફી માગી લેવી પણ નિરાશ થવાની જરૂર નથી જ, હિંમત હારવાની જરૂર નથી. સમાજની ટીકાથી ગભરાવવાની જરૂર નથી.

- નરેશ કાચરીયા, ટી.વાય.બી.કૉમ./ડી

મારી કલ્પના

જે તું મારી કલ્પના છે તો તું કદાચ
પવન મા લહેરાતી ખુશુ છે
જે દરેક ને ખુશુમા સુગંધ થી આકર્ષે છે.
દરિયાના મોજાનું જનુન છે
જેણે દરેક ને પોતાની અંદર સમાવી લેવાનું કદન ઓઢ્યું છે.
પર્વતનો ઉંચો ઢોળાવ છે
જે ચઢવો ખુબ જ આકરો છે.
લીલુ વૃક્ષ છે.
જે દરેક ને નિઃસ્વાર્થ છાયા આપવા માટે ઉભુ છે.
તું એક એવું ગીત છે.
જે ગાવું હોય બીજું તો પણ ગવાય તારૂ જ ગીત
તું એક માદક સ્વપ્ન છે
જે દરેક લોકોએ પોતાની ખુશ જીંદગી માટે જેવે છે.
તું મારા દિલ ની ધડકન છે.
જે વારે ઘડિયે તારી જેમ પ્રસરતી જાય છે.
તું મારો અહમ છે
જે કદીયે તુટવાનો નથી
મારી આ કલ્પનાઓ સાચી પડવાની છે કે નહીં
તે મને ખબર નથી
મારી આ કલ્પનાઓ કલ્પનાઓમાંથી સજીવરૂપ
લેશે ત્યારે તું મારી અને મારી જ હશે.

- ધવલ બી. મેહતા, એસ.વાય.બી.કૉમ

હડતાલમાં હોમાતુ ભારતનું ભાવિ

આપણે સવારે ઊઠીએ અને સમાચાર પત્ર હાથમાં લઈએ ત્યારે ભાગ્યે જ કોઈ એક દિવસ એવો પસાર થશે કે સમાચારપત્રમાં હડતાલના સમાચાર ન હોય, એક અથવા બીજા કારણોસર દેશમાં હડતાલ ચાલતી જ હોય છે.

આપણો દેશ આઝાદ થયાને ૫૦ વર્ષ પૂરા થયા. એ સમય દરમિયાન આપણે અને આપણી સરકારે અનેક સમસ્યાઓ હલ કરી છે અને અનેક સમસ્યાઓ ઊભી થઈ છે. આ સમસ્યા આર્થિક, સામાજિક, રાજકીય, વગેરે સ્વરૂપની હોય છે અને તેને કારણે આપણા દેશમાં વારંવાર હડતાળ પડે છે.

આપણા દેશનું એક કમભાગ્ય એ છે કે એક ને એક વસ્તુ માટે અનેકવાર હડતાળ પડે છે. છતાં પણ આપણી સરકાર નિવેડો લાવી શકતી નથી કે આપણી પ્રજા પણ સીધો રાહ લેતી નથી. એકબીજા રાજ્યો વચ્ચેના ઝગડા પતાવવા માટે હડતાલ પડે છે. મોંઘવારી વધતી ચાલી છે. પ્રજામાં અસંતોષ ફેલાય છે. પોતાની આવક વધારવા માટે પ્રજાને મહેનત કરવી પડે છે છતાં પણ મોંઘવારીના હિસાબે આવક દેખાતી નથી. મિલ-કામદારો, ઓફિસ ના કરકુનો, સમાજસેવા કરતી સંસ્થાના કાર્યકરો, વગેરે ને વધારે આવક મેળવવા હડતાલ પર જવું પડે છે. આ રીતે આ હડતાલનું ચક્ર આપણે આઝાદ થયા ત્યારથી ચાલ્યા જ કરે છે અને ક્યાં સુધી ચાલશે એ તો ભગવાન જાણે !

હડતાલને લીધે આપણા દેશને કરોડો રૂપિયાનું નુકશાન થાય છે. આપણી ઉત્પાદન શક્તિ ઘટી જાય છે જેથી માણસોને જરૂરિયાતની વસ્તુ મેળવવા મુશ્કેલી પડે છે. આપણી પ્રગતિ રૂંધાઈ જાય છે. આપણા દેશમાં એક અથવા બીજા બહાને લૂંટ, આગ વગેરેના બનાવો બને છે. તેથી સરકાર અને પ્રજાની મિલકતોને નુકશાન પહોંચે છે. દેશે જે થોડી ઘણી પ્રગતિ કરી હોય તેને ફટકો પડે છે અને આપણને આર્થિક રીતે સહન કરવું પડે છે.

આપણા દેશમાં ભરપૂર માનવશક્તિ છે. પુષ્કળ પ્રમાણમાં કાચો માલ તૈયાર થાય છે. સરસ અને ફળદ્રુપ જમીન છે. સુંદર રીતે કારખાના ચલાવનારા માણસો છે. અને વ્યવસ્થિત રીતે વેપાર કરનારા માનવીઓ છે. આપણી પાસે પ્રાચીન ભવ્ય અને મહાન સંસ્કૃતિનો આગમોલ વારસો હોવા છતાં આપણે આઝાદ થયા પછી આ વારસાનો યોગ્ય ઉપયોગ કરી શક્યા નથી. આપણે દેશમાં દરેક ઠેકાણે ગેરવહીવટનો અનુભવ થાય છે. તેને પરિણામે અસંતોષ ફેલાય છે. જેનું પરિણામ હડતાલમાં

પરિણામે છે.

જે હડતાલ આપણા દેશને અંધકારમય ભાવિ ભાણી દોરી જાય તેનો શો ઉપયોગ?

આપણા દેશ માટે આ ચિંતાનો વિષય છે, જેનો દરેક પ્રજાજને ગંભીરતા પૂર્વક વિચાર કરવાનો સમય પાકી ગયો છે, કારણ કે ભારત એ લોકશાહીમાં માનનાર દેશ છે અને પ્રજા જે યોગ્ય સરકારના ઉમેદવાર ન ચૂંટે તો પ્રજા એ જ સહન કરવાનો વારો રહેશે.

સરકાર પોતાની ફરજો યોગ્ય રીતે બજાવે અને પ્રજા અસંતોષ ન ફેલાય તેવી કાળજી રાખે તો હડતાળ માટે કારણ જ ન રહે. આપણો દેશ ગુલામીને લીધે ગરીબ થયો અને આઝાદી મળ્યા પછી પણ માનવશક્તિનો યોગ્ય ઉપયોગ થયો નથી.

પ્રજાશક્તિનો યોગ્ય ઉપયોગ, પૈસાનો યોગ્ય વહીવટ અને અનુકુળ વાતાવરણ દેશને પ્રગતિ ને પંથે લઈ જાય તો હડતાલની શક્યતા નહીંવંત બનતાં દેશનું ભાવિ ઉજ્જવળ બનશે એમાં શંકાને કોઈ સ્થાન નથી.

- ચાવડા કાશ્મીરા જે., એફ.વાય.જે.સી.

જીંદગીનો દાયકો

એક એકુ એક, કાપો બર્થ ડે કેક,
બે દુ ચાર, ભાગવામાં સાર.
ત્રણ તરી નવ, માનવ સુધારો ભવ
ચાર ચોક સોળ, મા બાપના પૂરજો કોડ
પચુ પચુ પચીસ, વાણીમાં મેળવજો બક્ષીસ
છાપે છાપે છત્રીસ, દુઃખીના મેળવજો આશીસ.
સતુ સતુ ઓપાણપચાસ, પુણ્ય ખાતા ખોલજો પચાસ
અહુ અહુ ચોસઠ, કાયા થાશે જસઠ
નવે નવે એકયાસી, યમ સવારી જાણ્યાંસી,
દાયે દાયે સો, જીંદગીનાં પૂરો થશે સો.

મરનારની ચીતા પર કોઈ ચઢતું નથી
કહે છે પાછળ મરી જઈશ પણ કોઈ મરતુ નથી
દેહને આગમાં બળતો જેઈ પાછળ કોઈ પડતું નથી
આગમાં તો શું પડશે તેની રાખને પણ કોઈ અડતું નથી

રિન્કુ લોડાયા

ટેલીકોમ્યુનિકેશન

અમેરિકા માં ૧૦ મી માર્ચ ગ્રેહામ બેલ એ ટેલીફોનની શોધની પેટન્ટ લઈને ત્રીજા દિવસે ટેલીફોનનાં 'શ્રીગણેશ' કર્યા હતા. આપણા ભારતમાં સૌથી પ્રથમ ટેલીફોન સેવાઓ કલકત્તામાં શરૂ કરાઈ હતી તે વાત ને આજે દાયકાઓ વીતી ગયા. આજે આ ટેલીફોન શહેરી મધ્યમવર્ગ ની જરૂરત બની ગયો છે. આજે ઉદ્યોગધંધા ના વિકાસાર્થે ટેલીફોન ખૂબજ જરૂરી છે. ટેલીફોન થી માગસ માગસ વચ્ચે ના વ્યવસાયિક તેમજ સામાજિક સંબંધો વધુ વિકસીત અને સારા બન્યા છે. આપણે ત્યાં આ આવશ્યક સેવા એમ.ટી.એન.એલ. નામની સરકારી સંસ્થા ચલાવે છે.

દુનિયાની ૨૧ મી સદીની જરૂરિયાતોમાં ટેલીફોન કમ્પ્યુટર અને ઈન્ટરનેટ મુખ્ય હશે અને આ સેવાઓમાં આર્થિક વધારો કરવાથી દેશને એક રીતે નુકસાન જ થશે. આપણી સ્વતંત્રાની ૫૦ મી વર્ષગાંઠ ઉજવ્યા પછી પણ આપણે હજી સારી સેવા ઉપલબ્ધ નથી કરી શક્યા, ઉત્તરપ્રદેશ અને બિહાર ના હજારો નાના-નાના ગામડા માં ટેલીફોનની સુવિધા ઉપલબ્ધ નથી. ટેલીફોન સેવાની પાંગળી સાબીતી તો નીચેના આંકડાઓ આપશે. થાઈલેન્ડ જેવા દેશનું અર્થતંત્ર ખાડે ગયું છે છતાં ભારત કરતા ત્રણગણા માઠાદીઠ ફોનનો વપરાશ છે. પાકિસ્તાન જેવા દેવાળીયા દેશમાં દર હજાર માણસે ૧૮.૩ ફોન છે અને એશિયા ના મોટા દેશ માંના ભારતમાં દર હજાર વ્યક્તિએ ફક્ત ૧.૭ ફોન છે. આપણા મુંબઈ મહાનગર ને સિંગાપોર બનાવવાની વાત થાય છે. પરંતુ સિંગાપોરમાં દર બે માણસે એક ફોન છે. ત્યાંના સામાન્ય માણસ પાસે પણ સેલફોન છે. જ્યારે અહીંયા સેલફોનની પાપાપગલી હજી મંડાઈ નથી ત્યાં તેના દર વધારાની વાત કરવી એપણ મુખામી છે.

શહેરી મધ્યમવર્ગ ના હાથપગ બનેલા ટેલીફોન માટે અમેરિકાના 'બિઝનેસવીક' નામના આર્થિક સાપ્તાહિકે મહાનગર ટેલીફોનનો વાર્ષિક ઉથલો ઉથલાવતા માલુમ પડ્યું કે તેનો વાર્ષિક વકરો ૧૨૮.૨ કરોડ ડોલર એટલે કે ૫૫૦૦ કરોડનો છે અને નફો ૧૫૦૦ કરોડ નો છે એટલે કે વેચાણનો લગભગ ૨૪.૩% દેશના ટોચના ૧૮ એન્ટર પ્રાઈસીસ કંપનીઓ નો કોઈનો નફો ૨૪ થી ૨૫% જેટલો નથી. તેથી સરકાર માટે તો એમ.ટી.એન.એલ. એક કમાઉ દીકરો છે.

૨૧ મી સદી ટેલીકોમ્યુનિકેશન અને ઈન્ટરનેટની હશે. ભારતમાં હજીપણ ટેલીફોન ના દર ઓછા ક્રાય તો તેથકી ૮૦ લાખને બદલે ૮ કરોડ લોકો ના ઘરે ફોન હોય અને ભારતના અર્થતંત્રનો બીજો ૧૦% વિકાસ થઈ શકે મેરેલીન મનોર જેવી પ્રસિધ્ધ વ્યક્તિ કહેતી હતી કે મારો સૌથી પ્રિય મિત્ર મારો ટેલીફોન છે. અને આ વાત આજે આખા દુનિયાના વ્યાપાર, પત્રકારત્વ અને સામાજિક તત્વને લાગે વળગે છે. ટેલીફોનથી વાત થતા એકથી બીજી જગ્યા એ જવાનો આપણો ખર્ચ તેટલુ પેટ્રોલ બચે છે અને એટલુ ધ્વનિ તેમજ વાયુપ્રદૂષણ ઓછુ થાય તે આપણા હિતમાં. દુનિયાની સરકારો લોભામણી જાહેરખબરો છપાવી ટેલીફોન નું વેચાણ વધારવાના ગતકડા કરે છે ત્યારે આપણા સરકારી બાબુઓ અગામી સદીની અત્યાઆવશ્યક સેવાની ઉપેક્ષા કરે છે. યુ.એસ. ન્યુઝ એન્ડ વર્લ્ડ રિપોર્ટ નામનું અમેરિકી સાપ્તાહિક કહે છે કે વ્યવહારના માળખાને અને આર્થિક વિકાસને સીધો સંબંધ છે. માટેજ સરકારે ભવિષ્યની જરૂરિયાતો ધ્યાનમાં લેતા ખુબ સચેત પગલાઓ દ્વારા ટેલીફોન સેવાઓનું વ્યાપન વધારવું પડશે. ટેલીફોનનું વ્યાપન એ દેશ, દેશની જનતા, દેશનું અર્થતંત્ર અને ઉદ્યોગધંધા માટે વિકાસની પાવાની સીડી સાબિત થાય તેમ છે માટે સરકારે હવે યોગ્ય ટેલીફોન સેવાઓ પુરી પાડવી જ રહી.

- ધવલ ડો. ભાવસાર, એફ.વાય.જે.સી.

જિંદગી

જિંદગી એ જિંદગી છે.
જીવો તા જિંદગી લાગે છે.
ન જીવો તો માંદગી લાગે છે.
માંદગી બનાવનાર મનુષ્ય છે.
સ્વાર્થી વૃત્તિ એનું મુખ્ય કારણ છે.
ઈર્ષ્યાપાણું એ મુખ્ય ગુણ છે.
માટે જિંદગી માંદગી લાગે છે.
નિ:સ્વાર્થી વૃત્તિની જરૂર છે.
ઉપકારનું પાન જરૂરી છે.
તો જિંદગી જિંદગી લાગે છે.
જિંદગી જિંદગી લાગે છે.

ચેતના જાજેતર, એફ.વાય.બી.કૉમ

“પળે પળે પરીક્ષા”

પરીક્ષા એટલે પરિ + ઈક્ષા. રોજિંદા જીવનમાં આપણે જે ક્રિયાઓનો સામનો કરીએ છીએ તે ક્રિયાઓ આપણી પરીક્ષા જ છે ને?

જ્ઞાન, બુદ્ધિ અને કળાની દેવી સરસ્વતીની આરાધના આપણે સૌ વિદ્યાર્થીઓ કરીએ છીએ અને પછી સફળતા કે નિષ્ફળતા નું પ્રમાણપત્ર મેળવીએ છીએ. “પરીક્ષા” આ શબ્દ આપણાં જીવનમાં રોજ મૌન સ્વરૂપે કે સંવાદના સ્વરૂપે આવે છે. ત્યારે આપણે તેનો દબતાથી સામનો કરીએ છીએ અને આ પરીક્ષા ની દોરી ઉપર ચાલી પાસ-નાપાસ કે સફળતા-નિષ્ફળતાનાં વિરોધાભાસી શબ્દો સામે ખડે પગે ઊભા રહી આપણી મંજિલ તરફ આગળ વધીએ છીએ.

“આવ નહિ, સ્વાગત નહિ
નહિ નયનોમાં નેહ.”

તેમ છતાં પણ “પરીક્ષા” આ શબ્દ આપણાં જીવનમાં માળખામાં સ્થાન જમાવી જ દે છે. અને આપણે તેની સામે શૂરવીરતાથી લડવું પડે છે.

ઈશ્વરદત્ત ભેટ - જીવન માં પળે પળે સંઘર્ષ આવે છે, પળે પળે મુશ્કેલીઓ આવે છે, આ સૌ વચ્ચે બુદ્ધિજીવી માનવી પોતાની કાર્યક્ષમતાને આધારે ફળશ્રુતિ મેળવતો હોય છે. તેથી દેક વ્યક્તિએ આ “પળે પળે પરીક્ષા”ની પરીક્ષામાંથી પસાર થવું જ પડે છે. તેથી માનવી એ તેનાથી ભાગવું જોઈએ નહિ. આખરે આ “રણ તો ધીરાનું” જ છે ને?

- સંચાણિયાનીતા એચ., એફ.વાય.જે.સી.

“આપણી પ્રીત”

હવે તડકો થોડો માણીએ સાબન ભવેભવની આપણી પ્રીતને ગ્રહણ લાગ્યું, જાણે ઠંડીમાં થીજી ગઈ.

સમય જતાં આકર્ષણ ઓછું થયું ને લાગણીના તાણાવાણામાં મબલમ સાંધા થયા.

પણ પરદેશીની પ્રીતડીનું તો આવું જ પરિણામ હોય છે.

ઘણીવાર આનાથી પણ ભયાનક.

ક્યારેક પ્રેમમાં કાટ ન લાગે

તોય માથે આભ ફાટે

ને અશ્રુઓના સાગર સાથે વિખુટા પડવું પડે.

માટે આવ સખી

તડકામાં તપી તપીને

આપણે દુધમાંથી પાણી અલગ કરીએ,

સાચી પ્રેમ જ્યોત પ્રગટાવીએ.

કે. પી. અદબ, ટી.વાય.બી.કૉમ

પ્યાસ

કહે છે મિત્રો કે ‘પલ’ ઉદાસ છે,

‘પલ’ ને પ્યાસ નથી હવે તે ખુદ પ્યાસ છે

વર્ષો વીતી ગયાને મળી ન જીંદગી

બસ હવે તો વિરાન મૌતની તલાશ છે.

સંભળાય છે જે વ્યથિત દિલના ધબકાર યારો !

તે નથી ધબકાર, એ તો ‘પલ’ ના અંતિમ શ્વાસ છે.

છોડી દીધો સાથ મઝધારમાં જીંદગી એ તો શું?

મૌત મારું છે એ અકળ વિશ્વાસ છે

પકડીને પાલવ આશાનો અમે નિરાશથી લડતા રહ્યાં

સમજાય છે હવે કે છેલ્લી આશ પણ નિરાશ છે

અજંપો જાણાય જે દિલમાં તમારા મિત્રો !!!

તો સમજાએ એ ‘પલ’ નાં જ નિશ્વાસ છે.

કિન્નારી એચ. ઠક્કર, એફ.વાય.જે.સી.

“એક પત્ર”

હે મરાણ,

લોકો તને નથી ચાહતા અને કદાચ હું પણ. તારાથી દુરજ રહેવા ઈચ્છીએ છીએ કેમકે અમે ભૌતિકતામાં અટવાયા છીએ અને તેને છોડવા નથી ઈચ્છતા. અમને તારામાં રહેલા ગુણની જાણ નથી. નથી જાણતા કે તુ અમને જીવનથી પણ વધારે સુખ આપી શકે છે. તારાથી તો ફક્ત બે પ્રકારના માણસો નથી ડરતા. એક, જેઓ જનુની છે અને બીજા, જેઓ તને જાણે છે. તારો ડર હટાવવા મારે જનુની તો નથી થાવુ, પણ હા, તને જાણવુ જરૂર છે. અને લગભગ હું તને ઘણા અંશે જાણુ પણ છું. અને તેથી તારા માટેની થોડી ઘણી તૈયારી હમાણાંથી જ કરું છું, યત્ન કરું છું. કારણ કે જીવનનો કોઈ વિશ્વાસ નથી. હું યત્ન કરવા બુઢાપાની વાટ ન જોઈ શકું.

મારા મતે જીવન સો વર્ષ તો ગમે તેમ તુટીયાં વાળીને કાઢી લેવાય પણ મરતી વખતે જીવનમાં કંઈ ન કર્યાનો ડંખ મનમાં ન રહેવો જોઈએ, મોઢું ફાટ્યું ન રહેવું જોઈએ, આંખમાં આસું ન હોવા જોઈએ. હું કદાચ નથી જાણતો કે તુ મને ક્યાં લઈ જઈશ, પણ હા, એટલી ખાતરી છે કે મારા કર્મ અનુસાર તુ મને ફળ જરૂર આપીશ. તેથી મારે સારા કર્મ કરતાં કરતાં જો જીવનમાં દુઃખી થાવું પડે તો પણ હું થાઈશ. હું હંમેશા સો વર્ષના જીવન કરતાં તને વધારે માન આપું છું. પણ તે માટે મારે મનોબળ જોઈએ છે. તેથી હે મૃત્યુ, તને એક વિનંતી છે. કે જ્યારે પણ હું ખોટા રસ્તે જાઉં, તુ મને ડરાવજે. હું જાણુ છું તુ મારો શ્રેષ્ઠ મિત્ર છે જે મારી મહેનતનું પરિણામ મને આપશે. અને તેથી જ હું જીવનમાં દરેકે દરેક કર્મ તને સમર્પિત કરવા ઈચ્છુ છું, તારો ડર મનમાં રાખીને જીવવા ઈચ્છુ છું. હું એ પણ જાણુ છું કે મારું મુળ, આ સમગ્ર સૃષ્ટિનું મુળ તને ખબર છે. અને ફક્ત તુ જ છે જે મને આ ઝંઝાળમાંથી, નાશવંત સંસારમાંથી ઉગારીને મારા મુળ વતને, મારા પીયુ પાસે લઈ જઈ શકે છે. અને એટલા માટે જ હું તને આટલુ બધુ માન આપુ છું અને તને સમર્પિત થવા ઈચ્છુ છું.

બસ એજ વિખિતંગ
તારો સ્નેહી કે. પી ‘અદબ’
ટી.વાય.બી.કૉમ

દિલની આરજી

જોયા પછી તને,
સ્વપ્નો મારા દેખાય છે તુજમાં,
યાદમાં તારી,
સમય ઘણો વીતી જાય છે,
મળવા તને,
અવસર ઘણાં શોધું છું.
વાદળા વચ્ચે,
છુપાતા ચંદ્રની જેમ ખોવાઈ તું જાય છે.
સામે તુ આવે,
તો મૌન હું થઈ જાવ છું,
ગયા પછી તારા,
અવસર ચુક્યાનું ભાન મને થાય છે,
મળી તને
પ્રેમનો એકરાર કરવાની તમન્ના થાય છે,
શંકા છે મને,
બોલી શકીશ નહીં તારા સામે
ઈચ્છું છું,
દિલની વાતો કહું એકાંતમાં,
ચાહું છું તને,
ચક્રોર ચાંદને ચાહે છે જેમ,
ત્યારે તો તડપું છું,
મળવાના ઈન્તેજરમાં.

ચેતના જજોતર, એફ.વાય.બી.કૉમ

જીવન જીવવાની કળા

આજે સૌથી મોટો સવાલ એ ઉભો થાય છે કે આખરે 'જીવન એટલે શું?' 'જીવન' એટલે ઉમદા વિચારો, મધુર વાણી અને વિવેક ભર્યા વર્તનરૂપી અલંકારોથી પોતાના ચારિત્ર્યને સુશોભિત કરવું. કોઈના મારગમાં સરસ મજાના ફૂલ પાથરી ન શકીએ તો કંઈ નહીં. પણ ભુલેયુકે કોઈના રસ્તાનો કાંટો ન બનવું તેનું નામ સાચું જીવન.

આજે માનવી ઉદાર હાથે બક્ષેલા કુદરતના અમૂલ્ય સમયને અંગત સ્વાર્થ ખાતર વેડફી નાંખી બાકીના સમયમાં કુંભકર્ણની જેમ ઉઘલે છે. તે પોતે એવી વસ્તુને ગુમાવી રહ્યો છે. જે ફરીથી મેળવવી અઘરી નથી અશક્ય છે.

છતાંય તે પોતે શ્રેષ્ઠ જીવન જીવે છે. તેવો ભ્રમ પેદા કરે છે.

કુંસા તૂંસી અને ખટપટોમાં વ્યતિત કરવામાં આવતા સમયને શું 'જીવન' કહી શકાય? નહીં...

તેના માટે તો 'જિંદગી' શબ્દ જ વ્યાજબી ગણાશે માગુસ આજે શબ્દનું ગુઠ રહસ્ય કે પરિભાષા જ સમજી શક્યો નથી તેને સાકાર ક્યાંથી કરી શકવાનો? આ સમાજમાં બહુ ઓછા લોકો જ એવા છે કે જે 'જીવન' નું સાચું મૂલ્ય સમજી શક્યાં છે.

ઉચ્ચ વિચાર એ શ્રેષ્ઠ જીવનું પહેલું પગથિયું છે. જે માનવીમાં પોતાના કનિષ્ઠ વિચારો ધર કરી ગયાં હોય અને તે પોતે નિરર્થક હેતુ અને શેખચીલ્લી જેવો બની રહેશે તે તેનાથી કાર્યો પણ તેવાજ થશે.

હા, મનને ઉચ્ચ વિચારોનું ઉદ્ભવસ્થાન બનાવવાને એક ઉપાય છે. એ ઉપાય એટલે 'શ્રેષ્ઠ વાંચન' જેવો આહાર એવો ઓડકાર આવે તેમ જેવું વાંચન હોય તેવા જ વિચારો સ્ફૂરે માટે હંમેશા એવા આધ્યાત્મિક મૂલ્યોનો ત્રિવેણી સંગમ થયેલો હોય જેમાંથી અનેક માનવીય ગુણો અને તમામ રસોની અમીધારા વરસતી હોય ઉપરાંત જે જીવન જીવવાની સાચી કળા શીખવતું હોય તેના આધારે જ આપણા વિચારો પણ મહાન બની કાદવમાં રહેલા કમળની જેમ ખીલી ઉઠે છે.

મધુરવાણીએ શ્રેષ્ઠ જીવનનું બીજૂં પગથિયું છે. આજે દરેક માગુસની જીભ સરખી છે વાણી નહીં. કાઠિયાવાડમાં એક કહેવત જાણીતી છે કે 'જીભ વડે જ ચડે પડે માનવી'.

જીવનમાં ઊભાં થતાં દરેક પ્રસંગે પોતાની જાત પર કાબૂ રાખી, રચનાત્મક રહી તેનું નિરાકરણ કરવા માટે વાણીની મધુરતા આવશ્યક જ નહીં પણ અનિવાર્ય છે માટે આપણા મોમાંથી નીકળેલો એક એક શબ્દ વિવેક અને સચ્ચાઈથી સજ્જ થયેલો હોવો જોઈએ. ઘણાને ટેવ હોય છે. બડાઈ મારવી અને સામી વ્યક્તિને ઉતારી પાડવાની અથવા તો વાતવાત પર ખોટું બોલવાની પરંતુ આજ ટેવ તેને એક દિવસ મુસીબતમાં લાવી દેશે જે તેની વાત સાચી હશે તો પણ તેનો વિશ્વાસ નહીં આવે. પોતાના દરેક ઉદ્ગારને વિનય અને વિવેકના ત્રાજવે તોલનારને કદી અપમાન નો ભોગ બનવું પડતું જ નથી દીપકનાં ઉજાસથી જેમ પંતગિયું આકર્ષાય છે તેમ વિનમ્ર માગુસ તરફ લોકો આકર્ષાય છે. નાના મોટા સૌ કોઈ તેની માન મર્યાદા જાળવે છે. આપણી જીભની લગામ આપણા હાથમાં છે. તે કેમ એ હવે આપણે વિચારવું રહ્યું... અમુક માગુસો પોતે કરેલા બેહુદા અને અક્ષમ્ય વર્તન સામે પોતાનો બચાવ કરતા કહે છે. કે આપણી આ જિંદગીએ ફક્ત જીવવા માટે જ છે. પણ જિંદગીને 'જીવન' માં પરિવર્તન કરવાની કળા આપણે હજી શીખ્યા નથી.

કેટલું ખાધું એ મહત્વનું નથી કેટલું પચ્યું એ મહત્વનું છે. તેમ કેટલું જીવ્યા તેના કરતા કેવું જીવ્યા એ વધુ મહત્વનું છે. જીવનનાં ભ્રષ્ટાચાર, હિંસા, દુર્ગુણો આપણી નજર સામે જ થતા હોય છે. છતાં આપણે તો આપણો તાલ છોડતા જ નથી, 'કસ્તૂરી' પોતાની નાભીમાં હોવા છતાંય કસ્તૂરીમૃગ તે હિમાલયની પર્વતમાળામાં સુગંધ માટે દોડાદોડી કરે છે. તેમ પોતાની હિંમત અને શક્તિઓને ઓળખ્યા વિના માગુસ પુસ્કોના પાનામાં છુપાયેલાં જીવનનાં ગુઠ રહસ્યો શોધવા મથે છે. ફળસ્વરૂપ શિકારીની જાળમાં ફસાયેલાં નિર્દોષ પ્રાણીની જેમ તે વધુને વધુ ગુંચવાતો જાય છે. એકડે એક થી માંડી તત્વશોધ સુધીનું તમામ પુસ્તકીયું અને ટેકનીકલ જ્ઞાન આપતી અનેક સંસ્થાઓ અને વિદ્યાલયોથી દુનિયા ધમધમે છે. પણ આમાંથી જીવનનો સમજી વિચારી તેને અમલમાં મૂકવામાં ઉમદા આદર્શોને આકાર આપવા પ્રયત્નશીલ સંસ્થાઓ કેટલી?

ખરેખર, દિવસો પસાર કરવાં અને જીવન જીવવું આ બંને શબ્દો વચ્ચે જમીન આસમાનનું અંતર છે. લોકો મહામૂલાં જીવનને વેડફી રહ્યા છે. મીઠાના અભાવે તમામ રસોઈનો સ્વાદ ફિક્કો લાગે તેમ સામાન્ય જ્ઞાન અને સમજના અભાવે માગુસનું જીવન નિસ્તેજ બની ગયું હોય તેવું લાગે છે. હવે જોઈએ ક્યાં એકાદ એવી શાળા ખૂલે જેમા જીવન જીવવાની કળા શીખવવામાં આવતી હોય.

જિંદગી જિંદાદીલી કા નામ હૈ મુદાદિલ ક્યા ખાક જ્યા

કરતે હે!

જીવન જીવવું એ સૌથી મુશ્કેલભર્યું કામ છે. મુદાદિલ એટલે ડરપોક-કાયર, કાયરતાભર્યું જીવન જીવી દુનિયામાં કાયર તરીકેની નામના મેળવવા કરતાં જીવન જિંદાદિલ થઈ જીવવું જોઈએ જીવનની મુશ્કેલીઓથી ડરીને જીવન જીવતા લોકો કરતા જીવનનો આનંદ માણી જીવન જીવનાર માણસ જ જિંદાદિલ છે. કાયરમાણસ એક નાની સરખી મુશ્કેલીથી ડરી જઈને રજનું ગજ કરી દુનિયામાં ગાઈ સંભળાવે છે. પરંતુ નીડર માણસ હંમેશા નાની નાની બાબતો ને વિસરી જઈ સાચા હૃદયે અને મન મૂકી જીવનનો આનંદ મન ભરીને માણે છે. કાયરનું જીવન નિરસ અને આનંદ વગરનું હોય છે. તે ખરા અર્થમાં જીવનને સમજી શકતાં નથી. અને પોતાનાં જ રોઘણાં રડ્યા કરે છે હું પાણી જીવનનો આનંદ માણું છું.

બીજા પાણી માણે છે તો તમે પાણી માણો.

- નીતા સોની, એફ.વાય.જે.સી.

-: વિશ્વાસનો મધુમાસ :-

અન્ય પાસે તમારા કરતા વધારે પ્રતિભા છે
તમારાથી વધારે મોહક વ્યક્તિત્વ છે
રોચક અભિવ્યક્તિ છે, વધારે શક્તિ છે
પાણ એનો મતલબ એ નહિ કે તમો લઘુતા ગ્રંથીના શીકાર થઈને
હીન ભાવનામાં જાતને છુપાવીને અવસાદ અને અફસોસમાં
ડુબી જાઓ, જુઓ....

આંબાની ડાળે કોયલ ટલુંકે છે, એ સ્વર સામ્રાજી છે
મધુરવ કરે છે

શું એટલા માત્રથી અન્ય પક્ષીઓ ચલેકવાનું કે
કુંજન કરવાનું છોડિ દે?

ચકલીઓનું ચીં... ચીં... કબુતરોનું ધૂં ધૂં
મોરનો ટલુંકાર કાગડાનો કેકારવ ... તમારાઓનું ઝીં.. ઝીં

આ બધાનું પાણી પોતાનું અલગ અસ્તિત્વ છે
છોડો.... ફાલતૂની વાતો!

તમારી પાસે જે કાંઈ આગવી પ્રતિભા છે,
વિશેષતા છે, એને કામે લગાડો,

“વિશ્વાસનો મધુમાસ તમારી આસપાસ મહેકશેજ!”

રિન્કુ લોડાયા

“જીવનનું વ્યાકરણ”

જીવનની શરૂઆત અવતરણ થી;
જીવનનો અંત પૂર્ણવિરામ થી.
વચ્ચે કેટલાક વિઘ્નો આવ્યા;
તે ઓળખાયા અલ્પવિરામ થી.
જીવનની શરૂઆત અવતરણ થી;
જીવનનો અંત પૂર્ણવિરામ થી
વચ્ચે કેટલાક આહલાદક દૃશ્યો;
વચ્ચે કેટલાક ભાવનાશીલ દૃશ્યો;
વચ્ચે કેટલાક નવાઈના પ્રસંગો;
તે બધા ઓળખાયા ઉદ્દગારચિહ્નોથી
જીવનની શરૂઆત અવતરણ થી;
જીવનનો અંત પૂર્ણવિરામ થી
બસ આજ બની માનવની જંદગી;
બસ આવી જ બની માનવીની જંદગી;
અમૂલ્ય આ માનવ અવતાર;
બન્યો આપણા માટે નકામો.
શું જાણ્યું; ને શું કર્યું આપણે;
જીવન અધૂરું આ પ્રશ્નચિહ્નથી.
જીવનની શરૂઆત અવતરણ થી;
જીવનનો અંત પૂર્ણવિરામ થી.

દીશા એ. ગાંધી, એફ.વાય.જે.સી.

આરજી શી
રૂવા સંભળ
માર્ગ અપના
ગતમાં અ
હા
મૃત્યુ વ
સંદેશો આપ
સુધી એ સંદે
મહા
શોષણ કરે દ
વચ્ચે ફૂલ
હા
છે; પાણી અંત
રહેવું જોઈએ
મારા-તારાન
વધારે તમ-
પ્રતિદિન વધ
સંગ્રહવૃત્તિ એ
જરૂરિયાત વ
બીડના કુતરા
છે. અને અ
લક્ષ
મોહાંધનનું
શાંતિને એખ
જી
વિસરાઈ ગ
જાન
નિવૃત્તિ: ।

વિશ્વશાંતિ

જગતમાં આજે રંકથી માંડીને રાય સુધી સૌની બલવત્તર આરજૂ શી છે? શાંતિ. વિશ્વ આખું જો અંખી રહ્યું છે તેને પ્રાપ્ત કરવા સબળ અને નિર્બળ, સધન અને નિર્ધન બધા જ અવળો માર્ગ અપનાવે છે, અને તેથી શાંતિ પ્રાપ્ત કરવાને બદલે અશાંતિની ગતિમાં ડૂબતા જાય છે.

મહાન સિકંદરે અનેક દેશો પર વિજય મેળવ્યો. પણ મૃત્યુ વખતે તેણે બંને હાથ કોફિનની બહાર રખાવી દુનિયાને સંદેશો આપ્યો હતો કે 'સાથે કંઈ લઈ જવાનું નથી' પણ હજુ સુધી એ સંદેશો ઝિલાયો નથી.

મહાસત્તાઓની ચડસાચડસી, ગરીબો અને ગરીબ દેશોનું શોષણ કરે છે. પોતાનો સ્વાર્થ સાધવા નાનાં-નિર્બળ રાજ્યો વચ્ચે કૂટ પડાવી, એકાદ દેશનો પક્ષ લઈ, અશાંતિ લાવે છે.

વાહન-વ્યવહારની ચીલજડપે વિશ્વની દૂરતા ઓછી કરી છે; પણ અંતરની દૂરતા વધારી છે. જ્યાં વિશ્વએ એક નીડ થઈ રહેવું જોઈએ અથવા વસુદૈવ કુટુમ્બકમ્ હોવું જોઈએ. ત્યાં મારા-તારાની ખેંચતાણ વધુને વધુ થઈ રહી છે. જેમ ખેંચાખેંચી વધારે તેમ-તેમ અશાંતિ વધારે. જીવનની જરૂરિયાતો દિન પ્રતિદિન વધતી જાય છે તેમાં દેખાદેખીનું તત્વ પણ ઉમેરાય છે. સંગ્રહવૃત્તિએ મનુષ્યને અમાનુષ બનાવ્યા છે. હિંસક પશુઓ પણ જરૂરિયાત વગર-ભૂખ વગર, કોઈની હિંસા નથી કરતા. મનુષ્ય બીડના કુતરાની જેમ સંગ્રહ કરે જ રાખે છે, તોયે એને ઓછું પડે છે. અને અશાંતિ સર્જાય છે.

લક્ષ્મી અને સત્તા બંને ચંચળ છે, એ સુવિદિત છે, છતાં મોહાંધ મનુષ્યો એ બેનું આધિપત્ય મેળવવા આખા વિશ્વની શાંતિને જોખમમાં મૂકે છે. બે બે વિશ્વયુદ્ધો થયાં કોને લાભ થયો?

'જીવો અને જીવવા દો' એ સૂત્ર શાંતિનું ધોતક છે પણ વિસરાઈ ગયું છે.

જાનામિ ધર્મમ્ ન ય મે પ્રવૃત્તિ: ! જાનામિ અધર્મમ્ ન ય નિવૃત્તિ: ।

ધર્મ શું છે તે જાણું છું પણ એ આચરણમાં મૂકી શકતો નથી અને અધર્મ શું છે તે જાણું છું છતાં છોડી શકતો નથી.

સ્વ મેઘાણીએ એક કાવ્યમાં ઘણું અને એરાણ-હથિયાર ઘડતાં સાધનોને વાત કરતા કલ્પયાં છે. બંને હથિયાર ઘડી ઘડી, આ ખુવારી જોઈ ત્રાસી ગયા છે. અને વિચારે છે આ શસ્ત્રોને ઓગાળી એમાંથી હળ-દાતરડાં વગેરે જીવન ઉપયોગી ચીજો હવે ઘડીશું, એ શસ્ત્રો ઘડનારો માનવી પણ વિચારે છે.

“બાળક મારા માગે અન્ન કેરી દંગ,
દેવે કોણ દાતરડું કે તેગ?”

માનવી પોતાની બીજી અંખનાને પૂર્ણ કરવા આકાશપાતાળ એક કરે છે. પણ શાંતિ પ્રાપ્ત કરવા કશું કરતો નથી. ઊલટું ભ્રષ્ટાચાર અને સત્તાલોલુપતાથી અશાંતિ વધારે છે.

શાંતિ અને અહિંસા અંખતા, બુદ્ધ અને ઈશુ ભુલાઈ ગયા. ગાંધીજી પણ અતીતમાં ખોવાઈ ગયા. કવિ કલાપીએ 'વિશ્વ આશ્રમ સંતનું' કહ્યું છે પણ એ સંત ક્યાં છે? શાંતિ માટે સંતોના બલિદાન વ્યર્થ ગયા.

જ્યાં સુધી સ્વાર્થ છે, સત્તા લોલુપતા છે, લક્ષ્મીની ઘેલછા છે, ત્યાં સુધી શાંતિ જોજન દૂર રહે છે.

પ્રકૃતિના બધા તત્વો પોતાની સમૃદ્ધિ અર્પી દઈને હળવા થઈ શાંતિ અનુભવે છે. જેમ કે વાદળ પાણી આપીને, વૃક્ષ ફળો આપીને, સૂર્ય તેજ આપીને આ તત્વો પાસેથી આપવાનો મંત્ર શીખશું ત્યારે જ વિશ્વ શાંતિનું ધામ બનશે.

- શેઠ પરાગ

“કેવું લાગે છે, સ્કુલ છોડીને કૉલેજમાં પ્રવેશવું”

જુનું ઘર છોડીને નવા ઘરે રહેવા જવાથી પાણી મુશ્કેલ છે સ્કુલ છોડીને કૉલેજમાં આવવું Teachers and Students બધાજ આપણા માટે નવા હોય છે. થોડો સમય વિતતા નવા friends મળે છે. ઘણું નવું જાણવા મળે છે. પાણી કાંઈ તો કસર રહેજ છે. આવા નવા વાતાવરણમાં રહેવામાં થોડી મુશ્કેલીનોતો અનુભવ થાયજ છે. પાણી કાંઈક બનવાનું છે આગળ વધવાનું છે. એ ધગશ આપણને મદદ કરે છે.

આજે પાણી યાદ છે જ્યારે રડી રડીને સ્કુલમાં પહેલા દિવસે જતા હતા. પાણી ક્યારે દસ વર્ષ નીકળી ગયા ખબર જ ન પડી. આવ્યો દસમાં ધોરણનો વિદાય-દિવસ friends teachers, school જે બધાજ સાથે માયા બંધાઈ ગઈ હતી તેમનાથી છુટા પડવાનો દિવસ. ઘણું કહેવાનું અને ઘણું સાંભળવાનું હતું. પાણી મિત્રોના ચહેરા જોઈને દિલ ઉદાસ થઈ ગયું હતું અને મોઢામાંથી નીકળતા શબ્દો ત્યાંજ રહી ગયા હતા. અને અશ્રુ નીકળી પડ્યા પાણી ક્યારેક આ બધું યાદ કરતા લાગે છે શાં માટે આ ઉદાસી અને શા માટે આ અશ્રુ વહ્યા હતા. જ્યારે આપણને આખું ગગન ખાલી મળ્યું છે. અને ઊંડી શકીયે છીએ તો પાણી આ દર્દ આજે પાણી થાય છે. એ દર્દ હતું મિત્રથી છુટા પડવાનો અને ડર હતો કે ક્યારે પાછા મળીશું.

“પંછી ઊંડી રહ્યું છે. આખું ગગન આજ ખાલી છે તેને માટે, તે ખુશ ખુબજ છે આજ પાણી કોઈ દિલના ખુણે માળે. પાછા જવાની ઈચ્છા પાણી છે તેને”

પાણી હવે કૉલેજમાં ફાવી ગયું છે. બધા સાથે મનમેળાપ થઈ ગયો છે. કૉલેજમાં નવા વિષયો, નવા સહાધ્યાયીઓ, નવા શિક્ષકો, નવું વાતાવરણ, સ્કુલ યુનિકોર્મથી મુક્તિ, બધુંજ ખુબ ગમે છે. કોલેજમાં નવા Days પાણી ઉજવાય છે. જેમ કે sari day, cholet day, friendship day વગેરે નવા friends જેવા આપને સમજી શકે તેવા Profesir and Miss સાથે ભાણવાની પાણી મજા આવે છે. દરેક દિવસ કૉલેજમાં એક નવી

અનુભુતી, નવી ઈચ્છાઓ લઈને આવે છે.

“ગગન તો મળ્યું છે ખાલી આખું ઉડવાને, પાણી થોડા નીચમો પાણી છે અહિં પાળવાના.”

પાણી આ બધું પાછું છીનવાય જશે. પાંચ વર્ષો તો આમ નીકળી, જશે અને ફરી મન બમાગી ઉદાસીમાં ખોવાઈ જશે. અને આપણે આગળ વધતા વધતાજ રહીશું.

“વહત रुकता नहीं कभी किसीके लिए, यादें रह जाती है, कभी खुशी, कभी गम देने के लिए।”

- ખ્યાતી સુર્યકાન્ત વિઠલાની, એફ.વાય.જે.સી./એચ

હવે તારે સહારે ચાલવું મારે

હવે તારે સહારે ચાલવું મારે,

નથી રહેવું કોઈને સથવારે મારે.

મોહમાયાની આ નગરીમાં ફસાતા,

જીવનના આ અંધકારમાં અટવાતા,

હવે તારે સહારે ચાલવું મારે

કહો શીદને આ દુનિયા બની સ્વાર્થી?

કેમ નથી સમજતી એકબીજાને લાગણીથી?

હવે તારે સહારે ચાલવું મારે.....

સથવારે રહેવા મેં મિત્રો શોધ્યા,

તેઓ હતાં માત્ર સ્વાર્થના ભૂખ્યા.

હવે તારે સહારે ચાલવું મારે

એકલતા ટાળવા મેં પ્રભુને ભજ્યાં,

રહ્યા અંતરમાં નિત્ય ત્યાં વસ્યા,

હવે તારે સહારે ચાલવું મારે

‘ચેતના’ અને તેજસ ઝબૂકી ઉઠ્યા ઉરમાં,

જાણે અંતર્યામી દીઠા સમીપમાં

હવે તારે સહારે ચાલવું મારે

નથી રહેવું કોઈને સથવારે મારે.

- ચેતના જાજેતર, એફ.વાય.બી.કૉમ.

Outstanding	-	O
Understanding	-	U
Respectable	-	R
Perfect	-	P
Reliable	-	R
Intelligent	-	I
Neutral	-	N
Courageous	-	C
Industrious	-	I
Punctual	-	P
Active	-	A
Leader	-	L

OUR PRINCIPAL

‘‘गुणः सर्वे पुरुषान्ते न स विद्मन् न स वदन् ॥

आमच्या खास मराठीभाष्या प्राचार्या आदराला तर आदरानेच पण सर्व महाविद्यालयाच्याही आवडत्या आहेत. त्यांची मराठी विभागातर्फे केलेली वरील गुणप्रशंसा कमीच आहे.

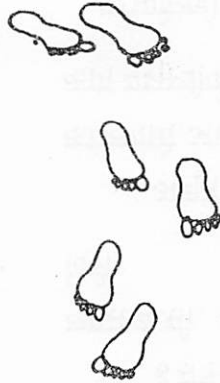
मोठवीन ॥

ऐसी अक्षरे वसिके ।

परि अमुतातेही पंजासि निके ।

माड्या मराठीचा बोलं करिके ।

बला बोला शतकालाकडे

डॉ. सौ. रोहिणी टकले

पाठकरणी

हे नाटक आयोजित केले होते. लेखक, दिग्दर्शक - संदीप आंतरमहाविद्यालयीन राज्य नाट्यस्पर्धेत 'स्वातंत्र्य' केल्या होत्या.

धूमपानलेखन, वादविवाद, निबंधस्पर्धाही आयोजित होणाऱ्या विद्याथ्यांचे कौटुक केले. हेतू. या कायूकमात्या पाहण्या सौ. मीनाताई यांनी सहभागी आचार, विचार, संस्कार, बोली यातून मार्गदर्शन व्हावे हा संकल्पाने पार पडला. निरनिराळ्या भाषिक व प्रांतिक लोकांचे आहे. हा कायूकम डॉ. सतिश नारियेकर, प्राचार्या व इतरांच्या विविध वेशभूषा स्पर्धा हे या मंडळाचे खास आकर्षण सांगता केली.

शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना गजबघुषे दिली व कायूकमाची दीप प्रज्वलन व परंपरागत भाषाही झाली. शिक्षक, केली. प्राचार्यांचे मार्गदर्शनपर भाषण झाले. सरस्वतीपूजन, पूजनीय, वंदनीय गुरूंना नमन करून कायूकमस सुरवात गुरूधर्मोत्सवा पहिल्या कायूकम आदही सादर केली.

महाविद्यालयातील हा एक प्रयत्न. मंडळ हे कुटूंब व त्याचे घटक म्हणजे कायूकर्ते. वाणिज्य विविधतेतून एकता साधण्याचे काम त्यातून साधले जाते. कायूकमाची आणणी करते. अनेक जणाना एकत्र आणून व्हावी, विद्यार्थी, बहुर्र्थत व कायूकतत्पर व्हावेत म्हणून पाठ्यपुस्तकाला अमूर्ध्मन मराठी साहित्याची गोडी निर्माण मराठी वाङ्मय मंडळ मराठी कायूकमांचे आयोजन

सर्व सदस्य. भूषण फाटक, अकिल मोमीन, पवन कांबळे, योगी व इतर कायूकर्ते : दिनेश चौधरी, कुणाल फडणीस, संजय पवार, अध्यक्ष - डॉ. सौ. रोहिणी टकले प्राचार्या : सौ. सविता आवार

मराठी वाङ्मय मंडळ

आपल्या आयुष्यातील पहिल्या गुरू आपली आई. आईसारखा गुरू ज्याला लाभला त्याचे सारे जीवनच सकल झाले. आईनंतर अनेक शिक्षक आपल्या आयुष्यात येतात, आपल्याला शिक्षण देतात, आवश्यक ते मार्गदर्शन करतात.

अयुष्याचे मार्गदर्शन करतात. शिक्षकवृत्तात, घडवतात, संस्कार जपतात आणि पृढील गुरूची महती व्यक्त केली आहे. गुरू जे आपल्याला खरेच ही आणि या सारख्या कितीक कवितांमधून आदही चालवू हा पृढे वारसा.

- अनामिका

शिक्षक - खरे टोप

जय हिंद ! जय महाराष्ट्र !!
 गुलाम भाषिक होऊन अगुत्या प्राणीचे शिर कापू नका।
 भाषा मरता देशही मरतो संस्कृतीचाही विधे दिवा।
 मायमराठी मरते इकडे परकीचे पद वेपू नका।।
 परभाषेतही व्हा परागत ज्ञानसाधना करा तरी।
 काम यशस्वीपणे पूर्ण करणे हासाठी प्राचार्या मंत्र देतात -
 करावयाचे आहेत. पाहूया, होते कां ? मंडळ टिकवणे व
 अजूनही संमेलन, जगा, परिसंवाद आयोजित
 दिले.
 व्यास व सौ. आशा प्रसाद यांनीही अमोल असे सहकार्य
 हे सर्व कायूकम पार पाडण्यास प्राचार्या, तसेच सौ.
 आली नाही.
 इतर काही व्याख्याने वेळेअभावी आयोजित करता
 सावंत, कलाकार - मराठी विभागाचेच.

मानवांच्या लक्षांपैकी एक लक्षण आहे गण, संताप. त्याच्याशीच मिळता-जूळता शब्द आता लक्षात येत नाही, पण तीसुद्धा शिक्षकांना येऊ शकते. कधीतीही देवाचा/देवीचा कोप होतो म्हणतात ना त्याला प्रकार. देवाच्या पूजेत, भक्तीत काहीसुद्धा कमी पडले तरी त्यांचा वाईट परिणाम होतो त्याच प्रकारशी मिळती-जूळती गोष्ट या सारणी घडली ती म्हणजे शिक्षकांचा २२ दिवसीय संप. या बाबीस दिवसातही शिक्षक कामच करीत होते. इथे नाही तर कोविंगमध्ये. पणारवाढ पाहिजे होती, क्लासेस बंद करा, त्यामुळे विद्यार्थी व्याख्यानाना बसत नाहीत. बारी तक्रारी होत्या. या मान्य केल्या नाहीत तर अन्मसाखळी उपोषण असू काहीतरी करणार होते. या सर्व गोष्टींमुळे झाले नुकसान कोणाचे? विद्यार्थ्यांचे ना. बाबीस दिवसांनंतर मात्र एकेक मिनीट, एकेक तास वाटू लागला आणि घडाघड घडे शिकवले जाऊ लागले. विद्यार्थ्यांच्या डोक्यात काय शिरतय आणि काय बाहेर पडतय यांचा आणि दुसऱ्या कोणत्याही गोष्टीचा विचार नाही. विद्यार्थ्यांनी आवाज उठवण्याचे म्हटले तर दुष्परिणामांचा विचार करूनच बोलायचे.

आम्ही ज्यांना देव मानतो, ज्यांच्यावर अवलंबून राहतो, ज्यांची भक्ती करतो त्यांनीच जर असे केले तर कसे चालेल? एखाद्या वेळेस ठीक आहे पण प्रत्येक वेळेस जर आपलाच स्वार्थ पाहिला तर भारताची प्रतीक्षा म्हणण्यात अर्थ काय तो राहिला?

या समाजात अर्जुनही असे शिक्षक आहेत जे असल्या गोष्टींचे समर्थन करीत नाहीत. परंतु त्यांना कोण गुमानते म्हणा. शिक्षकांनी आज्ञा करावची असते आणि विद्यार्थ्यांनी ती पाळायची असते. परंतु विद्यार्थ्यांनी जी विनंती केलेली असते ती शिक्षकांनी विचारात घ्यावयाची असते परंतु या कल्पित्यात असे क्वचितच घडते. म्हणूनच

शिक्षकांचे घडवलेले प्रत्येक मूल हे पुढे विद्यार्थी म्हणून ओळखले जाते, शिष्य म्हणून ओळखले जाते. गुरुच्या शिष्यालाही मान प्राप्त होतो.

मूल शाळेतून महाविद्यालयात प्रवेश घेते. तेव्हा शिक्षक कित्येकदा असे ऐकवयास मिळते की जे शिक्षक विद्यार्थ्यांच्या मनाप्रमाणे वागत नाहीत त्यांना महाविद्यालयात शोडण्याची पाळी घेते. शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांच्या कलेचे धेतले पाहिजे, हे विधान करणाऱ्या माणसाना जर कुणी हे विचारले की शिक्षक कोण आणि विद्यार्थी कोण? आणि कोण कुणापेक्षा अग्रेसर आहे तर त्याची मान थोडीतरी घुंकलच. शिक्षकांची महती सांगता संपण्याची नाही. परंतु प्रत्येक शिक्षक हा प्रथमदर्शी माणूस असतो, त्यालाही भावना असतात, मन असते. मग ते कुणाच्याही बोलण्याने असो वा वागण्याने असो त्यांचा अभिमान जरा जरी सरकला तरीही त्याचे एक वाक्य असते, "मी तर हाडाचा शिक्षक आहे." माफ करा. परंतु असे नाही वाटत ही अतिशयोक्ती झाली. कारण माझ्या मताने तरी शिक्षण हे आपले भावीविचार, कर्तौ आणि कर्तव्य यांचा मेळ असतो. आणि शिक्षण हे हाडातून नाही तर हृदयातून द्रवले पाहिजे. म्हणजेच माणसासून दिले गेले पाहिजे.

असे, पूर्वीच्या काळी गुरु आपल्या आज्ञाप्रमाणे विद्यार्थ्यांना बोलवून त्यांना सर्व वेदविद्या प्रदान करीत आणि त्यासाठीची गुरुदक्षिणा विद्यार्थ्यांकडेून घेत असत. परंतु शासनांना कसेतरीच वाटते. आता कोविंग क्लासेसच्या बमान्यात विद्यार्थ्यांकडेून अक्षरशः खंडणी वसूल करतात. त्यामुळेच बहुधा कर्तव्यमय कमी आणि मोबक्या पडलीने शिकवणारे शिक्षक कोविंगमध्ये शरण आणू लागल्या पडलीने शिकवतात. मान्य आहे. विद्यार्थ्यांना कळते परंतु ज्यांच्याकडे हस्त्याडतके पैसे नसतील ते लोक खंडणी काय देणार? यात मात्र शिक्षकांचा स्वार्थ विसेन येतो यात शंका नाही.

आज आपण आपली भारतीय संस्कृती व पर्यायाने तिची तत्वे विसरत चालली आहेत. अर्ही, ज्या भूमिीवर वेदांचे गर्भार व मंगल घोष उठायचे, शास्त्रांवर चर्चा चालायची आणि शास्त्रशुद्ध आचरणही व्हायचे, त्याच या भारतभूम्या 'सुपुत्रांच्या' (?) मुली आज विप्रपट्टाची बेटब, बोलल गालि आणि पाश्चात्य संगीताचे चुकले, पाश्चात्य शिक्षकचें सूर्य धोळताहेत. ज्या ठिकाणी पवन यश सम्यन्त व्हायचे, शुद्ध, स्पष्ट मजोत्कार करणारे पुरोहित, पंडित यांनी जो देश सुशोभित झाला होता त्याच या देशात फाडफाड इंग्रजी बोलणारे व परदेशात जाऊन शिक्षण घेणारे याना मान मिळती आहे. ज्या देशात ऋषिमुनींनी हजारो, लाखो वर्षे यानाची उपासना करून वेद, उपनिषदे, आरण्यक, ब्राह्मण, स्मृती-श्रुती यांसारख्या ग्रंथांत यानाभंडार साठवून

तळाशी, गुंमच्या त्या 'टायटॅनिक' साखे ?

हे प्रथो मला असल्याकडेन सत्याकडे न, अधारातून प्रकाशाकडे न, मृत्युकडेन अमरत्वाकडे न, अशी प्रगातीकडे नेणारी प्रार्थना करायचे सोडून आपण चालली आहेत किडे ? केवलच्या अध्यात्मा गतीत ? की अज्ञानरुपी समुद्राच्या

मृत्यामा अमृत गमय ।

'असतो मा सद्गमय । तमसो मा ज्योतिर्गमय ।

- अनामिका

तमसो मा ज्योतिर्गमय ।

हे वचन आताच्या काळात लागू पडते का ? हा प्रश्न माझ्याच मनाला भेडसावत आहे.

शिक्षणशिक्षण शोभून दिसेच शकत नाही.

सुंदर, सुशील, महान कुळतील शिक्षक असला तरी तो

न शोभते विना शिक्षा, शिक्षा शिक्षकस्य भूषण ॥

सुंदरपण सुशीलपण कुळीनीपण महारथनः ।

आहेत !
आर्ही आमचा वेळ फुकट घालवायला मूर्ख थोडेच 'सालिड' विप्रपट्ट पाहत असताना ते 'डिस्कव्हरी' बंधन कार्यक्रमही सतत चालू असतात. पण सातत्याने चालणारे काय. पण नाही. 'डिस्कव्हरी' सारख्या वाहिनीवर चालले गुन्ही म्हणाल, केवलमध्य सर्व दुर्गोच आहेत की खुदीराम बोस यांसारखे खरे 'हीरो' मात्र दुर्लक्षित जातात. देशासाठी खरा लढा देणारे टिळक, सुभाषबाबू, सावरकर, करणारे असतात. आणि त्यांच्या या कृत्रिम मारामारीत, या मुलांचे आवडते 'हीरो' देखील जास्त फायदीग स्थायिक होऊन मायभूमिीची निंदा व निरस्कार करते.

पिढी, 'कॉन्ट्रेट' मध्ये शिक्षण घेऊन अमेरिकेत, इंग्लंडमध्ये खडाला 'यांसारखी गाली म्हणतो आणि भारताची ही भावी एखाद्या चार पाच वर्षांचा मुलगादेखील 'आती क्पा गीत्यात आणतात.

उद्भवते. कधी कधी ही मुले दुसऱ्याला व स्वतःलाही मुले करतात आणि त्यातूनच एखादं फिकू पाटील प्रकरण असलेय नको त्या दृश्यांची नकल किंवा अनुकरण लहान विप्रपट्टातील हंगामारीची, प्रेमगीतांची आणि अशाच केवल वाहिन्या किट्येक पारायणे करीत असतात. विकृत परिणाम करणाऱ्या असलेय गाय्यांची, इश्यांची या लहान मुलांना विवडवणाऱ्या, त्यांच्या मनावर प्रमुख आहे.

व प्रसारमाध्यमे. या प्रसारमाध्यमांतही केवल, टि. व्ही. हा होण्यास जबाबदार आहेत ती अनेक वर्षांची ब्रिटिश राजवट भारतीय संस्कृतीवर पाश्चात्य संस्कृतीचे अतिक्रमण

विचारणार कोणाला ?

संस्कृतीला हीन ठरवू पाहत आहेत. या सर्वोच्च जाब (की इतिहास विवडवणाऱ्यांचे) सांगणे ऐकून भारतीय ठेवले, त्याच देशातील माणसे परदेशातील इतिहासकारांचे

मी (का): अग मामी, कालच तर सावण संपला होला ना.

मामी : तुमको हजर वेळा बोलना नही चाहिए।

युवक : लिजीये ना. Tival के लिये।

मामी : आन्हला नको आहे.

त्यावर मामीचे उत्तर हे सर्व हिंदीतच)

देत आहे. फक्त तुमच्यासाठीच (बौरे-बौरे.

पहा. पुन्हा पुन्हा वापरल. कपनी सख्या discount

बनवती, लवचा रंग खिलवती. एकदा वापरून

सावण काढला आहे. जो तुमच्या लवलेला मिलायम

युवक : मी फेस कपनीकडेन आलोय. आन्ही हो नवा

होते. तेवळ्यात दारावरची बेल वाजली. मामीने दर उघडले.

घरात होती मी विठ्ठल्यावर पडून कोणते तरी पुस्तक वाचीत

झाली आहे मी. त्या दिवशी शनिवार दुपारची वेळ. मामी

होते, आता नाही म्हटले तरी कळण्याइतकी नकीच मोठी

कितीतरी वेळा घडताना मी पाहिल्या. परंतु तेव्हा मी लहान

आमच्या आजीकडे राहायला गेल्यावर अशा घटना

येथे सांगणार आहे.

का ?" अशा एका Salesman ची हकीकत मी आज

काडेन तिलाच सांगतील "घास, बघूया फेस येतेय

कसल आमच्या घरी आलात तर त्या बाईच्या हातचा स्पीकर

कमी पडत किंवा मागे पुढे पाहत नाहीत. आहे, Challenge

'TRY' करके देखिये इस Vim Bar को ? असे म्हणायला

भांडी घासायला विम बार वापरून पहा दुसऱ्या शब्दात

आहेत आता तर ही लोक दुसऱ्याच्या घरात शिकून गेन्ही

रेडिओमार्फत. एक ना एक आता तर हजारी मागे उपलब्ध

दूरदर्शनमार्फत, कुणी फ्रि Samples मार्फत तर कुणी

म्हटली म्हणजे त्यात विविधता ही आलीच. कुणी

एखाद्या पदाथीची, बसनेची जाहिरात करायची

- सुचेता सांगत (एफ. वाय. बी. कॉम.)

सावण कुठला वापरता ?

सम्पन्ना बलशालिनी विजयता मे माणुभूः सर्वदा ॥

तस्याम् उन्नतिहेतवे हि भक्ता ज्ञानं तथा मे बलम्।

स्य भारतभूमिगतान्तकधिरा मातैव नः सर्वदा ॥

नानाधर्मनिर्गूढतत्त्वनिचिता यत्संस्कृती राजते।

लिया प्रत्येक सुपुत्राने मनीमनी म्हणजे,

बनेल. तिला यश, कीर्ति मिळवून देण्यासाठी झटणाऱ्या

भातीय संस्कृती पुन्हा जगाच्या मानाचे, आदराचे स्थान

असे संस्कार जर प्रत्येक मुला-मुलीवर झाले तर ही

धावे. मोठ्यांचा मान राखण्यास सांगावे.

मुलांना व्यायाम, योगासने करण्यास उत्तेजन व प्रोत्साहन

मधील घालायला. मात्र चांगले कार्यक्रम अवश्य दाखवावेत.

पडण्याचा प्रयत्न तरी करावा. 'इंडियट बॉक्स' बघण्यावर

जिजाभातेचा आदर्श समोर ठेवून देशासाठी 'शिवबा'

क्रांतिकारकांच्या कथा सांगायला. घरी घरी मातांनी

जिखळी, आपुलकी निर्माण करावी. त्यांना देशभक्तांच्या,

मनात हलकी दुर्लक्षित झालेल्या गीर्वाणभारतीबाबत प्रेम,

मुलांनी स्वभिमानाची असावे. मात्र गिर्विठ असू नये. त्यांच्या

त्यांच्या मनात शिक्षकांनी देशभिमान जागृत करावा. त्या

शैली, गीता, कथणादिके यासारखी स्त्रीचे शिकवावीत.

होती. मुलांना घराघरातून, लहानपणापासूनच रामरक्षा, मनाचे

पण तरीही आपण यासाठी उपयुक्तजाना करायलाच

आणि उदरान असणारच !

शिवबाजीराजांची माता आहे. ती कणखर, राकट, स्वभिमाना

म्हणजे काय आदिलशाही आहे की काय ? ती तर

तेवढ्या धक्क्याने कोसळून पडायला भारतीय संस्कृती

सुक्ष्म का होईना कोड लागते आहे. गेन्ही म्हणाल, एवढ्या

सुक्ष्म येईल की या सर्वांमळे भारतीय संस्कृतीच्या वटवृक्षाला

या सर्व परिस्थितीचा अंदाज घेता आपणाला असे

आज आपण देशी भाषेवटेल नको तितकी आल्या

आज आपण तिला मात्र उपेक्षाच देतो आहोत.

आज आपण देशी भाषेवटेल नको तितकी आल्या

विद्यार्थ्यांच्या खांद्यावर आहे.

विवेकानंदच्या कथा ! अन् आज हा ताशण्याची धुरा महाराजांच्या कथा अवतरले, तर कधी स्वामी व्यक्तीमत्त्व' अशी केली आहे. हे ताशण्य कधी शिवाजी तेज, तप आणि तपस्येला ज्याच्या ठिकाणी वास करते असे ताशण्य ! पूज्य दादा धर्माधिकारी यांनी ताशण्याची व्याख्या, वृत्ती व विद्येलातेची वचलता याचा समन्वय म्हणजे वाच्याचा वेग, सुसुद्ध तेज, प्रतापची आत्मसमपूर्णा-

- अमोल तानावडे (एफ. वाय. जे. सी.)

विद्यार्थ आणि शिस्त

दशा पाहून की राखण्याचीली प्रेम पाहून.

मला मनात विचार आला की ती गेला खरा पण माजीची डोळे उघडल्यावर मज समोरचा मनुष्य नाहीसा झाला होता. (असं म्हणून मानीने डोक्यावर हात माकून डोळे मिटले.

पाळी आ गयी ती भी नही मानीं ।

समझाऊ, समझाते समझाते डोक आपटने की अब तक इसके लिये मैं परेशान हूँ । कितनी बार मामी : सुनी तो, इधे किसीको खरुज कैसी हुई थी नहीं युवक : मैं बोल बना हूँ ?

हे । समाज एकव समाज में नहीं है ।

काम में बोलती हूँ, इधरका वातावरण दळभद्री के सावण संग है । लेकिन कोई मुझे तब ना ।

मामी : काय कर लेना तो पड़ेगा । कबसे इनको बोली युवक : तो आप लेगी ना ?

बहोत भारी वातावरण था ।

सावण लगाया तो राममें पूरी बडी मिल गये थे ।

तो मार पडती थी । एक बार माँ ने पिताजी का

वेगळा वेगळा सार्वन था । कुणी किसीका लिया

मामी : कुठलाही चलता है । हमारे माहेरमें तो प्रत्येक का

युवक : आप कौनसा सीप इस्तेमाल करती है ?

गुन्हही बे शिस्त म्हणणार ?

मज अशा या नागरिकत्वाचे गण बाळगणाऱ्या विद्यार्थ्यांना आदीच तर घडवली. आम्ही म्हणजे, आजचे विद्यार्थी ! वधा हे दोन लिहते १०० टक्के साक्षर झाले ही किमया गेले. हा काळामध्ये आपल्या महाराष्ट्रातील सिध्दार्थ आणि नव्हे, १९१९ हे साल 'साक्षरता प्रसार' वर्ष म्हणून पाळले कळून ती साऱ्या जगात अभिमानाची बाजू झाली. एवढेच प्रेक आहेत. आपल्या नेदीपक कर्तित्वाचा आविष्कार श्रुण ठरणारी प्रियदर्शिनी इंदिरा गांधी ह्या विद्यार्थ्यांसाठी पण त्याचसोबत विद्यार्थी-संघटना उभारून देणाला

असते."

प्रवृत्ती आहे. फक्त एवढेच की तिचे स्वरूप सतत बदलते अस्वरूप होण्याचे काही कारण नाही, बे शिस्त ही काळाची माजी इंग्लंडचा प्रथमान मल्टिस्टन म्हणतो, "आपण प्रकम जास्त फोकावताना दिसतो, एवढेच फक ! ह्यावर आहे. प्रत्येक जूनी पिढी नव्या पिढीला दोष देते. आज हा बे शिस्तचा हा ठपका पंथरागत वारसा पीढीने चालत आला जबाबदार आहेत, हे माज ते सरसिपणे दिसतात. बघा जरा, कसं होणार ह्या देशाचं !" माज ह्याला आपणच गप्पा रंगतात. "आजकाल जन्मलेली ही काटी अन् फाबला आजच्या विद्यार्थ्यांचे कर्तित्व ! अशा सुकवातीने शेजाऱ्यांच्या अशा एक ना दोन अनेक बातऱ्या कानावर येतात. हे प्रदेशात कधी करण्यस न मिळाल्याने पर्यवेक्षकास मारहाण, स्पष्टित", "मुंबई विद्यापीठाच्या कुलगुरुंना धरवा" उतर ऐकायला मिळतात. "बनारस विद्यापीठ एक महिन्याकालीन आज विद्यार्थ्यांच्या बे शिस्तीचे अनेक किस्से

मिनालेला आहे." ही आजची प्रतिक्रिया !

कलंक, ठपकाव आहे. बे शिस्तपणा त्यांच्या वस्तुमत्तता कला जाती, त्या परमपूज्य संस्कृतीवर हा आजचा विद्यार्थी "ज्या भारतीय संस्कृतीचा 'शीलम परम श्रेष्ठम्' असा गौरव काय ? जूनी पिढी तर त्यांच्याबाबत पूर्णतः असह्य दिसते. पण हा विद्यार्थी आपले कर्तित्व पण पाहू शकेल

जगत ते मन म्हणजेच 'मी'. वाटत त्याचं छेप कण ? हेच मला कळत नाही.

मी माझ्या मनाप्रमाणे चालतो की मन माझ्यासारखे चालतं. मी आणि मन ह्या दोन वेगळ्या गोष्टी आहेत का? बर्हेक असल्यात पण जर 'मी' पणापासून 'मन' वेगळं आहे तर मग 'मी' म्हणजे कोण ?

आपण अनेक गोष्टींचा शोध लावण्याच्या मार्गे धावतो आणि आज अनेक पडद्यामगच्या गोष्टी आपण जाणून घेतल्या आहेत. पण आपल्यास मनाबद्दल आपल्याला पूर्ण माहिती कुठे आहे ? थोड्याशा खोष्टीनं खेदू हेणारं मन. कुणावर तरी जडलेलं मन, हळवं मन, सगळ्यांच्या विचारांना चालना देणारं त्याच्या विचारापलीकडचं मन.

'माझा माझ्या मनावर ताबा नाही', किंवा 'माझ्या मनासारखी गोष्ट झाली नाही' ही वाक्ये आपण किती सहजपणे उच्चारतो. पण यावरून आपल्यावर अधिकार गावणारं मन प्रकटितं जाणवतं. आपल्यावर म्हणजे तरी कुणावर ?

अखिर मन म्हणजे नक्की काय आहे ? असा प्रश्न घडसावतो. 'मनाला' आपण अद्यात्मत्वाच्या मार्गाने जाणून घेऊ शकतो. मन हा एक अरसा आहे की ज्यामूळे अंतःकरणातील अनेक गोष्टी दृष्य स्वरूपाने येऊन बाहेर जाणत दिसतात.

मी म्हणजे मन + शरीर + आत्मा ? 'मना'पासून जर वेगळे केलेले 'मी' म्हणजेच शरीर हे नाशवंत आहे आणि आत्मा खऱ्या अर्थाने आपल्याला न उमालेलं मन हे शाश्वत याचं नातं काय ? जगात जर नाशवंत गोष्टी नसल्या तर शाश्वत व नाश न पावणाऱ्या गोष्टींचे आकलन करता आले नसते ? उलट शाश्वत गोष्टी अस्तित्वात नसल्या तर नाशवंत गोष्टींचे स्वरूपही कळले नसते. खरे म्हणजे दोन्ही म्हणजे शाश्वत व अशाश्वत गोष्टी

एकमेकांशी एवढ्या संबंधित आहेत की कुठलीही एक गोष्ट वेगळी करता येणार नाही.

असं पहा की, एका अध्यात्मा खोलीत नोकाला जरे त्याचा मालक शोधून काढण्यास असेल तर तो अध्यात्मा खोलीतील प्रत्येक वस्तूला स्पर्श करील व प्रत्येक वेळी म्हणेल, 'अरे, हा माझा मालक नाही.' अशा प्रयत्नात त्याचा स्पर्श मग पलंगाला होईल नंतर त्याच्या मालकाच्या पयला होईल मग तो म्हणेल की आता माझा मालक मला सापडला आहे. पण याचा अर्थ असा नाही की स्पर्श केला म्हणजे त्याचा मालक सापडला. ती वेगळी मालकाला त्याच्या अंतःकरणातील ज्योतीच्या प्रकाशात बघेल तेव्हाच त्याच्या अंतःकरणातील अर्थाचे मालक सापडेल. अशाप्रकारे त्याला खऱ्या अर्थाने मालक सापडेल. अशाप्रकारे प्रत्येकजण अध्यात्मा खोलीतील नोकामुळे आपल्या शरीरातील आत्म्याचा शोध घ्यायला लागतो. तेव्हा प्रत्येकजण पहिली गोष्ट करतो, ती म्हणजे शरीरातील अवयवांची जाणीव करून घेणे त्यानंतर त्याला मनाच्या अस्तित्वाची जाणीव होते. गोष्टीतील पलंग म्हणजे बुद्धी, बुद्धीनंतर त्याला आत्म्याची जाणीव होते. अशाप्रकारे अध्यात्मिक साधनेच्या मार्गात मन, बुद्धी व आत्मा यांची जाणीव होते. म्हणजे मन हे शोनेंद्रियांचे चालक आहे. बुद्धी ही मनावी चालक आहे व आत्मा हा बुद्धीचा मालक आहे.

माणसाचे जीवन हे आध्यात्मिक व ऐहिकता ह्यांचे मिश्रण आहे, केवळ पोट भरण्याचे शिक्षण याला आपण परिपूर्ण शिक्षण म्हणू शकणार नाही. तर त्याबरोबर वेदनांचे शिक्षण की जे आपल्याला स्वतःबद्दल "मी कोण ?" हा प्रश्न विचारण्यास भाग पाडेल, ते महत्त्वाचे आहे आणि त्याच्या उत्तरातच आपण मानवी मनावे सत्य स्वरूप जाणून घेऊ शकतो. जर आपण आपली ओळख करून घेण्यात यशस्वी ठरलो तर मनाशी आपण अपरिचित राहू शकणार नाही. आणि त्यासाठी अध्यात्मिक वळण आवश्यक आहे.

याशिवाय
 लोकांमध्ये, अ
 प्रकारे ज्ञान, अ
 आचार-विवा
 राखला जाई
 पुरुषाप्रमाणेच
 स्फूर्ति देऊन
 अशी ही
 निवडणूक
 सुशील, सु
 हींदलच निवा
 असतील. या
 सर्वाना वाचावे
 असेल. सर्व
 उदात्त
 अशी मानवाचे
 हाकी प्रती
 उदात्त निव
 "ज
 पुरुष" या व
 न करणारे
 असावे, न
 निवडवासा
 का ? हीय. उ
 निवडतील लो
 उदात्त

उच्च-नीच इ. वंशभेद, जातीभेद नसतील. तर फक्त एकच उद्याच्या विषयात आद्य-अनाद्य, काळा-गीरा, असेल.

पृथ्वीचा समतोल विघटणार नाही. विश्व सुखलाम सुखलाम केला जाईल. त्यामुळे अनेक वर्षे त्याचा उपयोग होत राईल. कुठेच रोगाई नसेल. नैसर्गिक संपत्तीचा उपयोग बेताबेताने होतल्याने सर्वजण निरोगी, सशक्त, गृह्युतीत असतील. शूद्र व स्वच्छ असेल. तंत्रांनी सुचवलेला समतोल आहार कारखान्यातही प्रदूषण-विरधी यंत्रणा बसवल्याने वातावरण हिरवणार, नेत्रसुखद तसेल. त्यामुळे प्रदूषण नसेल. सर्व वृक्षारोपण व त्यांचे संवर्धन यामुळे संपूर्ण विश्व सास्वा-सुनातसुद्धा भाडण, द्वेष, मत्सर नसेल.

अत्याधुनिक यंत्रणांमुळे अन्न-धान्याचे उत्पादन भरपूर येईल. सर्वजण कष्टकरी असल्याने प्रत्येकाच्या हाती अत्याधुनिक यंत्रणांमुळे अन्न-धान्याचे उत्पादन केला जाईल.

असतील. अणु-शक्तीचा उपयोग मानवाच्या विकसनासाठीच अतिशयानक अस्व उद्याच्या विषयात नाहीशी झालेली विचारविनिमय करील. स्फोटक, अण्वस्त्र, अणु-परमाणु ई. कानाकोप्यातील कलवावतांशी, शास्त्रज्ञांशी ती गृहणार नाही. संणकीय क्रांतीमुळे विश्वाच्या आपल्या सूर्यमालेतील सर्व ग्रह पादाकृत केल्याशिवाय आज ती वंशधर पाकल ठेवून आला आहे. उद्या तर ती आत्मसात करील. अत्याधुनिक कलकृती निर्माण करील. कलामध्ये नव-नवे प्रयोग करण्यात घालतील. नवीन तंत्रज्ञान अमुल्य वेळ ती विककला, शिल्पकला, वास्तुकला इ. सुसंस्कृत व उत्तम नागरिक बनवेल. यंत्रमानवामुळे मिळणारा वेळार किंवा निष्काम होणारा माणूस आपल्या मुलांना सुशील, त्यामुळे आस्तेकाम, सप, टाळेबंदी नसेल. यंत्रमानवामुळे कारखान्यातील सर्व कामे माणसाऐवजी यंत्रमानव करतील.

यादिक, तांत्रिक शास्त्रज्ञांमधील नव्या-नव्या शोधांमुळे लोकशाही असेल. राजशाही, हुकूमशाही नसेल.

आचार-विचारांचे स्वतंत्र असतील. त्यांच्यावर कुठल्याही शब्दात जाईल. त्यांचा आदर केला जाईल. त्या पुरुषांप्रमाणेच सर्व हुक्क असतील. त्यांचा मान सन्मान संपूर्ण देवताही असेल. उद्याच्या जगात स्त्रियांना अशी ही स्त्री उद्याच्या विषयात केवळ स्त्री नसेल, तर 'विद्या हाती पाळण्याची दोरी ती जगाते उद्धारी' निघणार नाहील.

सुशील, सुसंस्कृत, सुजाण बनतील. त्यामुळे लोकसत्त्वधर होईलच शिवाय यानाची भूकही शमेल. त्यामुळे सर्वजण असतील. चांगल्या वाचनाने सर्वांची बुद्धी परिपक्व तर सर्वांना वाचावीशी वाटतील अशीच फक्त त्यांमध्ये असेल. सर्वत्र ग्रंथालय असतील. लहानांपासून शौर्यांपर्यंत उद्याच्या विषयात शिक्षणाचे स्थान सर्वांत उच्च अशी मानवाची अवस्था झाली असेल.

उद्याच्या विषयात कला, शास्त्र, यंत्र, तंत्र इ. शास्त्रांमध्ये "गरज ही शोधाची जननी आहे." ह्या म्हणीप्रमाणे "गर्वनीचे असतील.

नकाराचे म्हणजेच "एकमेकां साह्य करू अथवा धरू आणारे, आनंदाने सहभागणी होणारे, एकमेकांचा द्वेष, मत्सर शिष्टवासीही एकमेकांना साह्य करणारे, दुःखाने वाटेकरी का ? होय. उद्याचे विश्व अतिसुंदर तर असेलच पण शिष्टवासी लोक सज्जन, सदाचारी व सुसंस्कृत असतील उद्याचे विश्व कसे असेल ? सुंदर असेल का ?

- अमोल तानावडे (एफ. वाय. जे. सी.)

“विश्व उद्याचे”

आपल्या लेख्या सरसगून या मायबोलीवर अनेक लेणी

आणि हाच विचाराने प्रेरित होऊन मराठी कवींनी

हिला वैभव वैभवत्या शिरी ॥
"हिवे पुत्र आही, हिवे पांग केडू

बसला. तरीही मायव ज्यलियनसरखे कवि म्हणत,

राजसत्तेचे पाठबळ असल्याने मराठी भाषेवर डंगुजीवा पाडा

पारतंत्र्याच्या काळात मात्र मराठी माी पडली.

भाकडे ही मराठीची शोरी सांगाती उळक उदाहरो.

पुकारांमांची गाथा, रामदासांचा दासबोध, एकनाथांची

"राज्यव्यवहार कोश" हे त्याचे उत्तम उदाहण.

महाराजापदक अखंड चालू होती. शिवारयांचा

मराठी भाषा सर्वांगी सजवली. ही परंपरा अमादी शिवाजी

शोरी जाणली. त्यानंतर अनेक संतानी, कवींनी, विद्वानांनी

मराठी आद्य कवी मुकंदराज यांनी सर्वप्रथम मराठीची

हिले.

अमूल्य धन ज्ञानेश्वरांनी मराठी भाषिकांसाठी खले करून

दिले. अनेक संस्कृत विचारात अडकून पडलेले भावदोषांचे

शब्दांचे सामर्थ्य ते ओळखून होते. म्हणून मराठीच्या

विषय माझी मायमराठी सहजतेने घेऊ शकले. मराठीच्या

दिवे ! पण ज्ञानेश्वरांना खोली होती की कोणताही गहन

संगण्यसाठी शब्दांचे केवढे सामर्थ्य त्या भाषेकडे असण्याला

मराठीमध्ये सामान्य माणसाना कळेल आणि आवडेल असे

भावदोशीतेंसारखा संस्कृतमधला महान ग्रंथ बालबोध

असे आमविश्वासाने संत ज्ञानेश्वरांनी सांगितले.

ऐसी अक्षरें रसिके मिळवीन ।"

परि अमर्तातेही पैजा जिंके

"माझ्या मराठीची बोलं कौतुक

- अमोल तानावडे (एफ. वाय. बी. सी.)

मायबोली - मराठी

उद्याच्या विरवात खरे होईल म्हणजे पहा.

सातशे वर्षापूर्वी 'ज्ञानेश्वरी' मध्ये लिहून ठेवले आहे ते

असे ते आमच्या परमपूज्य ज्ञानेश्वर महाराजांनी

जा ते वाळील ती ते लाही । प्राणिजात ।

दृष्टीचे तिमिर जावो । विरवस्त्वधर्म सूर्य पाहो ।

असेल. वृक्षे रामराज्य म्हटल्यास अतिशयोक्ती होणार नाही.

'वसुधैवकुटुंबकर्म' असेल. म्हणजेच सारे विरव हे एक कुटुंब

आपल्या सातंगीकृतींनी म्हटल्याप्रमाणे उद्याचे विरव

निभयपणाची लक्ष-लक्ष किरणे देऊनच उद्याचा सूर्य उगवेल.

शांति, बंधुभाव, एकता, सुख-समाधान, स्वातंत्र्य,

शोडक्यात उद्याच्या विरवात सत्य, अहिंसा, प्रेम,

असतीलच तर नावापुरतीच.

त्यामुळे वक्रील, न्यायाधीश, न्यायालय नसतील.

पोलीस-ठाणी नसतील तर ती नावापुरतीच असतील.

कोणीच चोर, गंड, दरोडेखोर नसतील. त्यामुळे पोलीस व

सर्वजण सुशिक्षित, सुजाण व सुसंस्कृत असल्याने

नेमणिकारित्याच ।

सुद्धा निभय असतील त्यांना मरण येईल ते ही

कुवतीप्रमाणे, आवडीप्रमाणे शिक्षण घेता येईल. पशू-पक्षी

जीवनीपयोगीच शिक्षण दिले जाईल. सर्वांना आपल्या

शाळा, महाविद्यालयात उद्याच्या विरवात केवळ

सर्वत्र दरवळलेला असेल.

राहील. खिलाडूवृत्ती निमणा होईल. माणसकीचा परीमल

सर्वांचा व्यापाम होऊन शरीर निरोगी, सशक्त व सतेज

जीववणी स्पर्धा नसेल, तर निकोप स्पर्धा असेल, खेळामुळे

उद्याच्या विरवात खेळाना ही महत्त्व नसेल.

विश्राम या शब्दांना तेथे थारा नसेल.

'श्रममंदीर' तेथे फक्त श्रमाचीच पूजा केेली जाईल. आराम,

नसतील. तर एकच मंदीर असेल आणि ते म्हणजे

तर एकच मानवधर्म असेल. मंदीर, मन्दिरे, चर्च इ.

मानवजात असेल. हिन्दू, मुस्लिम, ख्रिश्चन इ. धर्म नसतील

हे जीवन जग असेल फलवापच
 तर रोकवे प्रदूषण निरोगीचे
 जल, वृक्षी, वायू प्रदूषण
 भारणार नाही नसेल ककन उपाण
 जग रक्षण कायच असेल सुटवे
 तर रोकवे प्रदूषण निरोगीचे
 जी करितो मानवाच रक्षण
 ककन वालेल कसे त्याच रक्षण ?
 जग रक्षण कायच असेल सुटवे
 तर रोकवे प्रदूषण निरोगीचे
 मानवानच केले प्रदूषण
 ज्यामळे होत आहे नष्ट ओझोन
 जग रक्षण कायच असेल सुटवे
 तर रोकवे प्रदूषण निरोगीचे

- अमोल तानावडे (एक. वाच. वं. सी.)

‘रोकवे प्रदूषण निरोगीचे !’

लहान मुलांना शिक्षक बनत जात
 याचवेळ त्याला पहिल्या वर्गात
 ककन राजभर अभ्यास त्याला
 चमकवच आहे एकट सर्वात
 कॉलेज, शाळेत, नोकरी, धंद्यात
 स्पर्धा दिसते सगळ्या क्षेत्रात
 जाऊ तिथे, राहू तिथे
 स्पर्धा वसते सगळ्या घरात.
 काय या स्पर्ध्याचा वाटेवरती
 असा कुठचा स्तर आहे
 निवात तिथे सार विस्तराच
 जीवनाचा कुठे काठ आहे
 स्पर्धाच अमलील फायदे सुद्धा
 पण आज काय तेच स्वरूप आहे
 मार्गस भ्रष्टाचाराच्या रज्यात
 आपली मार्गसकी विकत आहे.

हल्ली झाली आहे जागीजगी
 स्पर्धा स्पर्धा स्पर्धा
 जीव विभूकला त्यात माणसाचा
 होऊन जातो अर्धा

- अमोल तानावडे (एक. वाच. वं. सी.)

पुढे

विज्ञानाच्या पुस्तकात तर मराठी शब्द किती
 किचकट असतात हे आपण पाहतोच. हे सारे सधे-सधे,
 सुटसुटीत गोडी लावेल असे नाही का करता येणार ? मला
 वाटते त्यासाठी शोनेश्वराना पुन्हा जन्म घ्यावा लागेल !

मराठी भाषा महाराष्ट्राची, 'राज्यभाषा' आहे. पण
 खरेच "दिव्यावर मानाचा सुवर्णमुकट आणि लकरे"
 अशीच तिची स्थिती झाली आहे. महाराष्ट्र राज्याची
 स्थापना झाल्यावर राज्यात मराठीचा वापर व्हावा म्हणून
 सरकारने प्रयत्न चालू आहेत. पण खरे सार्ग ? सरकारने
 मराठी ही आम्हांस 'आपली' वाटत नाही. कारण त्याचा
 जी साधेपणा, साधेपणा, सुटसुटीतपणा होता तो गेला.
 सरकारी मराठीत दुधाळा, दुध, न म्हणता, दुध, म्हणायचे,
 कांबड्यांना, कांबड्या, न म्हणता, कुकट, म्हणायचे,
 धाव्या पिण्याच्या पाण्याला, 'पूजल' म्हणायचे.

शब्दवली. वि. स. खडकर यांनी "शानधीठ" पुस्तकार
 लिखून खरोखरच हिचे पण केडले.
 मराठी भाषा कोणत्याही क्षेत्रात कमी पडत नाही.
 कमी पडती ते आम्ही ! आपणच आपल्या भाषेचे शत्रू
 बनत चाललो आहोत की काय असे वाटू लागते. मराठी
 भाषेत बोलणे म्हणजे "गावळपणा" असे काही मानतात.
 महाराष्ट्रातच मराठीला योग्य मान मिळत नाही. आपण
 पाहतोच कुठल्याही कायलाच्यात जास्त इंग्रजी येत नसेल
 तर काम अडते. असं का बरं व्हावं !

शब्दवली. वि. स. खडकर यांनी "शानधीठ" पुस्तकार
 लिखून खरोखरच हिचे पण केडले.
 मराठी भाषा कोणत्याही क्षेत्रात कमी पडत नाही.
 कमी पडती ते आम्ही ! आपणच आपल्या भाषेचे शत्रू
 बनत चाललो आहोत की काय असे वाटू लागते. मराठी
 भाषेत बोलणे म्हणजे "गावळपणा" असे काही मानतात.
 महाराष्ट्रातच मराठीला योग्य मान मिळत नाही. आपण
 पाहतोच कुठल्याही कायलाच्यात जास्त इंग्रजी येत नसेल
 तर काम अडते. असं का बरं व्हावं !

व शाला-कालेवालील वलाअधीखली दबन जाता।
 प्रचंड दत्तमत्त्या अध्याखाली, पालकाच्या अपेक्षाही
 मग अशी मुले प्रचंड अभ्यासाच्या व त्यापेक्षाही
 बनतात।
 मुलांना शिक्षकवणी लावतात। मुले ही त्यांचे आशास्थान
 भरण्याची पेरत नाही असे पालकही विवाचे राम कल्प
 स्पर्धा बनतात. वलाअधील मुले ही त्यांचे आशास्थान
 काळजीही मिटे. मात्र यामुळे परीक्षा या परीक्षा न राहता
 नोकरीच्या वेळाला परी एकेक्या राहणाऱ्या मुलाची
 मुलांना शिक्षकवण्या, कलासंघ यांना पाठवणे परवडते व
 गुलनेचे अधिक धुसे एक लागते आहेत. यामुळे पालकांना
 धात आई-वडील बर्हिदा नोकरी करतात. यामुळे पूर्वीच्या
 याला कारणीभूत आहे ती समाजावस्था. इतली
 दहावी-बारावीच्या परीक्षांना एवढे महत्त्व प्राप्त का व्हावे ?
 अशी पदवी मिरीत आहेत. मग असे असतानाही या
 परीक्षामध्ये उत्तम यश प्राप्त केल्याही, सुशिक्षित बेकार
 आहेत. आणि आपण असेही लोक पाहते की जे सर्व
 व्यवहारात सुशिक्षितानाही लाजवतील असे अज्ञान व बाळाने
 अक्षरओळखी पुरेशी नाही. मात्र ते आपापच्या क्षेत्रात,
 अशी अनेक माणसे आपण पाहते की ज्यांना
 तरी कशी राहयची ? मात्र ही परीक्षा म्हणजे सर्वस्व नाही.
 बनला आहे. पायाच जर भक्कम नसेल तर इमारत उभी
 आणली अनेक क्षेत्रातील यशाच्या भव्य इमारतीचा पाया
 नाही. तर ती एका व्यवसायाच्या, नोकरीच्या आणि
 पण ही दहावीची परीक्षा आता साधीसुधी राहिलेली
 झाल्याने पूर्वील जीवनच संपूर्ण टाकायचे म्हणजे काय ?
 बार्चन मन विषण झाले. काय हे ! एका परीक्षेत माणस
 परीक्षेत अयशस्वी झाल्यामुळे विद्याव्याची आत्महत्या."
 वतमानपत्रात ठळक मधळ्यात बातमी "दहावीच्या

परीक्षांचे निकाल व आत्महत्या ?

म्हणून या आत्महत्यावर रामबाण उपाय म्हणजे
 ,अकाऊंटर्स' लिहावी लागतात।
 आवड असणाऱ्या विद्यार्थिनीलाही वाणीज्य शाखेची
 स्वभावावाचि असे. तरीही ती ते करते. व पाकशास्त्राची
 शास्त्रशाखेतील संज्ञा, सूत्र पाठ करणे त्याच्या
 तरी जातात. पण ते निस्पष्ट असणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे
 प्रवेश घेण्याचा त्यांच्यावर दबाव तरी येतो किंवा ते स्वतः हे
 शाखांमधील विद्यार्थ्यांचे हुरगार व म्हणून या शाखांमधून
 नसते. कारण शास्त्रशाखा व वाणीज्यशाखा या
 या मुलांना आपल्यातील सुल कलामुलांचे शान व
 मार्ग अज्ञानतात।
 गीर्वाचा विचार न करता मूल स्वतःला संपविण्याचा
 शकतो, देशाच्या प्रगतीला हातभार लावू शकतो या
 आख्यात आपण उज्वल यश संपादन करू शकतो, लहू
 व यामुळे मानसिकदृष्ट्या दुर्बल असलेली ही मुले, भावी
 प्रवेश यामध्ये संस्कारांचे स्थान अमादीच माण्य होऊन जाते।
 नसते. अधिक गण, अधिक चांगल्या शाला-कालेवाले
 ,व्यय' नको म्हणून पालकांनीही त्यांना ते शिकविलेले
 मिळालेले नसते. अभ्यास एके अभ्यास करणेयामध्ये
 त्यांना ते मानसिक स्थैर्य किंवा आत्मिक शक्तीचे अधिष्ठान व
 करण्याची शक्ती किंवा संयम त्यांच्यात नसतो. कारण
 आपले हे कल्प योग्य की अयोग्य हा विचार
 किंवा तत्सम कल्पना प्रवृत्त होतात।
 आले तर ही मुले कसलाही विचार न करता आत्महत्या
 जर घेण्यांनी त्यांना दुर्बलित, धीर न देता आणीत ते
 शकत नाहीत तेव्हा ती प्रचंड निराशेने खचतात. त्यातही
 वेव्हा शिक्षण मंडळाच्या वाटाळ्यामुळे चांगले गण मिळवू
 यश प्राप्त करू शकत नाहीत किंवा प्रभाव विद्यार्थ्यांनी
 असे असूनही सामान्य बुद्धीची मुले वेव्हा चांगले
 वाहत असतात।
 राहतात. प्रचंड मानसिक दबाव, तणाव ही मुले वर्षभर
 खर्च केलेला पैसा फुकट जाता कामा नये यासाठी धडपडत
 मनाचे कर्मकवत बनतात. आई-वडीलांनी आपल्यासाठी

असले प्रश्न सि
 बौद्धिक, उच्च
 शब्द नसले
 आताला वाहते
 रूपा वळवा
 हे सत्य आपण
 त्याला निचे
 कष्ट व सा
 कधी कलेवर के
 तामा जनाच्या
 त्याची उतरा
 धातात को
 पर्या मानव स
 मध्ये लोकांचे म
 ती आहे किंवा
 कोणास मा
 कोण म्हणत
 कोण म्हणत पु
 अय्य
 यदा यदा
 पलखडीला ती न
 र्दले व मान
 अपयशाच्या
 मनासोक्त दुर्ब
 पर्या कमी कर्
 यांना जीवनाचे स
 शोच अस्प
 शादीच्या
 शिमातयाने
 शादीतील शि
 क्वेस्ट' वर न
 शिष्यांच्या ना मी

अष्टाचार्यांचे विषय काही संज्ञा
 सुखाचे साम्राज्य कधी येणार ते कळना.
 अष्टाचार्यांमुळे देशाची प्रगती प्रगतीप्रमाणे चालना
 अष्टाचार्यांमुळे देशाची झाली हैना
 हेच न कळू आता अष्टाचार्यां म्हणजे कोणा
 अष्टाचार्यां विरोधी नेते करतात थोड्यांचा प्रहार
 आणिच मात्र परिबावर होतीलाही नाही
 देशाच्या मर्यादाही राजकारणात प्रवेश केला
 अष्टाचार्यांचा आरोप होताच मनाचा विरस झाला
 अष्टाचार्यां करतात धूर्त नेते
 आणि या अष्टाचार्यांना धार्मिक मतांच्या माला
 केलेत जर असे तर अष्टाचार्या आळा

- मनिष टरणे

अष्टाचार्या

कुठल्याही कलेवर काही गुंथलेपणाचे पाहून
 मरणाचा प्रश्न सुटत नाही
 त्याला अमरत्वचा पट्टा परमेश्वर कधी
 बहाल करत नाही.
 जर देवच परत जन्मला तर
 लोक विश्वास ठेवतील काय ?
 असे अकल्पित कल्पित्यात घडेल का ?
 म्हणून मला प्रश्न पडला आहे.
 धर्म आंखळा आहे काय ?
 पुनर्जन्म आहे काय ?
 कोणत्याच प्रश्नाचे उत्तर मला मिळणार नाही
 त्यासाठी स्वार्थी दार उघडले पाहिजे.
 पण ते उघडेल काय ?

अष्टाचार्यांना मोकळं वातावरण द्या. त्यांना एकदम
 'एवरेस्ट' वर न पाठवता प्रत्येकाच्या कुवतीनुसार एखादा
 शिखरादीनाला शिखरच सर करायला सांगा. नाहीतर,
 शिखरादीनाला 'एवरेस्ट' वरून हिमालयात निसर्ग व
 शिखरादीनाच्या 'कळसुबाई' वरून हिमालयात निसर्ग दोघेही आनंद
 देणारे असतात. धर्मामुळे मुलांना चांगले संस्कारित करून
 त्यांना जीवनाचे खरे ध्येय, साध्य सांगितले पाहिजे. परीक्षांची
 परीक्षा कमी केली पाहिजे व मुलांना व्यायाम व खेळ यात
 मनातून दुर्बल दिले पाहिजे. तर त्यांच्या आयुष्याकधी नोकला
 अपयशाच्या खडकावर आपटून फुटण्यापासून वाचवता
 देईल व मानवी जीवनाचे अंतिम ध्येय अशी जी मुक्ती त्या
 शिखरादीनाला ती नाव नेता येईल

दार उघडेल का ?

अष्टाचार्यांचे विषय काही संज्ञा
 सुखाचे साम्राज्य कधी येणार ते कळना.
 अष्टाचार्यांमुळे देशाची प्रगती प्रगतीप्रमाणे चालना
 अष्टाचार्यांमुळे देशाची झाली हैना
 हेच न कळू आता अष्टाचार्यां म्हणजे कोणा
 अष्टाचार्यां विरोधी नेते करतात थोड्यांचा प्रहार
 आणिच मात्र परिबावर होतीलाही नाही
 देशाच्या मर्यादाही राजकारणात प्रवेश केला
 अष्टाचार्यांचा आरोप होताच मनाचा विरस झाला
 अष्टाचार्यां करतात धूर्त नेते
 आणि या अष्टाचार्यांना धार्मिक मतांच्या माला
 केलेत जर असे तर अष्टाचार्या आळा

अष्टाचार्यांचे विषय काही संज्ञा
 सुखाचे साम्राज्य कधी येणार ते कळना.
 अष्टाचार्यांमुळे देशाची प्रगती प्रगतीप्रमाणे चालना
 अष्टाचार्यांमुळे देशाची झाली हैना
 हेच न कळू आता अष्टाचार्यां म्हणजे कोणा
 अष्टाचार्यां विरोधी नेते करतात थोड्यांचा प्रहार
 आणिच मात्र परिबावर होतीलाही नाही
 देशाच्या मर्यादाही राजकारणात प्रवेश केला
 अष्टाचार्यांचा आरोप होताच मनाचा विरस झाला
 अष्टाचार्यां करतात धूर्त नेते
 आणि या अष्टाचार्यांना धार्मिक मतांच्या माला
 केलेत जर असे तर अष्टाचार्या आळा

तल, खळदी, आत्ममन,
दुःखासाठी मी व माझ्यासाठी रू

असे असलेली

घराळत जाणारी वस्त्रे

परत शोधावी त्याचा वेध घ्यावा,

मुळाशी जावे व मनात रहावे अशी असतात.

आंतर दुःखाचा तळ सर्वांनाच गाठणे जमत नाही.

काठार व जाण्याची व आपल्याबरोबर दुःसत्याला

वाचवण्याची वृत्ती वा दैत्य असते फक्त सुट्याकडे.

अशा अवस्थेत दुःख...

तडफडत असतो, गटागळ्या खोती, खगत जीणे जातो

जातो कसला जाताना जास्त मरतो

आयुष्याच्या सीमारेषेवर तडफडत असतो

वेवारीशी कुठ्यासांखो

व म्हणतो अंतरमनात

मी आहे का नाही ? का हा

सर्व भासच आहे ?

सुख प्रवृत्तीची माणसे
जात अलिप्तपणे जातात
सुख दुःखाचे डोंगर सहज ओलांडून जातात.
सुख प्रवृत्तीची माणसे
दुःख प्रवृत्तीची माणसे
जळत विणू जातात.
कुजके, नाजके बोलून दुःसत्याला दुखावतात.
स्वतःही दुःखी असतात अन्
पदयात ही दुःख ओढवून घेतात.
दर दिवशी एकेका क्षणाला स्वतःचा
पापाचा डोंगर वाढवत असतात.
पण मीन म्हणजे काय ते
कधीच पाळत नाहीत.
त्याची प्रवृत्ती कृपमंडूकसांखो
पाण्यात राहून माशाशी बरे करणारी
सुख माणसे

सुख दुःख

**Prahladrai Dalmia Lions College
of
Commerce & Economics**

Local Managing Committee

1. Lion S. G. Ruia
2. Lion K. G. Saraf
3. Lion B. L. Jhunjhunwala
4. Lion M. S. Ruia
5. Lion R. J. Chokshi
6. Principal (Mrs) S. S. Aware
7. Prof. A. M. Bhende
8. Prof. C. R. Sadasivan
9. Prof. (Mrs) Lathakrishnan
10. Shri Sagar B. Saini

प्रच्यला

जगतो

Prof. Dr. D. D. Kulkarni's Institute of Technology

Department of Electronics

Local Marketing Committee

Dr. D. D. Kulkarni

Dr. D. D. Kulkarni

Dr. D. D. Kulkarni

Dr. D. D. Kulkarni

Dr. D. D. Kulkarni

Dr. D. D. Kulkarni

Dr. D. D. Kulkarni

Dr. D. D. Kulkarni

Dr. D. D. Kulkarni

Dr. D. D. Kulkarni

